

JESUS CRISTO MUWĒĜAPTUP LUCAS EMUDUPMUBARARAKTUP

¹⁻² Teofilo, ĕn a'ōbuyxi soat xe ocexe. Ōn ijidup mubararaĝ ewebeaptum—apĕn cuk adi Jesus Cristo o'e'e wuyetabutpe iaptup. Kuy bima warara'acayū apĕn ixē Jesus Cristo o'e'e iaptup o'tupmubararak. Koap o'jekawĕn ip ixē eju oekuku'iaiyū eju ixē e'eap o'jojo'iaiyū eju dak. Ixeyū a'ōbi juk ixē e'eaptup o'tupmubararak ip.

³ Ōn pit cuk oce owebe ma:

— Ōn tak cuy ocekawĕn ceweju ip — i. — Soat eju ixeyū ejuyuy ocekawĕn — i juk oce owebe ma. — “Apĕn ixē Jesus o'e'e?” i juy oce cebe ip — i juk oce owebe ma.

Imĕnpuye ixeyū eju juk ocekawĕn. Soat cuk o'ĝuwĕn ip owebe. Ōn tak apĕn o'e'e ip iaptup otupmubararak ewebeaptum ĝasū bit, Teófilo.

⁴ Ijudup co buje, ĕn tak ece:

— Ixeyū juk adi icĕmān omutaybitbin apĕn Jesus Cristo o'e'e iam — i.

⁵ Teófilo, koam apĕn o'jebapuk Zacarias pe iap oĝuwĕn ewebe, apĕn o'jebapuk itayxi be iap tak. Herodes Judéia eipi watwat kukukat pima, Zacarias itabĕĝ osunuy. Judeuyū epaī osunuy ixē Zacarias. Kapikpik'uk osunuy Abias ebekitkit eju Deus eju kawĕnwĕnap'a be. Abias ebekitkit tak paīyū osodop ip. Zacarias tayxi Arāo badip osunuy—paīyū kukukat badip. Itayxi butet Isabel

i osunuy. ⁶ Ixeyũ xepxepayũ cũğ ma ip osodop Deus xe. Kũyjobit ip osodop soat Deus a'õ kay. Deus bikuyap tağ jekuku'uk ip osodop. ⁷ Bekicat kuğ ğu ip osodop, itayxi i'it ta ba'ore buye. Yabut osunuy. Zacarias tak aypa osunuy.

⁸ Gebuje Zacarias o'ju Deus eju kawẽnwẽnap'a kay—yaboğat'a kay. Ibo'a be kapikpiğ osunuy Deus etabixe paĩ buye. Kapikpiğ osunuy Abias ebekitkit eju. ⁹ Jebabi dağ ibadipyũ juk Zacarias o'taẽ iõm ãm badiat'a be. ¹⁰ Oõm tõmte'oatõm mupik am Deus etabixe. Adeayũ dak Deus eju kawẽnwẽnap'a eakiju ip osodop. Akiju kawẽnwẽn ip osodop Deus eju, Zacarias badi tõmte'oatõm mupikupiğ pima.

¹¹ Gebuje Deus ekawẽn tojtjt'ukat oajëm Zacarias kay. Cũğ'i osunuy tõmte'oatõm mupikupikap'a ba'at kadi—caixa'a jo'iat'a ba'at kadi. ¹² Zacarias yağuy'ũm o'e ixex Deus ekawẽn tojtjt'ukat co buje. Iparara jĩjã o'e.

¹³ Gebuje Deus ekawẽn tojtjt'ukat o'jekawẽn Zacarias pe.

— Tapu, epararam ğu juy eğuy — io'e. — Apẽn cuk adi ece cebe iap o'ya'ĩjojo Deus — io'e. — Gasũ ma emumuojuy je'ğũm ewebe — io'e. — Etayxi ekpon ğukap. João i juy ibuten je'e — io'e. ¹⁴ — Eycokcoğ cĩcã ma epesop bekicat kap puje. Adeayũ dak icokcok cĩcã je'e eyweju. ¹⁵ Ekpot ya'õbuyxian je'e Deus xe. Uva'abidi juy idikõn ğu, wuymuka'o'onapti dak. Ibiõğbuk xipacat a'õbi ixex jeku jekap'isum piap — io'e. ¹⁶⁻¹⁷ — Ekpot Judeuyũ ağuy muwarururun je'e ixeyũ be Deus kay am, wuykukukat kay am tak. Deus biõğbuk a'õbacaap kuğ ixex jeku Elias ekukuap

puxim. Ka'ũma buk ocejojojoiap mubapukpuḡ jeku. Ixe omuyku wuykukukat ajēm awap. Ixe cebayũ aḡuymuwarururun je'e ixeyũ be waram ḡuto jebekitkiyũ kay am. Ixe Deus a'õ kay'ũmayũ aḡuymuwarururun je'e ixeyũ be waram ḡuto kawēn icēmat taḡ jeku am. Ixe ijodiacat ḡubikuy wuykukukat ajēmap wiwi am — io'e.

Imēn Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jekawēn Zacarias pe.

¹⁸ Gebuje Zacarias o'jekawēn Deus ekawēn tojtjot'ukat pe.

— Iba'ore ma owebe okpotpet am — io'e. — Kuy aypa oce. Otayxi dak yabut kuy — io'e.

¹⁹ — Gabriel i obutet — io'e. — Deus etabixe cūḡ'i õn nuynuy. Deus ma omudot jekawēn âm eweju. Ixe omudot iboap awēḡ muwēn âm ewebe—yawēḡ tipatawēḡ muwēn âm ewebe. ²⁰ Ēn pit etabut ḡu wa'õ kay — io'e. — Imēnpuye ekõmbicaca ecesũy. Ede ba'ore ecesũy. Wekawēn taḡ cebapuk puje bit, waram ḡuto ede but ece'e. Soat ma je'bapuk ixekabia be apēn õn e'em ewebe iap taḡ — io'e.

²¹ Adeayũ dak Deus eju kawēnwēnap'a bewi Zacarias jēmap wiwim ip osodop.

— Apēnpuye dak Zacarias ibun cĩcã Deus eju kawēnwēnap'a be? — io'e ip jewewebe kakijuayũ.

²² Gebuje Zacarias oajēm akijuayũ kay. Cekawēn pa'ore o'e cebe ip. Imēnpuye itaybit ip o'e Deus eju kawēnwēnap'a be bima Zacarias jexey jo'iat o'jojoko iam. Jekawēn ojuy akijuayũ eju. Cekawēn pa'ore bit o'e. Imēnpuye jebum acã o'jekawēn ceweju ip.

23 Deus eju kawēnwēnap'a be jekapikap epere buje, Zacarias o'jepit jeduk'a kay.

24 Guyjom ma itayxi o'yukreḡ—Isabel. Pūḡpōḡbi kaxi jeduk'a be ma osunuy Isabel.

25 — Okukukat xipat cīcā oxe! — io'e Isabel. — Koap cuk adi oḡuy osūsūn, o'it'et'ūm puye — io'e. — Gasū bit osūsūn ḡu oce o'ukreḡ puye — io'e Isabel jewebe ma.

26-27 Gebuje Deus jekawēn tojtjtot'ukat o'ḡuju yaypan'isuat kay—aḡokatkat eju o'jepo ḡu'iat kay. O'ḡuju cekay Isabel 6 kaxi yukeḡ puje. Deus ekawēn tojtjtot'ukat putet Gabriel i osunuy. Oajēm aḡokatkat eju o'jepo ḡu'iat kay. Ixe ayacat Galiléia eipi be osunuy. Nazaré ka be osunuy. Maria i ibutet osunuy. José wadip osunuy. José Davi badip osunuy. 28 Oajēm Deus ekawēn tojtjtot'ukat Maria kay.

— Tū'ū, ecokcoḡ cuy eḡuy — io'e. — Deus xipat cīcāt je'ḡūm ewebe. Wuykukukat soat em jekukum eweju — Gabriel o'e.

29 Maria yaḡuybabi'ūm o'e cekawēn co buje.

— Apēnpuye dak imēn teku odobededem? — io'e Maria jewebe ma.

30 — Tū'ū, epararam ḡu juy eḡuy — io'e. — Deus xe ekukpin cīcā — io'e. 31 — Je'ukreḡ. Aḡokatkat eceḡukap e'in. Jesus i juy esubuteta — io'e. 32 — Ya'ōbuyxian je'e e'it — io'e. — “Deus ipot teku,” i je'e soat ijodiat. “Soat podi ya'ōbacaat ipot teku,” i je'e ip. Deus ixē jomuy Judeuyū kukukan. Kuy bima Davi Judeuyū kukukat osunuy—Jesus eajot. Imēnpuxim Jesus Judeuyū kukukan je'e.

33 Soat em ma imēn Jacó naxeḡebitbit kukukan

jeenuy. Wara'at ġu jomuy ixē dieġ ixeyũ kukukan — Gabriel o'e Maria be.

³⁴ — Apēn xe'e dak osu'itkap? Ocepo ġu mabuk a'ġu aġokatkat eju — io'e Maria Deus ekawēn tojtjt'ukat pe.

³⁵ — Ibiōġbuk xipacat jajēm ekay — io'e. — Je'ukreġ soat podi ma ya'ōbacaat a'ōbi—Deus a'ōbi. Imēnpuye bekicat ikērēat kuġ ġu je'e. Deus ipon je'e. ³⁶ Gebum cuy eġuy ebadip kay—Isabel kay — io'e. — Ixe Isabel o'yukreġ yabut ma'ġu. Kuy aġokatkat opop yuk pe. “T'it ta ba'ore teku,” io'e'e ip kuy bima. Gasũ bit 6 kaxi yukreġ. ³⁷ Ka'ũma ma iba'ore Deus pe — io'e.

³⁸ — Ha'a — Maria o'e. — Deus okukukat. Deus a'ōbi soat je'bapuk owebe apēn ēn e'em owebe iap taġ — Maria o'e. Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jēm cexewi.

³⁹ Gaxĩn ma Maria o'ju Isabel kay. Dao ma o'ju co'a'uat kapēn pe. Judéia eipi be o'ju. Isabel ka be o'ju. Jay. Oajēm. ⁴⁰ Oōm Zacarias duk'a be—Isabel duk'a be. Isabel o'tobede. ⁴¹ Joroh. Isabel ukpeat o'jejoro yuk pe Maria be Isabel dobede buje. Ibiōġbuk xipacat a'ōbacaap kuġ osunuy Isabel.

⁴² Gebuje Isabel o'jekawēn ya'ōberen Maria eju. — Deus xipacat cĩcã! — io'e. — Deus xipacat ũmũm ewebe. Ecokcok soat cokcokap podi ma—aoyũ cokcokap podi ma. “Ēn xipacat cĩcã,” i je'e adeayũ e'uk peat pe. ⁴³ Deus xipacan e'em owebeam tak! Ēn okukukat xi. Inaka okay ajēm, wa'ōbuyxi ġu ma'ġu — io'e. ⁴⁴ — Ewebe odobede buje, o'uk peat o'jejoro jecokcok pibun — io'e. ⁴⁵ — “Soat je'bapuk owebe apēn okukukat e'em owebe iap taġ,” i ēn

e'em. Imēnpuye Deus xipacan e'em ewebeam — Isabel o'e.

⁴⁶ Gebuje Maria o'jekawēn Isabel eju.

— “Wuykukukat soat podi ma xipat,” i òn e'em — io'e.

⁴⁷ — Ocokcok cīcā Deus xipan okuḡ puye—odaxijojo'ukat xipan okuḡ puye — io'e.

⁴⁸ — Ixe acā okukukat. Odadaybot ma dak. Imēnpit ixe soat em aḡ okay — Maria o'e. — “Deus xipacan ixe ayacat o'jukuk,” i je'e soat ka watwat omuwēnuwēn — io'e. — Gasū imēn je'e ip, ḡuyjom tak — io'e.

⁴⁹ — Ixe ka'ūma buk ocejojoioiap o'ḡubapuk owebe. Soat podi ma ixe ya'ōbaca — io'e. — Ibuyxim cuy ibutet ajukuk — io'e.

⁵⁰ — Deus itabotaidabotbot cīcā ibuyxim jekukayū kay. Wuydobuyū'ūm'ūm kay itabotaidabotbot cīcā osunuynuy. Gasūayū kay dak itabotaidabotbot—soat kay. ḡuyjomayū kay dak itabotaidabotbot — io'e.

⁵¹ — Deus ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk. Yoboḡan pinayū o'ḡuypōḡpōḡ. Ixeyū e'eap o'ḡu'ūm — io'e.

⁵² — Ika kukukayū o'ḡujēm jenuyap pewi. Ya'ōbuyxi'ūmayūm o'e ip. Ya'ōbuyxi'ūmayū o'jomuy ixeyū nuyap pe. Ya'ōbuyxiayūm o'e ip — io'e.

⁵³ — Tadaybotbocayū be xipat cīcāat o'ḡūmḡūm. Soat kuḡ ip o'e. Ibutut adeayū bit ibuiipuk o'ḡujēmjēm — io'e.

54 — Ixe Israel naxegebitebit o'subuywatwan cĩcã—ja'õ kay kũyjobicayũ o'subuywatwan cĩcã. Xipan wuydobuyũ'ũm'ũm o'jukukuk apẽn cuk adi o'e'e iap tağ — io'e.

55 — Xipan wuydobuyũ'ũm'ũm o'jukukuk—Abraão'ũm o'jukukuk, cenaxegebitebit'ũm'ũm tak o'jukukuk. Ja'õ dağ soat em ġebum osunuy ixeyũ kay. Soat em ixe ġebum osunuy ixeyũ kay xipan ikuk am — io'e—Maria o'e.

56 Ebapũğ kaxi Maria Isabel xe osunuy. Ibocewi o'jepit jeduk'a be.

57 Ija kaxi ajẽm puje, Isabel o'su'itkap ağokatkat.

58-59 Bekicat 8 kabia bima ibadipyũ oajẽm ixe duk'a xeyũ dak. Oajẽm ip ikap'isuat taypu'ağobixeedakat am “Deus ebekit teku” i'e am. Soat ibadipyũ icokcok cĩcã o'e ip.

— Deus xipan cĩcã ija xi o'jukuk — io'e ip. Ibute-taat ojuy ip.

— Zacarias i juy asubutetaat cebay butet kadin ma — io'e ip jewewebe.

60 — Ap! — ixi bit o'e. — Ibo ġu je'e ibutet—João i acã — io'e ixi.

61 — Ebadipyũ butet João i'ũmġu — io'e ip ixi be.

62 Gebuje o'jekawẽn ip cebay eju.

— Apẽn ekpot puten je'e? — io'e ip cebay be.

Jebum acã o'jekawẽn cebay, cekawẽn pa'ore buye.

63 “Taperadup cuy etupũm owebe” iape, cebay o'e jebum cebe ip. O'tupũm ip cebe.

Ibocewi o'tupmubararak cebay. Ibutet João i iaptup o'tupmubararak. Soat ip itabẽğbẽğ o'e ijo-jom. Zacarias i cebay je'e tũybe iãn o'e ip.

64 Cebay cekawēn put o'e ġebuġe bit. Xipan o'jekawēn ġuto.

— Deus xipat cīcā — io'e. — Ka'ūma ma ixē jo'iat ya'ōbuyxiat — io'e.

65 Imēneju yaġuybabi'ūm o'e ip tuk'a xeyū. João kapap awēġ o'yawēġmuwēnuwēn ip soat ka daġ—Judéia eipi daġ, co'a'uat kapēn taġ tak. 66 O'yawēġtobuxik'iaiyū jewaġuydadam ip osodop João kapap awēġ kay.

— Apēn xe'e je'e ite bekicat yaypan pima? — io'e ip jewewebe. Imēn o'jekawēn ip, João Deus a'ōbacaap kuġ oeku buye.

67 Ġebuġe Zacarias apēn ġuyjom je'bapuk iap o'ġuwēn—ikap'isuat ebay. Iboap o'ġuwēn Ibiōġbuk xipacat a'ōbi.

68 — Ga'a ace Deus pe “Ka'ūmġu ejo'iat,” i. Ixe Deus kay itabut ip osodop Israel naxeġebitbit. Jebekitkiyū o'subuywan. Jebekitkiyū o'taxijo — io'e.

69 — Deus wuydaxijojo'ukat o'ġudot wuykay. Ya'ōbacaat o'ġudot wuykay. Wuydaxijojo'ukat Davi naxeġebit—Deus a'ō kay kūyjobicat naxeġebit — io'e.

70 — Ixe wuydaxijojo'ukat ya'ōbacat jījā. Ka'ūma ma ixē jo'i ya'ōbaca. Imēnpuxim kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e Deus a'ōbi—soat taġ iisuayū o'e'e — io'e.

71 — “Deus wuydaxijo wuykay itakomaayū be wuyaokaap puxim. Ixe wuykay'ūmayū a'ōbacaap ġu'ūm ixeyū be wuyaokaap puxim,” i'e'e'uk osodop ip — io'e Zacarias.

- 72 — Deus itabotaidabotbot osunuy wuydobyũ'ũm'ũm kay apěn kuy o'e'e iap tağ. “Wekawěn tağ oce,” io'e Deus. Jekawěn tağ o'e'e soat em ma. Cekawěnkērē ġu osunuy—cekawěntip cĩcã — io'e.
- 73 — Ixe o'jekawěn wuydobu'ũm eju—Abraão'ũm eju. “Jedaxijo òn ekay itakomaayũ bewi; ebekitkiyũ dak otaxijo,” io'e Abraão be — io'e.
- 74 — “Jeybuywan òn eypararam ġu kapik am owebeam,” io'e Abraão be — io'e.
- 75 — “Cũğ ma epesop oxe,” io'e. “Ikērēat kuğ ġu epesop oxe,” io'e. “Soat em epesop oxe eyetai,” io'e. Ixe o'e apěn cuk adi o'e'e iap tağ — io'e Zacarias.
- 76 — Bekit — Zacarias o'e jekpot pe—ikap'isuat pe — Wuykukukat wap eceju soat muxipan am ixē mudot am. Deus ekawěn muwěnuwěn'ukan ece'e—soat podi ma ya'òbacaat ekawěn muwěnuwěn'ukan — io'e.
- 77 — Adeayũ be ece'e “Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i. “Deus jeydaxijo,” i ece'e cebe ip — io'e Zacarias.
- 78 — Iměn Deus itabotaidabotbot cĩcã wuykay. Yukpiceğē ġu wuykay. Wuydaxijojoap kabia jajēm ixē a'òbi. Ixe jajēm kabia buxim.
- 79 — Ixe kabiok pe jekuku'ukat puximayũ ġukabia. Je'ũap puxim ipararaayũ ġukabia. Ixe wuymutaybitbin je'e

wuywebe xipan jewewekuk am.
Kaba'ũm acesop wuyeweweju.

— Imēneju adeayũ je'e ewebe: “Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat,” — io'e ikap'isuat ebay. Imēn Zacarias apēn ġuyjom je'bapuk iap o'ġuwēn Deus a'ōbi.

⁸⁰ Bekicat o'yaypan. Kũyjobit osunuy Deus a'ō kay. Uk'a'ũmat pe osunuy Judeuyũ kay jeju'ũm pima—Judeuyũ mutaybitbin'ũm pima.

2

¹ Ixeyũ kabia be Augusto cartadup o'tupmubararak—soat ka kukat. O'tupmuju soat pe jebekitkiyũ be. Bekitkit, eykapap ka kay juy epeju eybutet mubararak am taperadup pe i'eaptup o'tupmuju. ² Ka'ũma ma iġo eipi watwat o'ġuweġũn ijoptup muju awap. Jebekitkit o'ġuweġēġat Cirênio Síria eipi watwat kukat pima. ³ Imēnpuye soat ixē ebekitkit o'ju jebutet mubararak am taperadup pe. Jekapap ka be ip o'ju.

⁴ Imēnpuye José dak o'jēm Galiléia eipi bewi—Nazaré ka bewi. O'ju Judéia eipi be—Belém ka be—Davi osunuyiat ka be. Ixē José o'ju Davi diwat osunuy buye. ⁵ O'ju jebutet mubararak am Maria eju—jetayxi eju. Maria yukreġ osunuy. ⁶ Ixeyũ Belém ka be bima, Maria o'yukpasuk.

⁷ Gebuje Maria o'su'itkap koapat—aġokatkat. Ikap'isuat o'yamuekabek paġōm. O'ġuyxet biopak xat mũn pe—cucuayũ nuyap'a be topap'ũm puye.

⁸⁻⁹ Kabi bewi Deus ekawēn tojotjot'ukat tak o'kop ovelha kukukayũ kay. Koġũnpi be osodop ip Belém ka tēġ ma. Ovelha kukuġ ip osodop ixima

be. Deus o'ḡukabia ovelha kukukayũ akokoreren. Iparara jĩjã ip o'e kabia jo buje, idip cĩcã ma'ḡu kabia.

¹⁰ Gebuje Deus ekawẽn tojtjtot'ukat o'jekawẽn ceweju ip.

— Eypararam ḡu juy epesop — io'e. — Kawẽn idipat otojtot imuwẽn ãm eywebe eymucokcok am. Kawẽn idipat otojtot soat pe imuwẽn ãm ijodiat pe.

¹¹ Eydaxijojo'ukat o'kap ḡasũ. Davi osunuyiat ka be o'kap — io'e. — Soat kukat ixex—ipi daḡat kukat. Cristo i ibutet — io'e Deus ekawẽn tojtjtot'ukat.

¹² — Ixe ikap'isuat iekabek paḡõm. Po'i biopak xat mũn pe. Imẽn õn eymukũyjojom eywebe tobuxik am — io'e cebe ip.

¹³ Gebuje warara'acayũ o'jebapuk kabi kadiwi Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ.

— Ka'ũma ma Deus co'iat — io'e ip. — Soat podi ma ixex ya'õbuyxi — io'e ip.

¹⁴ — Ka'ũmḡu Deus co'iat xipacat — io'e kabi kadiwiayũ. — Kaba'ũm jeedop ip soat ijodiakat—Deus emumukukpinyũ — io'e ip.

¹⁵ Waram ip o'jeu kabi kay Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ.

Cexewi Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ cẽm puje, o'jekawẽn ip jeweweju ovelha kukukayũ.

— Ga'a aju — io'e ip. — Belẽm ka kay juy aju — io'e ip. — Apẽn Deus o'e wuywebe iap cuy ajojo — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Dao ma ip o'ju.

Oajẽm ip. Ixeyũ dak ikap'isuat o'tobuxik José eju, Maria eju dak. Po'i osodop biopak xat mũn pe.

¹⁷ Ikap'isuat tobuxik puje, ikapap awẽḡ muwẽnuwẽn oekuku ip soat ka daḡ. Apẽn Deus

ekawēn tojtjtot'ukayū bekicat kapap o'ḡuwēn cebe ip iap muwēnuwēn oekuku ip soat ka daḡ. ¹⁸ Itabēḡbēḡ ip o'e cēm paxi iam o'ya'ḡjojoiyū ma. ¹⁹ Maria bit soat em ḡebum osunuy apēn je'it o'kap iap kay. Iboap kay jewaḡuymuḡēḡēm osunuy. ²⁰ Ovelha kukukayū o'jepit koḡūnpi be.

— Ēn xipacat cīcā — io'e ip Deus pe. — Idip cīcāat ocejojojo — io'e ip. — Idim cuk ēn ocemukūyjo — io'e ip.

Soat o'tobuxik ip apēn Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'e cebe ip iap taḡ. Imēnpuye:

— Ka'ūma ma ejo'iat xipacat — io'e ip.

²¹ 8 xet kap puje cebaydaap Jesus daypu'aḡobuxee o'suxeedakacat Judeuyū babim. Yukreḡ awap Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'e Maria be: — Jesus i ibuten je'e — i. Imēnpuye Jesus i o'subutetaat ip.

²²⁻²³ Gebuje cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém ka kay. Jetayxi eju o'tujowat. O'tujowat ip ikap'isuat mubapuk am paī be Moisés ekawēn taḡ. Ibararak opop wuykukukat ekawēntup pe:

Aḡokatkat kap puje—koapat kap puje, ixē ikap'isuat Deus ebekit ma, i.

Imēneju cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém kay imubapuk am Deus etabixe Deus eju kawēnwēnap'a be. ²⁴⁻³⁰ Imēn e'em wuykukukat ekawēntup:

Bekicat kap puje, wūnca juy eḡūm paī be ixē be imupik am Deus etabixe, i. Xepxep pukaso juy eḡūm, i. Pukaso kuḡ'ūm pima, xepxep coot cuy eḡūm, i.

Imēn e'em wuykukukat ekawēntup. Imēneju cebaydaap oajēm Jerusalém ka be ikap'isuat mubapuk am Deus etabixe.

Gebuje Ibiōgbuk xipacat Simeão oōmat Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Cebaydaap tak Jesus o'tujuajēm Deus eju kawēnwēnap'a be pukaso ūm ām paī be Moisés ekawēn tağ. Simeão Jesus o'takoy jebakopixirik ceje.

Ixe Simeão Jerusalém ka be osunuy. Cūğ cīcā osunuy Deus xe. Itabut cīcā osunuy Deus kay. Judeuyū daxijojo'ukat ajēmap wiwim osunuy. Ibiōgbuk xipacat ixē mutaybitbin'uk osunuy. Ibiōgbuk xipacat o'e Simeão be kuy bima:

—Eje'ū ġu wuykukukat co'ūm pima—soat taxijo am Deus emunaē jo'ūm pima — i.

Gebuje Simeão Deus o'ğuwēnuwēn xipan.

— Okukukat — io'e. — Gasū ōn iju jojom — io'e. — Soat taxijo am etaēiat cocom ōn — io'e.

³¹ — Soat etabixe juk etaēiat cocom ōn — io'e. —

Gasū bit we'ū but ocokcoğ — Simeão o'e. — Ēn

acā okukukat — io'e. — Gasū ōn iju jojom apēn

cuk ece owebe iap tağ — io'e. ³² — Kabiaap puxim

je'e ixē. Judeu'ūmayū mutaybitbin je'e — io'e. —

Ebekitkiyū dak kūyjobin jeedop ip warara'acat a'ō

kay ġu—ixē a'ō kay acā—Israel naxeğebitbiyū —

io'e. — Edipap kuğ jeedop ip — io'e Deus pe.

³³ Cebaydaap, ixi dak itabēğbēğ ip osodop Simeão ekawēn cocom—bekicat muwēnuwēnap cocom.

³⁴⁻³⁸ — Xipan cuy ikap'isuat ebayū ejukuk — Simeão o'e Deus pe.

Gebuje Simeão o'jekawēn Maria eju—ikap'isuat xi eju.

— A'õpicũḡ cuy eḡuy — io'e. — Deus cuk ixe bekicat o'taē — io'e. — Inaka adeayũ iju kay ḡu jĩã je'e Judeuyũ'in. Deus pit ixeyũ ḡu'ũm. Ĕn tak eḡuycũḡ cĩcã ece'e — io'e. — Ipiat ece-supi'ajo jĩã paja ewebe õmap puxim — Simão o'e Maria be. — Warara'acayũ bit iju kay jĩã je'e. Icocok cĩcã jeedop ip cekay. Deus imẽn adeayũ aḡuymubapukpuḡ je'e soat pe — io'e Simeão Maria be.

Bekicat ebayũ Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima, Ana oajẽm cekay ip. O'jekawẽn Deus eju.

— Bay, ĩn xipat cĩcã — io'e Deus pe—Ana o'e.

Ixe Ana bekicat o'kapiap o'ḡuwẽn adeayũ be Jerusalém ka watwat pe—Deus jebekitkit tax-ijoap wiwi'ukayũ be. Ixe Ana Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat osunuy. Fanuel daxit osunuy. Aser diwat osunuy. Yabut cĩcã osunuy. Yaypan'isu bima juk o'jewebumũn. 7 koato jektop xe osunuy. Kuy ma itop'ũm oe'ũ. Ixe Ana 84 koato osunuy ḡasũ. Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi o'jẽm ḡu. Soat em ma iḡo'a be nuynuy—kabiam, ixima daḡ tak. — Ĕn xipat cĩcã — i'e'e'uk osunuy Deus pe soat em. Deus eju kawẽnwẽn'uk osunuy. Jekpiwan ma jewemureren'uk osunuy ceweju jekawẽn ojuy.

³⁹ Deus ekawẽn taḡ paĩ be bekicat mubapuk epere buje, cebayũ Jesus o'tujupit jeka kay. Nazaré ka kay ip o'jepit—Galiléia eipi be.

⁴⁰ Bekicat o'yaypan. Ibacaan o'e. Jeadipyũ bodi ma itaybican o'e. Deus xipacat ũmũm'uk osunuy cebe.

⁴¹ Jesus ebayũ waram o'ju ip Jerusalém ka kay. Soat em Páscoa epeta be cucu'uk ip osodop

Jerusalém ka kay. ⁴² 12 koato bima, Jesus o'ju ġuto jebaydaap, ixi iat eju, peta be cucu'uk puye.

⁴³ Peta epere buje, cebayũ ma o'jepit ip jaka be. Jesus pit o'jecũ Jerusalém ka be. Itaybit ġu ip osodop cecũam. ⁴⁴ Tũybe Jesus wuybadipyũ eju o'jepit iãn o'e ip cebayũ. Jepitpin o'ju ip e daġ jaka kay. O'xet ip e bidase. Jesus o'jokudada ip jebadipyũ daġ, jebureyũ daġ tak. ⁴⁵ Ka'ũmġu. O'tobuxik ġu ip. Imēnpuye ikudadam o'jepit ġuto ip Jerusalém ka be. Ebpũġ kabia ikudadam oekuku ip.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'tobuxik ip Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Xik'i osunuy Moisés ekawēn Judeuyũ mutaybitbin'ukayũ xe—aypapayũ xe. Cekawēn cocom osunuy. Kawēnwēn osunuy ceweju ip. ⁴⁷ Jesus kay jĩjã ip o'e soat cekawēn cocoayũ, itaybit cĩcã buye, cũġ cĩcã jededem puye dak.

⁴⁸ Jesus tobuxik puje, cebayũ itabēġbēġ ip o'e ijojom.

— Tapu — io'e ixi Jesus pe. — Edaobu'u du eġuy jepin? — io'e. — Ocaġuybabi'ũm cĩcã ocesop ekudadam—õn, eбайdaap tak — io'e—jekpot pe o'e.

⁴⁹ — Aĩ, apēnpuye dak okudadam epeku? — io'e. — Eytaybit ġu du webay duk'a be juy õn iam—Deus eju kawēnwēnap'a be? — io'e—jexi be o'e.

⁵⁰ Imēnpit Jesus ekawēn iba'arem o'e cexe ip.

⁵¹ Ibocewi o'jepit jebayũ eju Jesus. Oajēm jaka be—Nazaré ka be. Jebaydaap a'õ kay kũyjobit osunuy. Ixi dak soat em ġebum osunuy apēn Jesus cuk adi o'e'e cebe iap kay. ⁵² Ixe Jesus tak jebureyũ

bodi ma itaybican o'e. O'yaypan. Ikukpin cĩcã osunuy Deus xe, jexeayũ xe dak.

3

¹⁻² Gebuje Deus o'jekawẽn João Batista eju—Zacarias ipot eju. João uk'a'ũmat pe osunuy.

— Wekawẽn cuy eġuwẽnuwẽn itaybit'ũmayũ be — Deus o'e João be.

O'jekawẽn João eju Tibério Roma ka kukat pima. 15 koato kuy ika kukat osunuy. O'jekawẽn ceweju Põncio Pilatos Judéia eipi kukat pima dak, Herodes Galiléia eipi kukat pima dak, Lisânias Abilene eipi kukat pima dak, Filipe Ituréia eipi kukat pima dak. Ixe Filipe Traconites eipi kukat tak osunuy. Filipe Herodes kitpit osunuy. O'jekawẽn João eju Anás Judeuyũ epaỹũ kukukat pima. Caifás tak Judeuyũ epaỹũ kukukat osunuy. ³ Imẽnpuye Jordãodi wãbu daġ oeku João.

Guyjom João Deus ekawẽn o'ġuwẽnuwẽn adeayũ be.

— Eyġuycũġcũġ cuy epesop ikêrêat kuġ puye — io'e cebe ip. — Ikêrêat mujurũġrũġap cuy epeyepere — io'e. — Epeyewemubatisasanat cuy — io'e. — Imẽn ey'e buje, Deus ikêrêat ju'uk eywebewi — io'e. ⁴— Imêntak e'em Isaías emudupmubararaktup—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat emudupmubararaktup:

Aġokatkat jewãwãwãm uk'a'ũmat pe, i. Imẽn jewãwãwãm:

Soat e juy epesuemukacũġ wuykukukat ajẽmap em, i. Ie juy epesuemudim ceku am, i. ⁵ Kabioreġreġat cuy epeġudim, i. Ipiweġũn je'e, i. Co'a dak epeyamuweġũġũn,

i. Iebixirik tağ cuy epesuemujēm, i. Wakenat e be epesuemujēm, i. Soat iekērēate iedip cīcā je'e, i. ⁶ Wuydaxijo am Deus emunaē coco ip soat ijodiat, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup — io'e João adeayū be.

⁷ Imēnpuye adeayū o'ju João be jemubatisanan.

Gebuje João adeayū o'ğukūyjo.

— Deus itakoma eykay, ikērēat kuğ cīcā buye — io'e. — Ipiat supi'ajoat eywebe, ikērēat kuğ puye — io'e. — Eynapōn pa'ore Deus xewi — io'e. ⁸ — Cūğ ma juy epeku kuy ikērēat mujurūğrūğap ocepere iap mubapuk am warara'acayū be — io'e. — Tūybe Deus ipiat supi'ajoat ğu wuywebe wuyju Abraão naxeğebitbit puye iān purut eyju e'em — João o'e. — Imēn ğu juy epe'e — io'e. — Iba'ore ğu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeğebitbiyūm — io'e. ⁹ — Gaxīn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ūmat'ip takat am yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak gaxīn ma ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be — João o'e.

¹⁰ — Apēntak oce'e ipiat pi'ajoap puxim? — io'e ip João be.

¹¹ — Xepxep eyekabek kuğ pima, pūğ cuy epeğūm ikuğ'ūmat pe — io'e. — Puybit kuğ pima, epeğū'ē'ē juy ikuğ'ūmat pe — io'e.

¹² Iecuğap peam dinheiro bubu'ukayū dak oajēm João be jemubatisanan.

— Pām oceju? Apēntak oce'e? — io'e ip João be.

¹³ — Iecuğap emumubudei bodi ğu juy epejat cebekitkit pewi—ixe emumubudei acā — io'e João.

¹⁴ — Pām oceju? — io'e ip sorarayū dak.

— Puyxibun ġu juy dinheiro epejat warara'acat xewi — io'e. — Napa ġu juy epe'e dinheiro bu am warara'acat xewi. Jemãmãmãm ġu juy epesop eyekapikaptei kuġ—eycokcoġ acã — io'e.

¹⁵ Soat ġebum cĩcã o'e ip João ekawën kay.

— Ite du Deus emunaẽ soat taxijo am? — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Ġebuje João o'jekawën soat pe.

— Õn ma eymubatisasan idibi be — io'e. — Wara'acat pit omuyku. Obodi ma ixex ya'õbuyxi. Soat podi ma ya'õbaca. Õn pit ajo pẽġap ġu ce-beam? Cedaġ ġu kuka oce ixex a'õbuywatwat'ukan, oboġ ġu buye. Õn ma eymubatisasan idibi be. Ixex bit Deus biõġbuk ġuõm eywebe ya'õ daġ eyeku am. Ixex dak ipiat supi'ajoat eywebe cũġ ma eyeku am. ¹⁷ Wuyju taixee xixxiġ tũmũntata mujẽmãm taixee bewi. Tũmũntata muxipanpan wuyju tamũn'a be. Taixee mupikpiġ daxa be. Imẽnpuxim Deus kũyjobicayũ muwajejem kũyjobit'ũmayũ xewi. Kũyjobicayũ ixex xexeedop soat em. Kũyjobit'ũmayũ bit soat em ipiat supi'ajojo — io'e João.

¹⁸ Imẽn adeayũ awẽwẽm oeku João. Kawën idipat muwẽnuwẽn oeku.

¹⁹⁻²² Adeayũ mubatisasan epere buje, João Jesus o'ġubatisan.

Ġebuje Jesus kay Ibiõġbuk xipacat o'kop. Jesus Deus eju kawẽnwẽn pima, o'kop. Pukaso jo'i o'kop Ibiõġbuk xipacat.

Ġebuje Deus o'jekawën kabi kadiwi.

— Ën okpocat — io'e. — Ocokcok cĩcã ekay — Deus o'e Jesus pe.

Guyjom Herodes João o'ġuõmat daomũnmũnap'a be. Ixe Herodes Galiléia eipi kukat osunuy. Kuy bima João o'e Herodes pe:

— Cedaġ ġu ewebe ekitpit tayxi bum etayxim—Herodias bum — i. — Ĕn ikērēat kuġ — io'e Herodes pe.

Herodes ikērēat kukuk'uk osunuy. Waram ikērēat o'jukuk ġasũ dak. João ikērēat o'jukuk ġu. Inaka Herodes João o'ġuõmat daomũnmũnap'a be.

²³ Jesus 30 koato bima ijodiacat mutaybitbin o'e. — Jesus José ipot — io'e'e ip adeayũ. ²⁴ José ebay butet Eli i osunuy. Eli ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. Levi ebay butet Melqui i osunuy. Melqui ebay butet Janai i osunuy. ²⁵ Janai ebay butet José i osunuy. José ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Amós i osunuy. Amós ebay butet Naum i osunuy. Naum ebay butet Esli i osunuy. Esli ebay butet Nagai i osunuy. Nagai ebay butet Maate i osunuy. ²⁶ Maate ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Semei i osunuy. Semei ebay butet José i osunuy. José ebay butet Joda i osunuy. ²⁷ Joda ebay butet Joanã i osunuy. Joanã ebay butet Resa i osunuy. Resa ebay butet Zorobabel i osunuy. Zorobabel ebay butet Salatiel i osunuy. Salatiel ebay butet Neri i osunuy. Neri ebay butet Melqui i osunuy. ²⁸ Melqui ebay butet Adi i osunuy. Adi ebay butet Cosã i osunuy. Cosã ebay butet Elmadão i osunuy. Elmadão ebay butet Er i osunuy. ²⁹ Er ebay butet Josué i osunuy. Josué ebay butet Eliézer i osunuy. Eliézer ebay butet Jorim i osunuy. Jorim ebay butet Matate i

osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. ³⁰ Levi ebay butet Simeão i osunuy. Simeão ebay butet Judá i osunuy. Judá ebay butet José i osunuy. José ebay butet Jonã i osunuy. Jonã ebay butet Eliaquim i osunuy. ³¹ Eliaquim ebay butet Meleá i osunuy. Meleá ebay butet Mená i osunuy. Mená ebay butet Matata i osunuy. Matata ebay butet Natã i osunuy. ³² Natã ebay butet Davi i osunuy. Davi ebay butet Jessé i osunuy. Jessé ebay butet Obede i osunuy. Obede ebay butet Boaz i osunuy. Boaz ebay butet Salá i osunuy. Salá ebay butet Nasson i osunuy. Nasson ebay butet Aminadabe i osunuy. ³³ Aminadabe ebay butet Admim i osunuy. Admim ebay butet Arni i osunuy. Arni ebay butet Esrom i osunuy. Esrom ebay butet Peres i osunuy. Peres ebay butet Judá i osunuy. ³⁴ Judá ebay butet Jacó i osunuy. Jacó ebay butet Isaque i osunuy. Isaque ebay butet Abraão i osunuy. Abraão ebay butet Tera i osunuy. ³⁵ Tera ebay butet Nacor i osunuy. Nacor ebay butet Seruque i osunuy. Seruque ebay butet Ragaú i osunuy. Ragaú ebay butet Faleque i osunuy. Faleque ebay butet Éber i osunuy. Éber ebay butet Sala i osunuy. ³⁶ Sala ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Arfaxade i osunuy. Arfaxade ebay butet Sem i osunuy. Sem ebay butet Noé i osunuy. Noé ebay butet Lameque i osunuy. ³⁷ Lameque ebay butet Matusalém i osunuy. Matusalém ebay butet Enoque i osunuy. Enoque ebay butet Jarete i osunuy. Jarete ebay butet Maleleel i osunuy. Maleleel ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Enos i osunuy. ³⁸ Enos ebay butet Sete i

osunuy. Sete ebay butet Adão i osunuy. Adão Deus ipot osunuy, Deus o'guḡẽ buye.

4

¹ Jordãodi bewi Jesus epit puje, Ibiõḡbuk xipacat o'tujowat uk'a'ũmat pe. Jesus aḡuydada'uk osunuy Ibiõḡbuk xipacat. ² Uk'a'ũmat taḡ oeku 40 kabia. Jesus Ibiõḡbuk xipacat a'õbacaap kuḡ osunuy. Ibiõḡbuk kērēayũ kukukat tak Jesus o'subuyxijo iboce. Te'e ma ikērēat mujurũḡat ojuy Jesus pe iboce. 40 kabia Jesus jekõnkõn ḡu osunuy. Ire jĩã osunuy.

³ Gebuje ibiõḡbuk kērēayũ kukukat o'jekawẽn Jesus eju.

— Ën Deus ipot pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pã'am — io'e Jesus pe.

⁴ — Ap! — io'e Jesus. — Imẽn e'em Deus ekawěntup: “Wuyetabẽḡ wuyxat o'om puye ḡu—Deus wuymutaicin puye acã,” i — io'e.

⁵ Ibocewi ibiõḡbuk kērēayũ kukukat Jesus o'tujowat umat pe. Soat eipi o'ḡubapuk cebe. Dao ma soat eipi daḡacat o'ḡubapuk cebe. Soat ip o'jojo.

⁶ — Õn cuy emuy soat eipi watwat kukukan — io'e. — Wa'õbi soat eipi watwat kukukan ecesũy — io'e. — “Ën acã ocekkukat,” i je'e ip ewebe — io'e. — Ibutut adeayũ kukukan ecesũy wa'õbi — io'e. — Soat ma iũm put owebe omunaẽ be, soat podi ma õn wa'õbaca buye — io'e napa ma. ⁷ — “Ën xipat,” i ãn e'em owebe bima, soat oḡũm ewebe — io'e. — A'õbuyxian ecesũy wa'õbi — io'e Satanás Jesus pe.

8 — Ap! — io'e Jesus. — Iměn e'em Deus ekawěntup: “ ‘Xipat ěn,’ i juy epe'e Deus pe acã,” i. “Deus a'õ kay acã epesop kũyjobin—eykukukat a'õ kay,” i — Jesus o'e Satanás pe.

9 Ibocewi o'tujowat Jerusalém ka be. O'jomõğ Deus eju kawěnwěnap'abi jeje—yaboğat'abi jeje.

— Ěn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jewi ipi ju — io'e Satanás. 10 — Iměn e'em Deus ekawěntup: “Deus jekawěn tojotjot'ukayũ ġuju xipan ekuk am,” i. “Ixeyũ jedaxijo ewebe xipat'ũmat ebapukap puxim,” i. 11 “Ixeyũ jeak ekay wita'a be eimucakcakap puxim,” i — io'e Satanás.

12 — Ap! — io'e Jesus. — “Cěm paxi Deus ja'õ dağ e'em?” i'ũmğ juy epe'e — io'e Jesus.

13 Gebuje ibiõğbuk kěrěayũ kukukat o'jewede Jesus xewi. O'jěm cexewi Jesus puyxijojoap epere buje. Te'e ma Jesus pe ikěrěat mujurũğat ojuy. O'jěm.

— Waram ġuto osubuyxijo jĩjã — io'e jewebe ma ibiõğbuk kěrěayũ kukukat—Satanás.

14 Jesus o'jepit Galilėia eipi kay. Ibiõğbuk xipacat a'õbacaap kuğ oeku. Soat ibo eipi watwat yajěmap awěğ o'yawěğtobuxik.

15 Gebuje Jesus kawěn idipan ip o'ğutaybitbin Deus eju kawěnwěnap'a be.

— Soat podi ma Jesus xipan wuymutaybitbin — io'e ip ya'ĩjojoayũ. — Ka'ũmğ ixe jo'iat xipacat — io'e ip.

16 Jesus o'ju jaypanap ka kay—Nazaré ka kay. Jay. Oajěm. Jebodoydoyap kabia bima Judeuyũ õmõm'uk ip osodop Deus eju kawěnwěnap'a be. Sábado bima ip õmõm'uk osodop. Jesus oõm jeweu

ip iġo'a be. O'ãy Deus ekawëntup com iġo'a beacat pe ya'ġjo am.

¹⁷ Gebuje iġo'a kukukat Deus ekawëntup o'tupũm Jesus pe—Isaías emudupmubararak-tup—Deus ekawën muwënuwën'ukat emudup-mubararak-tup. Jesus o'tupmupaya. Pũġtup o'tuptobuxik. Imën e'em itedup:

¹⁸ Deus biõġbuk owebe nuynuy, i. Imënpuye ixe onaë owebe kawën idipat muwën ãm tadaybotbocayũ be, i. Ixe omuju owebe: “Taomũnmũnayũ daomũnmũnap'a bewi ġujëm ip” i'e am taomũnmũnayũ be, i. Ixe omuju owebe: “Ita'ũmayũ itate je'e ip” i'e am ita'ũmayũ be, i. ¹⁹ Ixe omuju owebe tadaybotbocayũ mujëm ãm imudadaybotbot'ukayũ xewi, i. Ixe omuju owebe: “Gaxĩn ma Deus jebekitkit idaxijo” i'e am soat pe, i.

²⁰ Imën e'em itedup. Jesus ibodup o'tupcoco ya'õberen. O'tupmupirik. Waram o'tupũm yakukukat puywatwat'ukat pe. Oabik.

Soat iġo'a beacat o'jeak cĩcã Jesus kay.

— Apëntak teku? — io'e ip jewewebe.

²¹ Gebuje Jesus o'jekawën ceweju ip.

— Gasũ bit soan o'jebapuk ijudup peat ekawën taġ—ġasũ otupcociatup ekawën taġ — io'e.

²² Soat xe Jesus xipat cĩcã osunuy iġo'a beacat xe.

— Jesus ekawën soat podi ma cekawëntip! — io'e ip jewewebe. — Teku José ipot ġu du? — io'e ip jewewebe.

²³ Jesus o'jekawën ceweju ip.

— “Tapu, ecewanũġta juy,” i wuyju e'em wuyanũġtata'ukat pe — io'e. — Iboap kuka epe'e

owebe dak. “Ocejojojo ġu bukiap cuy eġubapuk ocewebe ijo am apēn cuk adi eġubapukpuk Cafarnaum ka be bima,” i aco'i eyju e'em owebe — Jesus o'e. ²⁴ — Icēmān ōn e'em eywebe. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat jaypanap ka be bima, ibo ka watwat ixē ekawēn kay ġu — io'e. ²⁵ — Icēmān ōn e'em eywebe. Kuyje Deus Elias o'ġuju pūġ kay itop e'ū'ibit kay—Sarepta ka beat kay—Judeu'ūmat kay—Sidom eipi beat kay. Ixeyū kabia daġ soat kaka beayū irere oekuku. Ka'ūmġu muba'at osodop ebapūġ koato, ipidaseat koato dak. Soat ip irere jījā osodop. Imēnpuye ade itop e'ū'ibiyū tadaibotbot cīcā osodop ixeyū kabia daġ—Judeuyū. ²⁶⁻²⁷ Imēnpit Deus Elias o'ġuju Judeuyū kay ġu—Sarepta ka beacat kay acā—Sidom ka tēġatka beacat kay acā — Jesus o'e. — Deus Eliseu o'ġuju Naamā kay imu'ada am. Eliseu Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Naamā ierepat osunuy. Ade ierepayū Judeuyū eipi daġ osodop ip ixeyū kabia daġ. Imēnpit Eliseu warara'acat ġu o'ġu'ada. Naamā acā o'ġu'ada — Jesus o'e.

²⁸⁻²⁹ Iboap ekawēn co buje oitakomān cīcā ip Jesus kay Deus eju kawēnwēnap'a beayū. Jesus o'tujujēm ip jeka bewi.

Jesus o'tujuu ip co'a bicūġ kay yaoka am. Aġoka ibo'a pēnpēn taġ o'sukadop. Co'a bicūġ pewi yabitorom Jesus muy'at ojuy ip. ³⁰ Imēnpit Jesus o'kap cepidase ip. Jeju pinap taġ o'ju.

³¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay—Galilía eipi beat ka kay, ikaboġatka kay. Judeuyū o'ġutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be

jebodoydoyap kabia be. Soat esemana imutaybitbin'uk ip osunuy.

³² — Cũğ cĩcã ma Jesus wuymutaybitbin — io'e ip. — Jesus ja'õbi ma wuymutaybitbin — io'e ip.

³³ Gebuje aḡokatkat o'jewāwā iḡo'a beat—ibiõḡbuk kērēat kukat. O'jewāwā ya'õberen ibiõḡbuk kērēat cebe buye.

³⁴ — Jesus, apēn ēn em ocewebe? — io'e Jesus pe—Nazaré ka bewiat pe. — Ocemuy'ũ am tu ejot? — io'e. — Wetaybit ēn — io'e. — Ēn Deus ipot—ikērēat kuḡ'umat ipot — io'e.

³⁵ Gebuje Jesus ibiõḡbuk kērēat o'ḡukorēm.

— Ecemũḡ — io'e Jesus cebe. — Ejēm cuy aḡokatkat pewi — io'e ibiõḡbuk kērēat pe.

Aḡokatkat pewi o'jēm ipi ju imuy'at'an pima. Imēnpit warēmtaḡ ḡu aḡokatkat o'jukuk cēm cēm pima. ³⁶ Imēnpuye itabēḡbēḡ o'e ip ijojom—ibiõḡbuk kērēat o'ḡujēm iap cocomayũ.

— Jesus ibiõḡbuk kērēat mujēm jēm ja'õbi — io'e ip. — Ya'õbacaat teku — io'e ip jewewebe. — Itaybit ibiõḡbuk kērēat mujēm am — io'e. — Imēnpuye cēm cēm ip ya'õbi — io'e ip.

³⁷ Soat ka daḡ Jesus awēḡ o'yawēḡcu—Galilía eipi korerenat ka daḡ.

³⁸ Ibocewi Jesus o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi.

O'ju Simão Pedro duk'a kay. Oajēm. Cereḡ. Oõm. Simão daxijo osodop ibo'a be. Ipa'i jĩjã osodop.

— Ipa'iat eḡu'ada — io'e ip Jesus pe.

³⁹ Gebuje Jesus o'ju ipa'iat kay. Pa'i o'ḡukorēm.

— Ejēm cebewi — Jesus o'e pa'i be.

Imēnpuye pa'i o'jēm. Xipat o'e. Ipa'i topibit o'kop ġebuje bit. Ixat o'ġuġē Jesus peam, cewejuayū beam tak.

⁴⁰ Kaxi at puje ibo ka watwat iwātaxipiyū o'tujowat Jesus kay imu'ada am. Soat kuġ ip osodop iwātaxipi. Jesus o'jewebumōġ cebe ip—soat pe. Soat ip o'ġu'ada'ada. Adah. ⁴¹ Ibiōġbuk kērēat o'ġujēmjēm ikukayū bewi. Poxerewun. O'jēm.

— Ēn Deus ipot — io'e ip ya'ōberen—ibiōġbuk kērēayū o'e. Itaybit ip osodop Jesus Deus emunaē iam. Inaka Jesus ibu'u osunuy ixeyū be iboap muwēn ām.

— Ōn Deus emunaē iap epeġuwēn ġu juy — io'e cebe ip.

⁴² Kabia'isum Jesus o'jēm Simāo Pedro duk'a bewi. Poxerewun. O'ju uk'a'ūmat pe. Jay. Oajēm. Adeayū Jesus kudadam o'e ip. Jay. Oajēm ip Jesus kay.

— Ejēm ġu juy ocexewi. Ijoce ma juy eġūy — io'e ip Jesus pe.

Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

⁴³ — Warara'acayū be dak kawēn idipat oġuwēn—wara'atka watwat pe dak — io'e. — “Deus soat kukukan je'e,” i juy oce cebe ip — io'e. — Deus cuk omudot ibo ekawēn muwēn ām — io'e Jesus.

⁴⁴ Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn oeku Deus eju kawēnwēnap'a be. Judéia eipi daġ imuwēnuwēn oeku—soat kaka daġ.

5

¹ Adeayū o'jewemuwunuwun ip Jesus ekawēn co pin cīcā buye. Jesus cūġ'i osunuy iodi wābu

ka'oririt pe. Iodi Genesaré eipi be o'tinuy. Genesaré i tibutet osunuy. Adeayũ jewemuwunuwun ip Deus ekawẽn co pinayũ.

² Gebuje Jesus xepxep kobe o'jojoko kapurũğ pe. Axima bubu'ukayũ jekobe be ğu ip osodop. Kuy o'jẽm ip. Axima bubuap wuywuy ip osodop kapurũğ pe. ³ Jesus oõm pũğ pe ixeyũ ekobe be—Simão ekobe be.

— Kobe eġuwun — io'e. — Eġuwun cuy kapurũğ pewi — io'e Jesus Simão be.

Xik. Jesus oabik kobe be. Kobe be bima adeayũ o'ġutaybin—kapurũğ peayũ o'ġutaybin.

⁴ Imutaybin pu'u bima, o'jekawẽn Simão eju—kobe iwat eju.

— Tibucũğ pe aju axima bum — io'e.
Tibucũğ pe ip o'ju.

— Axima bubuap cuy eġuakõm tibucũğ pe axima bu am — io'e Simão be.

⁵ — Kariwa, ixima bun oceku axima bu ojuy — io'e Simão. — Ocejat ğu. Imẽnpit waram oceġuakõm imẽn ẽn e'em ocewebe buye — io'e.
Sa. Axima bubuap o'ġuakõm.

⁶ Gebuje axima o'jat ade. Xeresu ğu axima. Kurekoh. Axima bubuap jewek ojuy axima poxi pibun. ⁷ Wẽğwẽğ'i o'e ip jebureyũ kay—wara'at kobe beacayũ kay. Jebureyũ o'takoy yajẽm âm jebuywat am. Ibureyũ oajẽm ibuywat am. Xepxep kobe o'ġuporan ip aximãm. Imẽnpuye kobe jepiriğ ojuy axima poxi pibun.

⁸ Iboap co buje, Simão Pedro o'jẽğ'aecõğcõğ Jesus wap jexe ya'õbuyxi buye.

— Okukukat, wede ece oxewi — io'e. — Õn ma ikērēat kuḡ. Ën pit a'õbuyxi. Oxe ḡu juy eḡuy — io'e—Simão o'e.

⁹ Simão itabēḡ o'e ijojom, soat cewejuayũ dak. Itabēḡbēḡ ip o'e ijojom ade jĩã axima buye. ¹⁰ Warara'acayũ dak itabēḡbēḡ ip o'e ijojom—Tiago, João dak. Ixeyũ xepxepayũ Zebedeu ipotpoyũ ip osodop. Simão eju kapikipik'uk ip osodop axima bubum.

Gebuje Jesus o'jekawēn Simão eju.

— A'õ'cam cuy eḡuy — io'e Simão be. — Gasũ bit axima bubu'ukan ḡu juy eḡuy, — io'e. — Kawēn idipat muwēnuwēn'ukan cuy eḡuy adeayũ be imutabut am ip Deus kay — io'e.

— Ha'a — io'e.

¹¹ Gebuje Simão o'ju Jesus kay, cewejuayũ dak. Putwedu'i. Jekobe o'tujuu ip kapurũḡ pe. Soat o'suiwat ip ibun Jesus eju jeku am. Soat em Jesus eju oekuku ip.

¹² Ikaboḡatka be bima aḡokatkat oajēm Jesus kay—ierepat. O'jēḡ'aecõḡcõḡ cewap jexe ya'õbuyxi buye.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ũm pima, omu'adam ece — ierepat o'e.

¹³ Pucũḡ. Jesus o'jebaepucũḡ cekay.

— Obu'u ḡu emu'adam — io'e. — Gaxĩn ma ãn jemu'ada — io'e.

Jesus a'õbi ierep topibit dao ma o'je'ada. Xipat o'e.

¹⁴ — Emu'adaap eḡuwēn ḡu juy warara'acayũ be — io'e Jesus cebe. — Gasũ bit paĩ kay juy eju — io'e. — Eõhõyũ'in cuy eḡũm paĩ be imupik am Deus etabixe ece'ada buye. Eḡũm cuy cebe Moisés

ekawēn taḡ. Eōhōyū'in cuy eḡm cebe e'adaap mubapuk am soat ka watwat pe — io'e.

¹⁵ Imēnpit soat ka watwat Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik ip—ierepat o'ḡu'ada iap awēḡ. Imēnpuye adeayū o'je'awero ip ixē ekawēn co am. O'je'awero ip Jesus pe jewemu'ada am tak. ¹⁶ Jesus pit o'jēm cexewi ip. Poxerwun. Cexewi ip cēmcēm'uk osunuy jekawēn ām Deus eju. Uk'a'ūmat pe kawēnwēn'uk osunuy Deus eju.

¹⁷ Gebuje Jesus adeayū o'ḡutaybitbin kawēn idi-pan. Fariseuyū kaxikxik'i osodop iboce, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Judeuyū osodop ip. Jesus ekawēn co ojuy osodop ip. Oajēm ip soat kaka daḡwi—Galilía eipi daḡwi, Judía eipi daḡwi dak, Jerusalém ka bewi dak. Jesus iwātaxipipiyū mu'ada'adam osunuy Deus a'ōbacaap kuḡ puye.

¹⁸ Gebuje aḡokat kayū oajēm Jesus kay. Cexīḡxīḡ pa'oreat o'tujuajēm ip Jesus kay. Jay. Uk'a be tujuōm ojuy ip cexīḡxīḡ pa'oreat mōḡ ām Jesus wap. ¹⁹ Imēnpit tujuōm pa'ore ip o'e uk'a yapora buye. Imēnpuye o'jeu ip uk'a abi jeje. Weru. Kawi'a'a o'ya'uk ip. Cabobum cexīḡxīḡ pa'oreat o'ḡukop ip yabitokat taḡwi. Kop. O'ḡukop ip ixexecaptup pe. O'ḡukop ip Jesus wap imu'ada am. Uk'a beayū parakpe o'ḡukop ip. ²⁰ Jesus itaybit o'e teyūku itabut okay iam.

Gebuje Jesus o'jekawēn cexīḡxīḡ pa'oreat pe.

— Tapu — io'e. — Ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

²¹ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, Fariseuyū dak jewaḡuydadam o'e ip Jesus ekawēn kay.

— Ite be ikērēat'uk pa'ore wuywebewi. Deus pe acã i'uk put — io'e ip jewewebe. — Teku Deus muymuy — io'e ip napa ma.

²² Jesus itaybit o'e apēn ip o'e jewağuydadam iam.

²³ — Apēnpuye dak eyju imēn jewağuydadam? — io'e. — Iba'ore ġu owebe “Ikērēat kuy oju'uk ewebewi” i'e am cebe — io'e. — Iba'ore ġu dak owebe “E'āy” i'e am cebe, “Ece'ada,” i dak — io'e. — Ka'ūma ma iba'ore owebe — io'e. ²⁴ — Soat wağō òn. Gasũ cexĩğxĩğ pa'oreat eju ocekawēn eymutaybit am owebe ikērēat'uk put ijodiat pewi iam. Deus a'òbacaap kuğ òn ijodi bima dak — io'e cebe ip.

— E'āy! Ecexĩğxĩğ cuy — Jesus o'e cexĩğxĩğ pa'oreat pe. — Cũğcũğ cuy eju — io'e. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e cebe.

²⁵ Cexĩğxĩğ pa'ore topibit o'je'ada. O'āy. Cũğcũğ ma o'e adeayũ etabutpe. Jexexecaptup o'tupu. Kuruk. “Ka'ūmğ ejo'iat xipacat,” i'e'em Deus pe bima, o'ju jeduk'a be. ²⁶ Imēneju ibo ka watwat itabēğbēğ ip o'e ijojom, o'jexĩğxĩğ puye.

— O'je'ada xeku — io'e ip. — Xĩğxĩğ o'e xeku — io'e ip.

Yağuybabi'ūm ip o'e.

— Ka'ūma buk cexĩğxĩğ pa'oreat o'ğ'u'ada wuyetabutpe — io'e ip jewewebe. — Gasũ acã cexĩğxĩğ pa'oreat mu'adaap ajojojo — io'e ip jewewebe.

²⁷ Gebuje Jesus o'jēm. Porewuh. Cucum pima Levi o'jojojo. Levi dinheiro bubu'uk osunuy

iecuḡap peam. Ixe Levi kapikpiḡ osunuy iecuḡap pe teidadaap'a be.

— Ejot cuy okay — io'e Jesus. — Oweju juy ejeku — io'e.

²⁸ Imēnpuye o'ju Jesus kay. Soat o'suiwatibun Jesus eju jeku am.

²⁹ Gebuje Levi Jesus o'takoy jekōn ām jewēju. O'ju. Oajēm. Jay. Adeayũ awerom osodop Levi dukta be—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayũ, warara'acayũ dak. Jesus o'jekōn ceweju ip.

³⁰ Gebuje Fariseuyũ Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak—Fariseuyũ ebekitkit.

— Apēnpuye dinheiro bubu'ukayũ eju eyju jekōnkōn, ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayũ be.

³¹ Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'umat ḡu cucum wuyanũḡtata'ukat kay—iwātaxipiat acā — io'e. ³² — Imēnpuxim cũḡ ma jekuku'ukayũ nomuwā ām ḡu ojot—ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ nomuwā ām acā — io'e. — Ojot “Eyḡuycũḡcũḡ cuy epesop ikērēat kuḡ puye” i'e am cebe — io'e Jesus. — “Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere” i'e am tak ojot — io'e Jesus.

³³ — João eju etaybitbinayũ soat em jekpiwan ma jewemureren xipat je'e am Deus xe — io'e ip Jesus pe. — Deus eju kawēnwēn tak ip soat em — io'e ip cebe. — Fariseuyũ eju etaybitbinayũ dak ade em ip jekpiwan ma jewemureren jekawēn ām Deus eju — io'e ip. — Eweju etaybitbinayũ bit repi'ajojom ḡu. Jekōnkōn ip — io'e ip. — Apēnpuye ip repi'ajojom ḡu? — io'e ip. Jesus muymuy ojuy osodop ip.

34 — Iba'ore oweju etaybitbinayũ be jekpiwan ma repi'ajo am òn ceweju ip puye — io'e Jesus. — Òn iwadip puxim — io'e. — Iwadip cexe ip pima, ka'ũma ma jekpiwan ma repi'ajom jewebumũnap epeta be tomuwa'ibiyũ. Jekõnkõn acã ip — io'e Jesus. ³⁵ — Guyjom pit iwadip je'jẽm cexewi ip. Ijẽm puje bit, jekpiwan ma repi supi'ajo ip — io'e. — Òn ixeyũ xe'ũm pima, oweju etaybitbinayũ dak jekpiwan ma repi ip supi'ajo — io'e Jesus.

³⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'gũwẽn cebe ip. Imẽn o'gũwẽn.

— Iwuywuy'ũmat ġu ajoinũm iokokat muwaket am — io'e. — Iwuywuy'ũmat inũm pima, kuka o'jewek. Iwuywuy'ũmat kuka o'jewa'i — io'e. ³⁷ — Uva'abidi atimuõm yaokokat'a be ġu timun'a be tiisuati—yaisuat'a be acã — io'e. — Yaokokat'a be timuõm puje, tidai e'em — io'e. — Yaokokat'a timun'a kuka o'jeaebağ. Uva'abidi dak kuka o'jediepu — io'e. — Timũn'a dak kuka o'ya'ũm — io'e. ³⁸ — Imẽnpit tiisuati atimõğ yaisuat'a be timũn'a be — Jesus o'e. ³⁹ — Uva'abidi kõn puje kuyati kõn puje, tiisuati kay ġu ace'e — io'e. — “Kuyati tiku e'em uva'abidi,” i wuyju e'em — Jesus o'e. — Imẽnpuxim kuyjeat ekawẽn kay bima, wekawẽn kay ġu kuka epe'e — io'e.

6

¹ Jebodoydoyap kabia be ceweju etaybitbinayũ trigodadot o'tadot'uk cucum pima ku dağ Jesus eju. ² O'tamukitikitik ip jebui be. O'ta'o'o ip.

— Apẽnpuye eyju ta'uk'uğ? — io'e Fariseuyũ cebe ip. — Kapikpi wuywebe jebodoydoyap kabia be — io'e ip.

Tamukitikitikap kapikap osodop Fariseuyũ xe. Imēnpuye Jesus o'jomuymuy ip.

³ — Apēn cuk o'e Davi, ibureyũ dak, irere bima? — io'e Jesus. — Iboap ekawēntup epetupco ġu du? — io'e Jesus Fariseuyũ be. ⁴ Ixe Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be. Pã'o'a o'yabu—Deus etabixe yamōġmōġ'ibit'a. O'ya'o. O'yaũm jebureyũ be ya'opiat'a. Paĩyũ be acã ya'o pi ġu o'yadop — io'e. — Iboap ekawēntup epetupco ġu du? ⁵ Soat waġo òn — Jesus o'e Fariseuyũ be. — Òn pit e'em apēn i'epi wuywebe jebodoydoyap kabia be iap, apēn i'epi ġu iap tak — io'e Jesus.

⁶ Gebuje Jesus ibakēreāt o'tobuxik. Jebodoydoyap kabia be o'tobuxik. Oōm ma'ġuto Deus eju kawēnwēnap'a be. Ibo'a be o'ġutaybitbin. Ibo'a be aġokatkat osunuy. Pũġpa ibakēre osunuy—ibaatpa. ⁷ Jesus kay aġ cĩcã o'e ip Fariseuyũ, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak.

— Jebodoydoyap kabia be dak paxi ġu'ada? — io'e ip jewewebe.

Fariseuyũ “Jesus Moisés ekawēn taġ ġu jekukum” i'e ojuy napa ma.

⁸ — Omuyumuy pin teyũku — io'e Jesus pit jewebe ma.

Gebuje Jesus o'jekawēn ibakēreāt pe.

— E'ãy — io'e. — Ejot cuy ijoce soat pe ejo am — io'e.

Ibakēreāt o'ãy. O'ju ibo'a beayũ wap.

⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyũ eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ eju dak.

— Jebodoydoyap kabia be Moisés ekawēn taġ tu wuywebe xipan i'e am? Ikērean i'e am ġu xe'e?

— io'e. — Warara'acat taxijo am cekawēn tağ tu? Warara'acat aoka am ġu xe'e? — io'e.

¹⁰ Gebuje Jesus o'jeak soat kay.

— Pacũğ ece eba — Jesus o'e ibakērēat pe.

O'jepacũğ. Ibadip o'e. ¹¹ Imēnpuye Fariseuyũ itakoma jĩã ip o'e Jesus kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, jebodoydoyap kabia bima o'subamudim puye. O'je'awero ip. O'jewawēwē ip pēn paxi ace'e Jesus pe i'e am.

¹² Guyjom Jesus o'ju co'a be jekawēn ãm Deus eju. Ixima bun o'jekawēn ceweju.

¹³ Gebuje 12 beayũ o'taē jeweju etaybitbinayũm. Kabia'isum ixeyũ o'taē.

— Wa'õbi epeju wekawēn muwēn ãm soat pe — io'e ixeyũ be—12 beayũ be.

¹⁴⁻¹⁶ Ibürũn ma ip ibutet osodop: Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at Tiago i, wara'at Simão i, Judas i, wara'at Judas i. Ibürũn ma ip ibutet osodop. Ibürũn ma o'taē jeweju etaybitbinayũm. Tiago Alfeu ipot osunuy. Jesus Simão wara'an o'subuteta. Pedro i wara'at ibutet osunuy. Xepxep putet osunuy Simão butet. Jeipi kay jĩãat i dak ibutet osunuy. André Pedro kitpit osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Xepxep putet osunuy Judas putet. Iscariotes i dak ibutet osunuy. Ixe Judas ġuyjom Jesus o'ğũm cekay itakomaayũ be yaoka am.

¹⁷ Ibocewi Jesus co'a dağwi o'kop jemunaeyũ eju—12 beayũ eju.

Gebuje adeayũ oajēm Jesus kay. Warara'acayũ kuy Jesus xe osodop ip—ceweju etaybitbinayũ. Adeayũ kawegũnat pe o'je'awero Jesus xe. Wũywi

ip oajēm. Judéia eipi daḡwi oajēm ip, Jerusalém ka bewi dak, Tiro ka bewi dak, Sidom ka bewi dak.

¹⁸ Oajēm ip Jesus ekawēn co am, jemu'ada am tak. Ibiōḡbuk kērēat kukayū dak oajēm cekay imujēm ām. Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmujēm ikukayū bewi. Imēnpuye Jesus mucay ojuy ip imu'ada am.

¹⁹ Ixe be imu'ada but osunuy Deus a'ōbacaap kuḡ puye. Soat o'ḡu'ada'ada iwātaxipiipiayū.

²⁰ Jesus o'jeak jewēju etaybitbinayū kay. O'jekawēn cebe ip. Koap o'jekawēn tadaybotbocayū be.

Eycokcok cīcā eyju — io'e. — Eybubutbet ḡu ḡasū. Imēnpit Deus eykukukat — io'e. ²¹ — Eycokcok cīcā eyju. Gasū acā eyrere. Guyjom pit eybeḡbeḡ epesop — Jesus o'e. — Eycokcok cīcā eyju. Gasū acā eyju wa. Guyjom pit jewaywayway epesop. ²² Eycokcok cīcā juy epesop warara'acat itakoma eykay bima, eywebe “Oceweju ḡu juy epeku—eyju soat waḡo ebekitkit puye” i'e buje dak, warara'acat eymuymuy bima dak, warara'acat eyawēḡmukērērērēn pima dak — io'e. ²³ — Eycokcoḡ cīcā juy epesop warara'acat warēmtaḡ eykuḡ pima eyju webekitkit puye — io'e. — “Eycokcoḡ cuy epesop,” i ōn e'em eywebe — io'e. — Kabi be ade kuḡ epesop idipat kuḡ. Warēmtaḡ ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kukuk'uk osodop ip eydobuyū'ūm'ūm kuyje — Jesus o'e.

²⁴ Gebuje Jesus o'jekawēn ibubut adeayū be.

— Karem ḡu eydadaybot epesop — io'e. — Gasū eybubut ade — io'e. — Kapikpiḡ'ūm pima dak soat kuḡ eyju ḡasū ma. ²⁵ Karem ḡu eydadaybot epesop. Gasū acā eybeḡbeḡ. Guyjom

pit eyrere epesop. Karem ġu eydadaybot epesop. Gasũ acã eyju jewaywayway. Guyjom pit wawa epe'e. Eyġuycũġcũġ epesop — io'e. ²⁶ — Karem ġu eydadaybot epesop, warara'acat xipan eymuwẽnuwẽn pima. Imẽnpuxim xipan jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kukuk'uk ip osodop eydobuyũ'ũm'ũm kuyje — Jesus o'e.

²⁷ Gebuje soat pe o'jekawẽn.

— Õn kawẽnwẽn soat eju eyweju—soat wa'ĩjojoayũ eju — io'e. — “Ey kay itakomaayũ burem cuy epesop,” i õn e'em eywebe — io'e. — “Xipan cuy ixeyũ epejukuk,” i õn e'em — io'e. ²⁸ — “Xipan cuy omuymuy'ukayũ ejukuk,” i juy epe'e Deus pe. Deus eju juy epeyekawẽn warẽmtaġ eykukayũ beam — io'e.

²⁹ — Pũġ kadi warara'acat pe eydopaoka buje, epeyaoka ġu juy. Āġ puk wara'at kadi jeydopaoka. Warara'acat pe eyekabek pu buje, āġ cuy eyekamixa dak ju'uk. ³⁰ Eyxewi iojuy buje, epeġũm cuy soat pe. Warara'acat pe darem eybubut pu buje, “Obubut cuy epetujupit okay,” i'ũmġu juy epe'e cebe ip. ³¹ Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imẽnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk — io'e.

³² — Eykayayũ acã ikukpin eyxe bima, “Deus cuy xipacat je'ġũm ocewebe,” i'ũmġu juy epe'e. Cekayayũ ikukpin ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ xe dak. ³³ Xipan eykayayũ kuġ acã bima, “Deus cuy xipacat je'ġũm ocewebe,” i'ũmġu juy epe'e. Ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ dak xipan jekayayũ kuġ — io'e.

³⁴ — Eyju darem iũmũm warara'acat pe waram tujupit okay iam eyetaybit puye. Imẽn iũmũm

pima, “Deus cuy xipacat je'gũm ocewebe,” i'ũmgu juy epe'e. Ikẽrẽat mujurũgrũg'ukayũ dak darem ma iũmũm wara'at ikẽrẽat mujurũgrũg'ukat pe dinheiro buap ojuy cexewi — io'e. ³⁵ — Ikẽrẽat mujurũgrũg'ukayũ ekukuap puxim gu juy epeku! — io'e. — Warẽmtağ gu juy eykay itakomaayũ epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk. Darem ma epeğũm cebe ip ibubut puap ojuy gu. Imẽn eyeku buje, ade xipacat kuğ epesop kabi be. Deus ebek-itkiyũm epesop. Soat podi ma ya'õbacaat ebek-itkiyũm epesop. “Ën xipat,” i'ũmgu e'em adeayũ Deus pe. Deus pit soat em xipacat ãmũm cebe ip—soat pe—ikẽrẽat mujurũgrũg'ukayũ be dak. ³⁶ Wuyebay itabotaidabotbot soat kay wuykay. Ixe buxim eyju dak eyetabotaidabotbon cuy epe-sop warara'acat kay — io'e.

³⁷ — “Ekẽrẽ jĩã Deus xe,” i'ũmgu juy epe'e warara'acat pe. Iboap e'em'ũm pima, Deus tak “Eykẽrẽ oxe,” i'ũmgu je'e eywebe. “Ikẽrẽat kuğ ãn,” i'ũmgu juy epe'e warara'acat pe. Imẽn e'em'ũm pima, Deus “Ikẽrẽat kuğ eyju,” i'ũmgu dak je'e eywebe. Gebum gu juy epesop apẽn cuk adi warara'acat warẽmtağ eykuk iap kay. Gebum'ũm pima, Deus tak gebum gu je'e apẽn cuk adi warẽmtağ wara'acat epejukuk iap kay — io'e.

³⁸ — Warara'acat pe epeğũm pima, Deus tak je'gũm eywebe. Apẽn cuk epeğũm iap puxim epejat. Yoboğat epeğũm pima, eyju dak yoboğat epejat. Topapũn epejat—iwajem, ibikbiğ tak, kutukutu'i ma dak, cũğ'i ma dak. Apẽn warara'acat pe eyju iũmap puxim Deus tak je'gũm eywebe — io'e.

³⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ita'ūmat pe emubapuk pa'ore wara'at ita'ūmat pe — io'e. — Ita'ūmat pe wara'at ita'ūmat tujowat puje, xepxem ma kuka ip o'at ipikūykūy be. ⁴⁰ Eyetaybitbin pima, eyemutaybitbin'ukat podi ḡu eyetaybit. Eyewemutaybitan cīcā bima bit, eyemutaybitbin'ukat co'i eyetaybit epe'e — io'e.

⁴¹ — Te'e ma eyju jeakaḡ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. ⁴² Te'e ma eyju e'em cebe: “Ṭapu, ma, otōmtōm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. Eyju jewewemuḡuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk. Yop'uk puje, iba'ore ḡu je'e eywebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi — io'e.

⁴³ — Yoptipat'ip pe yakērēat'a'e ḡu—yadipat'a'e acā. Imēnpuxim yopkērēat'ip pe yadipat'a'e ḡu—yakērēat'a'e acā. ⁴⁴ Yajo buje, wuyetaybit ace'e pubeat'ip poro iam. Asāo'a bubum wuyju widaoho'ip taḡwi ḡu—asāo'ip taḡwi acā. Banka'a bubum wuyju arū'ip taḡwi ḡu—banka'ip taḡwi acā. ⁴⁵ Imēnpuxim xipacayū ma xipacat mujurūḡrūḡ. Xipat'ūmayū bit ikērēat mujurūḡrūḡ. Apēn wuyju jewaḡuyḡuy iap puxim wuyju kawēnwēn. Ikērēat kay jewaḡuyḡuy bima, ikērēan wuyju e'em. Idipat kay jewaḡuyḡuy bima bit, xipacan wuyju e'em — io'e.

⁴⁶ — Eyju te'e ma e'em owebe “Ēn ocekurat,” i, wa'ō kay kūyjobit'ūm pima — io'e. ⁴⁷ — Abu-buxim okay ajēmjēmayū iap oḡuwēn eywebe—abu-buxim wa'ō kayayū iap tak, ajo-buxim wa'ō daḡ jekuku'ukayū iap tak. ⁴⁸ Itaybicat puxim

ip—agokatkat puxim. Ixe agokatkat uk'a o'yamuy. Koap ipikũykyũ o'sukũykyot. Ikũyberen o'sukũykyot. Wita'a o'yadobuxik badi. Uk'a'abi'ip o'yopmuy igokũy be badiat'a jeje—wita'a jeje. Cem uk'a o'yamuy. Kabidoxixi oajēm iḡo'a kay, muba'atxiri dak. Muba'at idibi o'timuboḡ. O'tiajēm iḡo'a kay. Imēnpit o'ya'at ḡu yacem puye—wita'a jeje buye. Wa'ō kayayũ ixe agokatkat puxim—cem jeduk'a o'yamuy'iat puxim — Jesus o'e.

⁴⁹ — Wa'ō daḡ ḡu jekuku'ukayũ bit warēmtaḡ uk'a o'yamuy'iat puxim—wa'ō kay'ũmayũ. Wa'ijojom ip. Inaka kũyjobit ḡu ip wa'ō kay. Warēmtaḡ uk'a o'yamuy'iat puxim ip—agokatkat puxim. Ixe agokatkat uk'a o'yamuy ipi ju. Cem ḡu o'yamuy. Idibi o'tiajēm iḡo'a kay—tiboḡati. Dao ma o'ya'at. O'ya'ũm cĩcã. Wa'ō daḡ ḡu jekuku'ukayũ ixe agokatkat puxim—wa'ō kay kũyjobit'ũmayũ. Cem'ũma jeduk'a o'yamuy'iat puxim ip — Jesus o'e.

7

¹ Adeayũ be jekawēn epere buje, Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Oajēm. Sorarayũ kukat ibo ka be osunuy. ² Ixe ibuywatwat'ukat iwātaxipi o'e—kariwa xe ikukpinat. Oe'ũ pin ibuywatwat'uikat.

³ Gebuje sorarayũ kukat pũḡpũḡ Judeuyũ kukukayũ o'ḡuju Jesus kay. O'ḡuju ip Jesus Cafarnaum ka be iam o'jekũyjo buye.

— “Ejot cuy obuywatwat'ukat mu'ada am,” i juy epe'e Jesus pe — io'e sorarayũ kukat ixeyũ be.

O'jēm ip. Poxerewun. Jay. ⁴ Oajēm ip. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Cemuojujuy juy eḡũm ixē sorarayũ kukat pe
 — io'e ip Jesus pe. — Xipat cĩcã ixē ocexe — io'e ip.
⁵ — Ocebadiipyũ ikukpin cĩcã ixē xe — io'e ip. —
 Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuyat ocewebeap'am
 — io'e ip.

⁶ Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip.

Sorarayũ kukat tuk'a wi wũy'ũm pima, sorarayũ
 kukat jebureyũ o'ḡuju Jesus dopabe. O'ḡuju ip
 ja'õmuwēn ãm cebe. O'jēm ip. Poxerewu. Jay.
 Ibureyũ oajēm Jesus kay. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ocebure ocemudot ja'õmuwēn ãm ewebe —
 io'e ip Jesus pe. — A'õmudodon ewebe — io'e ip
 Jesus pe.

— “Kariwa, ecewemuwa'ũm ḡu juy oduk'a kay
 edot am,' i juy ece,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus
 pe. — “ ‘Osūsũn emudon oduk'a be. ⁷ Cedaḡ ḡu
 emudot am oduk'a be wa'õbuyxi'ũm puye,' i juy
 ece cebe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “
 ‘ “Ece'ada juy,” i ēn e'em pima, obuywatwat'ukat
 je'ada. ⁸ Ōn tak warara'acat mujujum. Wa'õ kay
 kũyjobit ip wesorarayũ. Pũḡ pe ōn e'em “Ejēm” i
 bima, je'jēm. Wara'at pe ōn e'em “Ejot” i bima,
 je'dot. Obuywatwat'ukat pe ōn e'em: “Imēn cuy
 ece,” i bima, imēn je'e,' i juy ece Jesus pe,” io'e
 ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Imēn ja'õmudodon
 ewebe — io'e ip Jesus pe.

⁹ Iboap co buje Jesus itabēḡ o'e ixeyũ ekawēn
 cocom. O'jekorepēn adeayũ kay.

— Soat Judeuyũ etabucap podi ma itabut okay
 iḡo sorarayũ kukat, Judeu ḡu ma'ḡu — io'e.

¹⁰ Gebuje Jesus kay o'ḡuju'iaiyũ o'jepit sorarayũ
 kukat tuk'a kay. Ibuywatwat'ukat o'tobuxik
 ip—iwātaxipi topibit. Kuy xipat o'e Jesus a'õbi.

11 O'ju jewēju etaybitbinayũ eju. Ade warara'acayũ dak o'ju ceweju. Naim ka be o'ju ip.
 12 Jesusyũ oajẽm ikaboġatka exĩntabi be—Naim ka exĩntabi be. Jay.

Ibocewi aġokatkayũ yaypan'isuat'ũm tujujẽmjẽm ip o'e ikaboġatka bewi ikot am. Ce'uat xibuk i'it'et ġu osunuy wara'at. Jaġepũġ ma dak osunuy ce'uat xibuk. Itop'ũm e'ũ'ibit osunuy. Adeayũ o'ju ce'uat xibuk eju ibo ka watwat.

13 Wuykukukat Jesus ite jo buje, itabotaidabotbot cĩcã o'e ce'uat xibuk kay.

— Wa ġu, tũ'ũ — Jesus o'e ce'uat xibuk pe.

14 O'ju ce'uat kay. Ce'uat tujujẽmjẽmap o'ġucay. Ce'uat tujujẽmjẽmayũ o'jecũ ip e bidase.

— Tapu — Jesus o'e. — Aġobucẽġ ece — io'e ce'uat pe.

15 Ġebuje ce'ũ topibit itabẽġ o'e. O'je'aġobucẽġ. O'jekawẽn.

Ġebuje Jesus o'jekawẽn ce'ũ topibit xi eju.

— E'it waram ġuto o'jetait — Jesus o'e cebe.

16 Imẽnpit soat imu'adaap cocoayũ yaġuybabi'ũm cĩcã ip o'e.

— Ka'ũmġu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe. — Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat wuykay osodot—ya'õbuyxiat — io'e ip jewewebe. — Deus osodot jebekitkit com — io'e ip.

17 Ibocewi Judéia eipi watwat Jesus ce'uat o'ġu'ada iap awẽġ o'yawẽġtobuxik—soat ka watwat.

18 Ceweju etaybitbinayũ be Jesus ce'uat o'ġu'ada iam João mukũyjo buje, João xepxepayũ o'tomuwã jewekay—jewēju etaybitbinayũ. 19 Ixeyũ o'ġuju ja'õmuju am wuykukukat Jesus kay.

— “Deus emunaẽ ajẽmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e João. — “Ën tu ixẽ? Wara'at ẽu xe'e ocejowiwi?” i juy epe'e cebe — io'e João.

Poxerewun. O'jẽm ip.

²⁰ Jay. Oajẽm ip Jesus kay.

— João Batista ocemudot ekay — io'e xepxepayũ Jesus pe. — “Ën tu omuykuiat? Wara'at ẽu xe'e ocejowiwi?” i juk o'e João ocewebe — io'e ip Jesus pe.

²¹ Gasũ Jesus tak adeayũ o'ẽu'ada'ada João emumudotyũ etabutpe. Iwãtaxipipiyũ o'ẽu'ada'ada. Ibiõgbuk kẽrẽat o'ẽujẽmujẽm ikuẽayũ bewi. Ita'ũmayũ o'sutada. Ierepayũ o'ẽu'ada'ada. Jesus tak o'jekawẽn xepxepayũ eju—João emumudotyũ eju.

²² — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epe-jojojoiap cuy epeẽuwẽn João be, epeyekũyjojoiap tak — io'e. — Ita'ũm topibiyũ itate o'e ẽasũ. Ta- jere topibiyũ dak xipan ip o'e xĩẽxĩẽ ẽasũ. Ierep topibiyũ dak xipat o'e ẽasũ. Ya'õpi'ũm topibiyũ dak ya'õpipe o'e ip. Jekũyjojom ip o'e. Ce'ũ topibiyũ dak waram itait o'e ẽasũ. Itadaybotbocayũ dak kawẽn idipat cocom ẽasũ — io'e. ²³ — Imẽneju eycockoẽ epesop okay eyetabut am eybu'u'ũm pima — io'e Jesus. — “Ite ẽu omuykuiat,” i'e'em pima bit, eycockoẽ ẽu epesop — io'e xepxepayũ be—João emumudotyũ be.

²⁴ Jesus João o'ẽuwẽn adeayũ be, cemumudotyũ jẽm puje.

— João jom cuk epeku uk'a'ũmat pe — io'e Jesus. — Ipi'ũn'ũn kay kabido ajẽm puje je'ipe'adededem. Yaẽuykorererenayũ ite'ip

puxim, soat em jewaḡuymuwarururun puye. João bit yaḡuykoreren ḡu. Wita'a buxim pit ixē. ²⁵ João doti teiboḡ ḡu. Teiboḡat kukayū adeayū kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayū. ²⁶ João bit ibubut adeat ḡu—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat acā. Wara'at Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū bodi ma João ya'ōbuyxi. ²⁷ Imēn Deus ekawēntup e'em—João muwēḡaptup:

Aḡ cuy epesop, i'e'em Deus, i. Wemumuju oḡuju ewap soat ajēm puje emuxipan am, i. Imēn e'em Deus ekawēntup—João muwēḡaptup — io'e. ²⁸ — Ka'ūma ma omuy João jo'i ya'ōbuyxian. Deus xe bit, yopīcat João bodiat ya'ōbuyxiat cebek-itkiyū'in — Jesus o'e.

²⁹ Iboap ekawēn co buje, — Cūḡ cīcā Deus — io'e soat ma, iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū dak. João ixeyū o'ḡubatisasan. ³⁰ Fariseuyū bit ibu'u jījā osodop ip Deus bikuyap taḡ jeku am, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ixeyū ḡu bit o'ju João kay jemubatisan am—wara'acat acā—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū acā, wara'at ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak.

³¹ Gebuje Jesus waram o'jekawēn adeayū eju.

— Abu-buxim ḡasūacat? Ajoap oḡuwēn eywebe abu-buxim ip iap mubapuk am eywebe? ³² Bekitkit puxim ixeyū—pasiaham ip iap pe pub-utbucayū buxim. Jewāwāwām ip jebureyū kay bekitkiyū.

— “Tēḡtēḡ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Ey-daobu'u'u eyju bit da'i'in,” i'e'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ūmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju tōn,” i'e'em ip. Ijoyū buxim ḡasūacat — Jesus o'e.

33 — João Batista oajēm eykay. Ixe jekpiwan ma irere oeku Deus eju jekawēn ām. Eyju bit napa ma e'em ixē muwēnuwēn: “Ibiōḡbuk kērēat kukat teku,” i. 34 Soat waḡo ōn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikōnkōn tak. Eyju bit napa ma e'em omuwēnuwēn: “Ka'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pure,” i dak — io'e. 35 — Wuyju Deus emumutaybitbinap taḡ jekukum pima bit, warara'acayū je'e “Deus cūḡ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

36 Gebuje Fariseu Jesus o'tomuwā jewēju jekōn ām. Simão ibutet osunuy. Jesus o'ju Fariseu duk'a be. Oajēm. Oabik jekōn ām ceweju.

37 Gebuje ayacat oajēm Jesus kay. Ixe ayacat ibo ka wat osunuy. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat osunuy. Ixe itaybit o'e Jesus jekōnkōn Fariseu duk'a be iam. Imēnpuye tide'oati o'tidojot Jesus kay timūn'a be. Timūn'a waenōm muḡēḡē jo'i osunuy—alabastro muḡēḡē osunuy. 38 Oajēm Jesus kay. Xik'i osunuy Jesus nōḡpikadi, sui xe. Wa osunuy. Iḡuycūḡ osunuy juk adi ikērēat o'ḡuḡē iap kay. Jesus i o'suimubot jetadim. O'suisup jadam. O'suikōn. O'suimude'o'on tide'oatim. Imēn o'e Jesus ikukpin cīcā cexe buye. 39 Iboap o'jojojo Fariseu—Jesus emunomuwā.

Gebuje Fariseu o'jekawēn jewebe ma.

— Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tu? — io'e jewebe ma. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pima, itaybit kuka o'e abu ite ayacat wuimurerem iam — io'e. — “Ejēm cuy oxewi,” i kuka o'e cebe — io'e te'e ma. — Ite ayacat ikērēat mujurūḡrūḡxiat — io'e Fariseu jewebe ma.

⁴⁰ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseu be.

— Simão — io'e. — Kawēn puk òn eweju — io'e.

— Ha'a — io'e. — Ecekawēn puk, kariwa — io'e.

⁴¹ — Xepxep aḡokatkat cewero ip osodop jekariwa eju. Pũḡ ixeyũ'in ceweroap boḡ jĩã osunuy. 500 dinheiro osunuy cewero. Wara'acat ixeyũ'in ceweroap boḡbuḡ ã osunuy. 50 dinheiro isurũḡat osunuy cewero. ⁴² Xepxem ma teida ba'ore o'e ip jekariwa be. Ixe kariwa bit o'e cebe ip: “Teidam ḡu eyju owebe,” i. “Ka'ũmḡu ḡasũ bit je'e oweju eyeweroap,” i. Abu-xe ixe kariwa ikukpin cĩcã je'e ixeyũ'in? — Jesus o'e. — 500 dinheiro isurũḡat cewero tũibit xe xe'e? 50 dinheiro isurũḡat tũibit xe ḡu xe'e? — Jesus o'e.

⁴³ — 500 dinheiro isurũḡat cewero tũibit xe aco'i — Simão o'e. — Cekariwa o'e ixe be: “Teidam ḡu eyju owebe,” i. “Ka'ũmḡu ḡasũ bit je'e oweju eyeweroap,” i. Imēnpuye ixe xe aco'i cekariwa ikukpin cĩcã je'e — Simão o'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Ixe xe ma ikukpin o'e cekariwa — io'e.

⁴⁴ Jesus o'jekorepēn ayacat kay. Waram o'jekawēn Simão be bit—Fariseu be.

— Ak'i juy ece ite ayacat kay — io'e. — Eduk'a be oõm puje, ěn ma idibi etiũm ḡu wuiwuyaptim wuybabi daḡ — io'e. — Ite bit wui o'suimubot jetadim. Wui o'suisup jadam — io'e. ⁴⁵ — Ěn ma waḡobu eyaḡobukõn ḡu wuybabi daḡ. Ite bit oibu'un ḡu wuikõn ãm — io'e. ⁴⁶ — Ěn ma wa'a eyamude'on ḡu axeptim wuybabi daḡ. Ite bit wui o'suimude'on tide'oatim — io'e. ⁴⁷ — Icēmãn òn e'em ewebe. Ite ayacat ikērēat kuḡ—ade jĩãat kuḡ. Imēnpit Deus soat o'ju'uk. Ikērēat o'ju'uk cebewi,

cexe Deus ikukpin cĩcã buye. Wuywebewi Deus yopĩt ma ikẽrẽat uk puje, ikukpin cĩcã ġu Deus wuyxe—ikukpinpũn â — Jesus o'e. — Ade ikẽrẽat uk puje bit, ikukpin cĩcã e'em wuyxe — Jesus o'e Fariseuyũ be.

⁴⁸ Gebuje Jesus o'jekawẽn ayacat eju.

— Ikẽrẽat kuy oju'uk ewebewi — Jesus o'e cebe.

⁴⁹ Imẽneju ceweju jekõnkõnayũ o'jekawẽn jeweweju.

— Abu ite ikẽrẽat'uk'uk'ukan! — io'e ipjewewebe.

⁵⁰ — Deus kuy edaxijo, cekay etabut puye — Jesus o'e ayacat pe. — Kaba'ũm cuy eġuy ġasũ bit — io'e.

8

¹ Ibun'ũm pima Jesus kawẽn idipat o'ġuwẽnuwẽn. Ikaboġatka daġ oeku ikaĩcatka daġ tak. Deus soat kukukan je'e iap muwẽnuwẽn oeku. ²⁻³ 12 beayũ Jesus eju oekuku ip, aoyũ dak. Jesus cuk ixeyũ aoyũ o'ġu'ada. Ibiõġbuk kẽrẽat tak cuk o'ġujẽm cebewi ip. Maria Jesus eju oeku, Joana dak, Susana dak, ade warara'acayũ dak. Madalena i osunuy wara'at Maria butet. ⁷ be ibiõġbuk kẽrẽat cuk o'ġujẽm ixẽ Maria bewi. Joana Cuza tayxi osunuy. Herodes pubut kukukat ixẽ Cuza osunuy—Galilėia eipi kukat pubut kukukat. Ixeyũ aoyũ jebubut'in iũmũm'uk osodop ip Jesus pe, 12 beayũ be dak. Jesus eju oekukuku ip Jesus xat muġẽġẽm.

⁴ Ade ka bewi o'je'awero ip Jesus kay cekawẽn com. Adeayũ e'awero buje Jesus wuymutaybitbi-
nap ekawẽn o'ġuwẽn cebe ip.

5 — Ağokatkat kadaida o'tamudu jekat pe — io'e Jesus. — Tamududum pima, ta'ade ğu o'ta'at e bitako dağ. Cũğcũğayũ o'tamucakucak e bitako dağ puye — io'e Jesus.

6 — Ibocewi wasũyũ ixeda o'ta'o'o. Tamududum pima wara'ata o'ta'at karatũğ'a jeje. O'jedae'ũ idibi'ũm puye. O'tanokap ğu. ⁷ Tamududum pima wara'ata o'ta'at widaoho nuybi be. Da aypapan o'e widaoho nuybi be — io'e Jesus.

8 — Ibocewi widaoho kadai o'ğu'ũm. Wara'ata bit o'ta'at katõ be. Imẽnpuye xipan o'yaypan. Kadaim o'e. Pũğ pe kadai be ta'ada jĩjã o'tadop—100 be o'tadop — io'e Jesus. — Wa'ĩjo pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — Jesus o'e adeayũ be.

⁹ Gebuje ceweju etaybitbinayũ o'jekawẽn Jesus eju.

— Apẽnape ibo kawẽn? — io'e ip.

10 — Deus soat kukukan je'e — Jesus o'e. — Deus ibikuy eywebe eyetaybit am iboam. Imẽnpuye ibapuğ ma õn eymutaybitbin. Warara'acayũ be bit imutaybitbinap ekawẽn muwẽnuwẽn õn. Jeakağ ip. Inaka ijojom ğu ip. Wekawẽn pa'arẽm cexe ip wekawẽn cocom ma'ğu ip — Jesus o'e.

11 — Apẽnape ibo kawẽn jeymukũyjo õn. Deus ekawẽn kadaida buxim—tamudu'ibita buxim — Jesus o'e. ¹² — Deus ekawẽn cocomayũ'in e bitako dağata buxim. Deus ekawẽn cocom ip. Cekawẽn co'isum pit Satanás ajẽmjẽm cekay ip ibiõğbuk kërẽayũ kukukat. “Te'e ma eyju iboap cocom,” i napa ma e'em Satanás cebe ip. “Iboap ekawẽn kay eyetabun ğu juy epesop,” i napa ma e'em. Imẽn Satanás imubu'u'un ip itabucap puxim Deus kay.

Ixeyũ mubu'u'un Deus pe ixeyũ daxijoap puxim — io'e Jesus.

13 — Warara'acat karatũg'a jejeata buxim Deus ekawẽn cocomayũ — io'e Jesus. — Cekawẽn co buje, icokcok e'em ip. Wekawẽn kay jĩã ip. Imẽnpit darem ma itabut ip tãbube'ũmat puxim. Deus kay jetabucap epereperem ip. Warara'acat ixeyũ be ikẽrẽat mujurũgat puje, ibu'un ip Deus kay jetabut am — Jesus o'e.

14 — Warara'acat widaoho dağata buxim Deus ekawẽn cocomayũ. Wekawẽn cocom ip. Guyjom pit soat em ġebum ip jemukaypin kay. Adem ibu pin ip jebubun. Jebikuyap tağ ip jeku ojuy, jemucokcokcoğ. Warẽmtağ ip jeku ojuy. Imẽnpuye ibu'u ip jetabut am Deus kay — Jesus o'e.

15 — Warara'acat katõ beata buxim Deus ekawẽn cocomayũ. Deus ekawẽn cocom ip. Cekawẽn kay jĩã ip. Oibu'un ġu ip jetabut am Deus kay. Ixeyũ xipat Deus xe. Cũğ ma ip cexe ixeyũ. Cekawẽn muwẽnuwẽn ip warara'acayũ be imutabut am ip Deus kay. Warara'acat mutabunat kadai buxim—ya'a'eat puxim — Jesus o'e.

16 Ġebuje Jesus wara'at kawẽn o'ğuwẽn.

— Imusop puje lamparina kuka ajomuy ġu ico'a'a diotpe — io'e. — Ajomuy ġu dak kuka wuyxexecap tiotpe. Um kuka ajomuy uk'a be õmõm'ukayũ be kabiok tağ iõmap puxixim.

17 Imẽnpuxim soat imunẽm'ibit kuka o'tobuxik ip. Wara'acat pe ya'ĩjoap puxim kawẽnwẽn ãm tak itaybit je'e soat — io'e.

18 — Imẽneju juy eya'õpicũğcũğ epesop wa'õ kay — io'e. — Eyağuyba'ũm ġu juy epesop wekawẽn

kay. Xipan eya'õpicũğ pima, waram jeyetaybin wekawẽn. Xipan'ũm pima bit, jeyağuyba'ũm wekawẽn kay — io'e.

¹⁹ Ixi ajẽm ojuy oeku Jesus kay jekawẽn ãm, ikitpitpiyũ dak. Cekay yajẽm pa'ore o'e ip adeayũ buye.

²⁰ — Exi omuy akiju, ekitpitpiyũ dak — io'e ip. — Ejo pin ip — io'e ip.

²¹ Gebuje Jesus o'jekawẽn adeayũ be.

— Deus ekawẽn coco'ukayũ oxi jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e. — Kũyjobicayũ oxi jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e.

²² Guyjom Jesus oõm kobe be jeweju etaybitbinayũ eju. Xik. Oabik.

— Ga'a wĩnãbu aju — io'e cebe ip.

Timudek ojuy o'ju ip. ²³ Timudekdeğ pima, Jesus o'xet. Tibicũğ pe bima kabidoxixi oajẽm iodi kay. Idibi o'tiõm kobe be tipodoy buye. Kobe ipoxi o'e idibim. Jepiriğ ojuy o'e ip. Jakõmap puxixim iparara ip o'e. ²⁴ Imẽnpuye ceweju etaybitbinayũ Jesus o'ğuwurũğ.

— Kariwa! — io'e ip. — Akõm wuyju!

Wũrũh. O'jewurũğ. Jewurũğ puje, Jesus kabido o'subidomukorẽm. Tipodoyat o'tipon. Iodi tipo o'e.

²⁵ Imẽnpuye itabẽğbẽğ ip o'e ijojom dao ma o'tipon iap cocom.

— Apẽnpuye eyetabut ğu Deus kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Abu dak sute? Kabido kũyjobit ya'õ kay. Tipodoyat tak kũyjobit ya'õ kay — io'e ip jewebe.

26 Oajēm ip wīnābu—Gerasa eipi watwat kay, o'timudek puye. Gerasa eipi Galiléia eipi wegūn opop. Jesusyū oajēm.

27-29 Gebuje Jesus o'jēm kobe bewi. Oajēm aḡokatkat kay. Ikaboḡatka wat osunuy ixē. Ibiōḡbuk kērēat kukat osunuy ixē. Ika'uat puxim osunuy. Toti'ūm jekuku'uk osunuy kuy bin ma. Uk'a be ḡu osunuy. Ce'ū'ūayū mōḡmōḡap taḡ ma oeku.

— Ejēm cuy aḡokatkat pewi — io'e Jesus ibiōḡbuk kērēat pe.

Imēn Jesus o'e ibiōḡbuk kērēat pe aḡokatkat kuku'uk puye. Ixē aḡokatkat daomunmun'uk osodop ip ibo ka watwat cabobum, correntebum tak kuy bin ma. Imēnpit cabobu, correntebu dak o'subudakatkat ixē. Ibiōḡbuk kērēat ixē mujuju'uk osodop uk'a'ūmat pe. Jaḡepūḡ ma oeku uk'a'ūmat taḡ.

Jesus cocom pima, o'jewāwā ixē aḡokatkat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap, jexe ya'ōbuyxi buye.

— Apēn ēn em owebe, Jesus? — io'e. — Ēn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot — io'e ya'ōberen. — Ipiat esupi'ajoat ḡu juy owebe — io'e cebe.

30 Ibocewi Jesus o'jekawēn aḡokatkat pe.

— Apēn ebutet? — io'e Jesus.

— Ade i — io'e.

Ade i ibutet osunuy ade ibiōḡbuk kērēat cebe buye.

31 Gebuje ixeyū ibiōḡbuk kērēayū o'jekawēn Jesus pe.

— Ocemujum ḡu juy ipiat'ajojoap kay — io'e. — Dajebaroyū be acā juy ocemujum ece — io'e ip Jesus pe.

³² Imēn o'e ip ade dajebaroyū co'a pēnpēn taḡ wūrūrūrūḡ puye.

— Ha'a — io'e Jesus.

³³ O'jēm ip aḡokatkat pewi Jesus a'ōbi. Oōm ip dajebaroyū be. Imēnpuye dajebaroyū daudau ip owat co'a pēnpēn taḡ. O'kop ip iodi be. Oakōmkōm ip. O'sūm ip. Poḡ. Oap ip.

³⁴ Dajebaroyū kukukayū iboap o'tobuxik tak. O'jenapōn ip. Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡuōm dajebaroyū be iap muwēnuwēn cekuku ip ikaboḡatka watwat pe, koḡūnpi watwat pe dak.

³⁵ Gebuje o'jekūyjo'iaiyū o'ju dajebaroyū'ūm'ūm com. Oajēm ip Jesus kay. Jay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'tobuxik ip Jesus xe. Xik'i osunuy Jesus xe. Totite o'e. Yaḡuysat o'e. Yaḡuyba'ūm o'e ip oajēm'iaiyū. ³⁶ Imēnpuye o'jojojo'iaiyū ma Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm iap o'ḡuwēn soat pe. ³⁷ Ibo eipi watwat pit Jesus o'ḡujēm jeka bewi—Geresa eipi watwat. Jesus o'ḡujēm ip jeparara pibun.

O'jēm Jesus ixeyū xewi. Porewuh. Oōm kobe be waram timudek am. Xik. Oabik.

³⁸ Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit oajēm tak Jesus kay.

— Āḡ eweju oju — io'e Jesus pe. — Eweju ma ojeku — io'e.

³⁹ — Ap! Obu'u. Oweju ḡu juy. Ecepit cuy eduk'a be — io'e ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit pe. — “Deus xipan cuk okuk,” i juy ece cebe ip eduk'a beayū be — io'e cebe.

Gebuje ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'jepit jeduk'a kay. Soat kaka daḡ oeku.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em oeku.
Jesusyū dak waram o'timudek.

⁴⁰ Waram Jesus epit puje, Galiléia eipi watwat icokcok o'e iwiwim ip puye. Ağokatkat oajēm Jesus kay. ⁴¹ Jairo i ixé ağokatkat putet osunuy. Deus eju kawēnwēnap'a kukuk'ukat osunuy ixé. O'jēḡ'aecōḡcoḡ Jesus topabe Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

⁴² — Ejot cuy oduk'a kay — io'e Jesus pe. — Odaxit ce'ū pin — io'e.

Doze koato Jairo daxit osunuy. Wara'at taxit ka'ūmḡu. Pūḡ ma osunuy.

— Ga'a — Jesus o'e.

E daḡ cucum pima, adeayū o'ju ip Jesus nomuju. Jesus o'ḡukuḡukuḡ ip, ade buye.

⁴³ E daḡ cucum pima ayacat oajēm Jesus kay. Jesus tōḡpikadiwi oajēm. Ixe ayacat iwātaxipi o'e. Doybucukcuḡ ḡu osunuy 12 koato bun. Imēnpuye jedinheiro o'ḡu'ūm januḡtataapteim. Dinheiro kuḡ ḡu o'e. Ka'ūma ma kuka o'ḡu'ada ayacat.

⁴⁴ Jesus esay ukpu o'ḡucay ixé. O'toybucuk ḡebeje bit. O'je'ada.

⁴⁵ Gebuje Jesus o'e:

— Abu omucay? — i.

— Ōn ḡu — io'e soat.

— Kariwa — Pedro o'e. — Adeayū ekuḡukuḡ — io'e. — Akokoreren ip ade — io'e.

⁴⁶ — Pūḡ'in ixeyū'in omucay — io'e. — Wetaybit iboam. Deus a'ōbacaap o'jēm owebewi — io'e.

⁴⁷ Imēneju ayacat o'e jewebe ma:

— Wemunēm pa'ore oce — i.

Ixe dak oajēm Jesus dopabe. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. Tūybe Jesus omukorēm iān o'e. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus topabe.

Gebuje ixē ayacat je'adaap o'ḡuwēn soat etabun.

— Esay oḡucay omu'ada am — io'e Jesus pe. — Eekabek ukpu mucay buje, oce'ada — io'e cebe.

⁴⁸ — Tũ'ũ — Jesus o'e. — Ece'ada, okay etabut puye. Kaba'ũm cuy eḡuy ḡasũ bit — io'e ayacat pe.

⁴⁹ Aḡokatkat oajēm tak Jairo kay—Jesus xeat kay. Jairo duk'a bewiat oajēm. Oajēm ayacat pe Jesus kawēnwēn pima.

— Edaxit'ũm kuy oe'ũ — io'e. — Kariwa Jesus eḡuwa'ũm ḡu juy — io'e.

⁵⁰ Jesus pit iboap co buje, o'jekawēn Jairo eju.

— Eḡuycũḡ ḡu juy eḡuy — io'e Jesus cebe. — Etabun cuy eḡuy okay — io'e. — Etabut pima, je'ada, oe'ũ ma'ḡu edaxit — io'e.

⁵¹ Gebuje Jesus oajēm Jairo duk'a kay. Pũḡpũḡ ã o'ḡuõmat jewēju. Pedro oõm ceweju, João dak, Tiago dak, yaypan'isuat'ũm ebay dak, ixi dak. ⁵² Soat ibo'a beayũ dak wawa ip osodop yaypan'isuat'um cocom. Jewãwãwãm ip osodop. Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— “Wawa ḡu juy epesop,” i õn e'em — io'e cebe ip. — Ixe ce'ũ ḡu—ixet acã — io'e Jesus.

⁵³ Waram ḡuto oḡu'ada iam itaybit puye, “Ixet acã” io'e. Imēnpit Jesus o'jowayway ip, ixē'ũm oe'ũ iam itaybit ip puye uk'a beayũ.

⁵⁴ Gebuje Jesus Jairo daxit'ũm pa o'subaixik.

— Tũ'ũ, aḡobucẽḡ ece — io'e cebe.

⁵⁵ O'ḡu'aḡobucẽḡ ḡebuje bit waram ḡuto o'jetait puye. Itabẽḡ ma o'e ḡasũ bit.

— Ixat epeḡũm cebe i'o am — Jesus o'e.

⁵⁶ — Ak'i — io'e ip cebay. — Waram ḡuto o'jetait — io'e ip.

— Waram ġuto imutaicap cuy epeġuwēn ġu warara'acayū be — Jesus tak o'e cebay be. Icockok cīcā o'e waram o'jetait puye.

9

¹⁻² Waram pima Jesus 12 beayū o'tomuwā jew-eju etaybitbinayū. Ja'ōbacaap o'ġūm cebe ip.

— Ibiōġbuk kērēat cuy epeġujēm wa'ōbi — io'e cebe ip. — Iwātaxipipiyū juy epeġu'ada wa'ōbi — io'e cebe ip. — “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e soat pe — io'e.

³ Ixeyū mujum pima o'jekawēn ceweju ip.

— Ade ġu juy epetujowat eyjuap taġ — io'e cebe ip. — Eyba'ip ġu epeyoptujowat, dinheiro mūn tak ka'ūma, eyxat tak ka'ūma, dinheiro dak ka'ūma. Eyekamixa dak pūġ ma epetujowat — io'e.

⁴ — Aġoka be eyajēm puje, wara'at'a bebebe ġu juy epesop—pūġ'a be ma — io'e. ⁵ — Ibo ka watwat ibu'u eykuġ pima, juy epejēm ibo ka bewi. Wara'at ka kay juy epeju. Eyjēm puje ka'wi epeġudu eyei bewi “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ō kay'ūm puye” iap mubapuk am ibo ka watwat pe — io'e.

⁶ Imēneju 12 beayu o'jēm. Soat kaka daġ oekuku ip. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip. Iwātaxipipiyū mu'ada'adam oekuku ip.

⁷ Guyjom Herodes Jesus e'eap o'ya'ījojo—Galilía eipi kukat. Tūybe Jesus waram ġuto o'jetaitiat iān o'e ip adeayū. Tūybe Jesus João Batista iān o'e ip pūġpūġayū.

— João Batista waram ġuto o'jetait je'ūap tomukadi — i te'e ma o'e ip Jesus muwēnuwēn.

⁸ Tūybe Elias'ūm waram o'jebapuk ijodi je'ūap tomukadi iān o'e ip warara'acayū. Tūybe

Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm waram ġuto o'jetait—kuyjeat'ūm iān o'e ip warara'acayū. Imēnpuye Herodes yaġuy'ūm o'e Jesus e'eap co buje.

⁹ — Abu sute? — io'e Herodes jewebe ma. — Ōn ma João oya'ukat — io'e. — Soat ip ite e'eap muwēnuwēn — io'e jewebe ma.

Imēneju Herodes Jesus co pin cīcā osunuy.

¹⁰ Jesus emumujuyū epit puje, soat o'ġuwēn ip Jesus pe. Apēn cuk adi o'e'e ip iap o'ġuwēn ip cebe.

Ibocewi Jesus ip o'tujowat jeweju.

O'jēm ip adeayū xewi. O'ju ip Jesus eju Betsaida ka kay. ¹¹ Adeayū bit o'ju Jesus nomuju, kuy o'jēm iam itaybit ip puye. Oajēm ip adeayū.

Gebuje Jesus icokcok o'e jenomuju iju buje ip. Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e iap o'ġuwēn cebe ip. Iwātaxipiyayū o'ġu'ada. ¹² Imēnpit katpuje jījā o'e. Imēnpuye 12 beayū o'ju kawēn ām Jesus eju.

— Ajo kuka o'jo'o ip? Ka'ūmġu puybit ijoce — io'e ip Jesus pe. — Eġuyypit cuy ip tomukay ma. Ikatēġatka kay juy ip eġuju ixat pu am — io'e ip cebe. — Ixeyū juy eġuju ixet am — io'e ip. — Ijoce bit ya'ūmġu uk'a ixet am ip — io'e ip.

¹³ — Eyju ma ixat epeġūm cebe ip — io'e Jesus pit jeweju etaybitbinayū be.

— Apēntak suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe. — Cinco be ma pāo'a kuġ oceju. Axima kuġ tak xepxep ma oceju — io'e ip. — O'e ġu kuka cebeam ip. Pomawi dak puybit suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Imēn o'e ip ade jījā buye. 5000 aġokatkayū osodop ip Jesus ekawēn cocom.

— Adeayũ epeġuabik — Jesus o'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁵ Soat oabik ip. Kaxikxik'i ip o'e.

¹⁶ Gebuje Jesus ixat o'jat. Akoh. Pão'a o'yabu—cinco beat'a. Axima o'jat xepxepat. Ixe dak o'jeapũn kabi kay. Apũn.

— Bay, xipat cĩcã ěn — Jesus o'e Deus pe. — Ocxan eġubapuk ocewebe i'o am — io'e.

Ixat o'takatkat jebum. Pão'a o'yadakkatkat. Pan. O'yaũmũm 12 beayũ be yaũm ãm adeayũ be. Iũmũm pima o'ġu'acoġ axima. 12 beayũ ixat o'ġũmġũm adeayũ be. Soat ip o'jo'o. Ibeġbeġ ip o'e. ¹⁷ 12 beayũ cepoyat o'ġuxipan. O'jomõġ ip ico be. 12 be ico o'ġunopapũn ip cepoyan. Imẽn Jesus yopĩcat o'ġu'acoġ adeayũ xan.

Gebuje Jesus adeayũ o'ġuypit tuk'a kay. Irerem ġu ip o'ġuypit—ibeġbeġ acã.

¹⁸ Waram pima Jesus o'jekawẽn Deus eju. Jaġepũġ ma kawẽnwẽn o'e ceweju. Ceweju osodop ip 12 beayũ.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Abu dak õn adeayũ xe? — io'e Jesus cebe ip.

¹⁹ — ěn João Batista pũġpũġayũ xe — io'e ip. — “Teku João Batista,” i te'e ma e'em ip. “Teku Elias,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip. — “Teku Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—waram ġuto o'jetaitiat,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip.

²⁰ — Pãm eyju? Abu dak õn eyxe? — io'e.

— ěn Cristo ma — io'e Pedro. — Deus pe wuydaxijo am taẽ'ibit ěn — Pedro o'e.

21 — Iboap pit cuy epeḡuwēn ḡu warara'acayũ be — Jesus o'e cebe ip. 22 — Soat waḡo òn. Òn pit ipiat osupi'ajo — io'e. — Paĩyũ kukukayũ itakoma jĩã je'e okay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ kukukayũ dak. Waoka ojuy je'e ip. Waoka ip ḡuyjom. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetait — Jesus o'e.

23 Gebuje Jesus o'jekawēn soat eju—cekawēn cocomayũ eju.

— Oweju jeku pin pima eybikuyap taḡ ḡu juy epeku—obikuyap taḡ acã — io'e. — Wekawēn taḡ cuy epeku — io'e. — Eybu'um ḡu juy epesop eye'ũ ãm owebeam — io'e. 24 — Obikuyap taḡ eyeku buje, soat em Deus xe eyetait epesop eye'ũ buje — io'e. — Eybikuyap taḡ eyeku buje bit, wũy ma Deus wi epesop — io'e. 25 — Eye'ũ buje soat em wũy ma Deus wi epesop pima, te'e ma eyju soat pupum ijodi eybubun. 26 Soat waḡo òn. Waram ojot ijodi Deus ekawēn tojotjot'ukayũ eju—ikêrêat kuḡ'ũmayũ eju. Waram ojot webay a'õbi. Soat je'e owebe: “Ka'ũmḡu ejo'iat ya'õbuyxiat,” i. “Ka'ũmḡu ejo'iat idipat,” i dak. Okay eybu'u bima, òn tak obu'un ma oce eykay wedot puje. Wa'ĩjo am eybu'u bima, òn tak obu'un ma oce eya'ĩjo am — io'e. 27 — Icēmãn òn e'em eywebe — io'e. — Deus soat kukukan je'e. Pũḡpũḡ puk ijodiacat je'ũ ḡu iboap com'ũm pima — Jesus o'e.

Jesus imēn waram jedocap o'ḡuwēn cebe ip.

28 8 xet kap puje, Jesus o'ju Pedro eju, João eju dak, Tiago eju dak. O'ju ip co'a kay jekawēn ãm Deus eju.

29 Oajēm ip. Jay. Jesus o'jekawēn Deus eju.

Kawēnwēn pima o'jedopaewarurun. Iekabek irut cīcā o'e. Isopsep cīcā o'e. ³⁰ Xepxep aḡokatkayū dak o'jekawēn Jesus eju—kuyayū, kuy oe'ū'iaiyū. Moisés o'jekawēn, Elias dak. ³¹ Idip cīcā osunuy cebapukap. O'jekawēn ip jeweweju.

— Jesus je'ū Jerusalém ka be Deus bikuyap taḡ — io'e ip jewewebe.

³² Imēnpit Pedro o'xet, Tiago dak, João dak. O'xet ip itaxet pinpin ip puye. Jewurūḡ puje, Jesus o'jojojo ip. Idip cīcāat o'jojojo ip. Ixeyū dak xepxep aḡokatkayū o'jojojo—Jesus eju kawēnwēnayū.

³³ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju xepxepayū cēm pima.

— Kariwa! — io'e Pedro. — Xipat cīcā wuyju ijoceam. Xijap cuy ocejomōḡ ebapūḡ — io'e. — Pūḡ ewebeam je'e, wara'at Moisés peam je'e. Wara'at Elias peam je'e — io'e.

Pedro imēn o'e itaybit'ūm apēn oce iam puye. Yaḡuybabi'ūm o'e.

³⁴ Kabikerereat tak Pedro o'ḡuba'arēm, Tiago dak, João dak. Kabidiḡ pe ip o'e. Iparara ip o'e kabidiḡ pe jeba'arēm puye.

³⁵ Gebuje kabikerereat pewi Deus ekawēn ip o'ya'ījojo.

— Xeku okpot — io'e Deus. — Wemunaē xeku — io'e. — Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay — io'e Deus.

³⁶ Ibocewi Jesus acā o'jojojo ip. Kuy o'jēm xepxepayū. Warara'acat pe ḡu apēn cuk o'jojojo ip iap o'ḡuwēn ip—jewewebe acā. O'jojojo ma'ḡu ip. O'ḡuwēn ḡu bit ip.

³⁷ Kuyaje Jesus co'a bewi o'kop ebaḡayũ eju.
³⁸ Adeayũ oajēm Jesus kay. Aḡokatkat o'jekawēn Jesus eju—ceparakpeat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Okpot cuy esubuywan! ³⁹ Pũḡ ma okpot. Axik pe ikukuk puje, pipim imuy'at'an ipi ju, jewāwāwām ya'ōberen, ibidopabokbek e'em, imuwerikweriḡ — io'e. — Ibu'u o'e cēm cebewi — io'e. ⁴⁰ — “Axik cuy epeḡujēm okpot pewi,” i kuy oce eweju etaybitbinayũ be. Imēnpit imujēm pa'ore o'e cebe ip — cebay o'e Jesus pe.

⁴¹ — Tāh! — io'e. — Eyetabut'ūm cīcā okay — io'e Jesus iboceayũ be. — Xipat ḡu eyju — io'e. — Puḡūn tak oḡuy eyxe? Ibun ma okpiceḡē eyetabut'ūmap cocom! — Jesus o'e. — Ekpot cuy etojot okay — Jesus o'e cebay be.

⁴² Gebuje axik pipim aḡokatkat'it'it o'ḡuy'at Jesus kay ajēmjēm pīma. O'ḡuwerik cīcā.

— Ejēm cuy aḡokatkat'it'it pewi — io'e axik pe.

Aḡokatkat'it'it pewi o'ḡujēm. Waram ḡuto o'ḡūm cebay be.

⁴³ — Soat podi ma Deus ya'ōbaca — io'e ip soat o'jojojo'iaiyũ.

Gebuje Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayũ eju. Adeayũ itabēḡbēḡ ip o'e ijojom, axik o'ḡujēm puye. Gebum osodop ip apēn Jesus o'ḡujēm iap kay.

⁴⁴ — Eyaḡuyba'ūm ḡu juy wa'ō kay — io'e cebe ip. — Soat waḡo ōn. Warara'acayũ oūm okay itakomaayũ be — io'e. — Gebum cuy epesop wa'ō kay — io'e cebe ip.

⁴⁵ Imēnpit cekawēn pa'arēm o'e ceweju etaybitbinayũ xe.

— Apēḡape dak cekawēn? — io'e ip jewewebe ma. Imēnpit isūsūn ip o'e “Apēḡape dak ekawēn?” i'e am cebe.

⁴⁶ Ibocewi jewa'ōxikxiḡ o'e ip ceweju etaybitbinayū.

— Abu omuy ya'ōbuyxiat wuy'in warara'acat podi ma? — io'e ip jewewebe.

⁴⁷ Jesus itaybit osunuy yaḡuy ip iam. Imēnpuye bekicat o'tojot jexe am.

⁴⁸ Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Cexe okukpin puye xipan ite bekicat kuḡ pima, xipan okuḡ tak epe'e — io'e. — Xipan okuḡ pima, omudocat kuḡ tak xipan epe'e — io'e. — “Ōn pit wa'ōbuyxi” i'e'em'ūmat ya'ōbuyxi Deus xe — io'e Jesus.

⁴⁹ Gebuje João o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Aḡokatkat cuk ocejojo. A'ōbi ma ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm'Uk osunuy — io'e. — “Imēn ḡu bit cuy,” i juk oce cebe, wuyweju'ūm puye — io'e João.

⁵⁰ — Imukorēm'rēm ḡu juy — io'e Jesus pit. — Wuykay itakoma'ūmat wuykadiat — Jesus o'e.

⁵¹ Kabi kay waram Jesus euap ekabia ajēm pin pima: — Jerusalém ka kay juy oju — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be. Iju pin o'e ibo ka kay.

⁵² Ja'ōdujowacayū o'ḡuju jewap. O'ju ip. E daḡ pima aḡoka be oajēm ip Jesus nuyap'a muxipan am—Samaria eipi watwat ka be.

⁵³ Ibo ka watwat pit Jesus kay ḡu o'e, Jerusalém ka kay cum puye. Ibu'u o'e ip imu'abiḡ jeka be.

⁵⁴ Imēnpuye Tiago o'jekawēn Jesus eju, João dak.

— Kariwa — io'e ip. — Ebikuy du ocewebe daxa mudot am kabi bewi ijop ka watwat muy'ũ ãm? — io'e ip.

⁵⁵ — Ap — io'e Jesus pit cekay ip jekorepën puje. — Epeğuy'ũ ğu juy ip — io'e.

O'jēm ip ibo ka bewi.

⁵⁶ Soat kaka dağ oekuku ip wara'atka dağ. ⁵⁷ E dağ cucum pima, ağokatkat oajēm Jesus kay.

— Soat ka dağ ojekuku eweju ejuap tağ — io'e Jesus pe.

⁵⁸ — Oweju du eku pin? — io'e Jesus. — Kak ikũykēy — io'e. — Wasũ topipe. Soat wağo òn. Imēnpit ya'ũmğũ odopdopap'a. Eku pin tu oweju? — io'e cebe.

⁵⁹ Gebuje Jesus oajēm wara'at ağokatkat kay.

— Oweju juy ejeku — io'e cebe.

— Gasũ ğu. Guyjom acã — io'e. — ãğ webay'ũm ojokot — io'e cebe.

⁶⁰ — ãğ Deus ekawēn kay'ũmat jebadipyũ'ũm'ũm jokot — io'e. — Ĕn pit oweju juy ejeku — io'e. — Deus soat kukukan je'e i'e'e'ukan cuy eğuy — io'e cebe.

⁶¹ Wara'at ağokatkat oajēm Jesus kay.

— Kariwa, eweju juy ojeku — io'e. — Oduk'a beat pe buk òn jekawēn. “Cum puk òn,” i buk oce cebe ip — io'e Jesus pe.

⁶² — Biopak kuğ ipi kotkon pima cekorepën puje, ipi kocap wakēnwakēn'i kuka o'e — io'e Jesus pit. — Imēnpuxim etabut am ebu'u bima, te'e ma kuka ece Deus soat kukukan je'e iap ekawēn muwēnuwēn'ukan — io'e Jesus.

10

¹ Iboap tomukadi wuykukukat Jesus 70 beayũ o'taē kawēn idipat muwēn ãm adeayũ be. Xepx-epxem ma ip o'ġuju jewap.

— Soat kaka daġ cuy epeju — io'e cebe ip. — Õn tak oju eynomuju — io'e cebe ip. ² — Jeymuju ãn apēn aġokatkat jekat peat'a bum jebuywatwat'ukat mujuap puxim — io'e. — Apēn ya'ade opop kat pe kadai'a yaopat'a iap puxim ade opop ipi ju Deus ekawēn itaybit'ũmayũ. Ade ġu bit Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ. Imēnpuye imuwēnuwēn'ukayũ kukat eju juy epeyekawēn—Deus eju. “Adeayũ juy eġuju ekawēn muwēn ãm,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³ — Epeju juy ġasũ — io'e. — Õn ma dak jeymuju. Deus ekawēn muwēnuwēn pima, ovelha'it'it puxim epesop—widayũ pidaseat puxim, ikērēat kay jġjāayũ pidase buye — io'e.

⁴ — Sacola ġu juy epetujowat eyjuap taġ, dinheiro mũn tak ka'ũma, eyeiuk tak ka'ũma — io'e. — Ibun ġu juy epesop kawēnwēn warara'acat eju e bidase — io'e.

⁵ — Uk'a be eyõm puje, “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am,” i juy epe'e — io'e.

⁶ — Xipan jewewekuġ ip pima, kaba'ũm ip jeedop iġo'a watwat. Jewewekay itakoma ip pima bit, te'e ma “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am,” i epe'e — io'e cebe ip.

⁷ — Iġo'a be ma epesop uk'a be — io'e. — Soat cuy epejo'o ajo ip o'ġũm eywebe iap. Soati juy epetikõn ajo ip o'tiũm eywebe iapti. Eysũsũn ġu juy

epesop eyxat pu am cexewi ip. Cekapikaptei juy ateida kapikpik'ukat pe — Jesus o'e.

8 — Ağoka be eyajēm puje juy ajo ip o'gūm eywebe iap epejo'o xipan ip eykuḡ pima. 9 Iwātaxipipiyū juy epeḡu'ada—ibo ka watwat. “Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e cebe ip — io'e.

10 — Ağoka be eyajēm puje, “Epeōm cuy oduk'a be,” i'e'em'ūm ip pima uk'a ukpibubu daḡ cuy epeju. 11 “Ka'wi opop ocei eju—eyka beat ka'wi,” i juy epe'e cebe ip. “Ka'wi mududum ocei bewi eyukpiwat puye, Deus ekawēn co pin'ūm puye,” i juy epe'e cebe ip. “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e. “Eyetaybit ḡu iboam, wekawēn kay'ūm puye,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

12 — Icēmān ōn e'em eywebe. Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat. Ixeyū be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawēn com ip ibu'u buye — io'e Jesus.

13 Gebuje Jesus wara'at kaka watwat o'ḡuwēn.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Corazim ka watwat — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ūma buk epe-jojojoiap cuk adi oḡubapukpuk etyebutpe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip ibo ka watwat. Itabut kajuk ip o'e Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'ḡuōm ip jedotim. Daxadaypi be dak kajuk o'e ip kaxixxik'i. Imēn kajuk

o'e ip oceḡuycũḡ cĩcã ikērēat kuḡ puye iap mubapuk am jebureyũ be, ḡasũ bit ikērēat aḡujurũḡ ḡu iap mubapuk am tak — io'e.

14 — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Ixeyũ be iat podi ma bit eywebe ipiat supi'ajoat — io'e Jesus.

15 — Cafarnaum ka watwat — io'e. — Deus jeymuyu ḡu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiat'ajojoap kay — io'e.

16 — Eyekawēn kayayũ wekawēn tak ip cekay — io'e jewēju etaybitbinayũ be. — Eykay'ũmayũ ñn tak ip okay ḡu. Okay'ũmayũ omudocat tak ip cekay ḡu — Jesus o'e. — Epeju juy ḡasũ — io'e. — Wekawēn cuy epeḡuwēnuwēn soat ka watwat pe — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

Ibun cĩcã ip oekuku kawēn idipat muwēnuwēn.

17 Gebuje icokcok cĩcã ip o'jepit Jesus kay — 72 beayũ. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Kariwa, ibiõḡbuk kērēayũ kũyjobit oca'õ kay, a'õbi oceju jekukum puye — io'e ip Jesus pe.

18 — Hm hm — io'e Jesus. — Kabi bewi Satanás at'anap ojojajo. Dao ma o'at xiriririkiat puxim — Jesus o'e.

19 — Eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop wa'õ kay — Jesus o'e. — Wa'õbacaap cuy oḡũm eywebe. Wa'õbi juy epeku soat em. Puybu epesubumucak tũypiatpu. Dat tak epeḡucak. Ka'ũma bit jeyaoka. Eykay itakomaayũ dak o'e ḡu eywebe, wa'õbi eyju jekukum puye. 20 Imēnpit eycokcoḡ cuy epesop ibiõḡbuk kērēat cēm cēm eya'õbi iap kay ḡu—kabi

beatup pe eybutet ibararak opop iap kay acã — Jesus o'e.

²¹ Jesus Ibiõgbuk xipacat a'õbi icokcok cĩcã o'e ġebuje bit.

Gebuje Jesus o'jekawẽn Deus eju.

— Bay — io'e. — Ĕn acã soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipi juacat kukukat tak — io'e. — Jewexe itaybit cĩcãayũ xewi eġunẽmiap eġubapuk itaybit'ũmayũ be — io'e. — Ixeyũ be acã iboap eġubapuk, imẽn ebikuy buye, xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

²² — Soat ma juk webay o'ġũm owebe — io'e. — Warara'acat ġu itaybit cĩcã abu Deus ipot iam—cebay acã. Imẽnpuxim warara'acat ġu itaybit cĩcã abu ipot ebay iam—ipot acã. Iboap mubapuk am ipot ibikuy bima acã, warara'acat itaybit je'e abu Deus ipot iam — Jesus o'e cebe ip.

²³ Gebuje Jesus jebidadam o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju warara'acat pe ya'ĩjoap puxim.

— Eycokcok wekawẽn cocom puye — io'e. ²⁴ — Kuyje ajo eyju ijojomap co pin cĩcã osodop ip ade Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ, ika kukukayũ dak. Imẽnpit o'jojojo ġu ip. Eymukũyjojomap co pin cĩcã ip osodop. Imẽnpit o'jekũyjo ġu ip — Jesus o'e.

²⁵ Gebuje Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat oajẽm Jesus kay. O'jekawẽn Jesus eju cekawẽn puyxijo ojuy.

— Kariwa — io'e. — Apẽntak oce soat em Deus xe onuy ãm? — io'e.

²⁶ — Apẽn e'em wuyawẽwẽap ekawẽntup? Apẽn iboaptup wuymutaybitbin exe? — Jesus o'e.

27 — Imēn e'em wuyawēwēaptup — io'e aḡokatkat.

— Deus kay jījā juy epesop, i. Ixe Deus eykukukat, i. Ixe bikuyap taḡ jekukum pima, ixe kay jījā epesop; soat em xipacat kay ḡebum pima dak; ya'ō kay kūyjobit pima dak; ixe aḡuy daḡ jewaḡuyḡuy bima dak, i. Imēn cuy epeku, i. Xipan cuy eyxeat epejukuk eyewekukap puxim, i.

Imēn e'em wuyawēwēap ekawēntup — io'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat.

28 — Icēmān ēn e'em — Jesus ma o'e. — Imēn eku buje, soat em Deus xe ecesūy etait — io'e.

29 — Abu oxeat pit? — io'e ixe bit jewedayo ojuy.

30 Imēnpuye Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn abu wuyxeat iam imutaybit am.

— Aḡokatkat kopkom o'e Jerusalém ka bewi — Jesus o'e cebe. — Ixe aḡokatkat cu ojuy Jericó ka kay. Judeu osunuy. Cucum pima ibukurukayū ixe o'topabijuk e daḡ.

— Oajēm ip cekay. Toti o'ju'uk ip. Soat o'jat ip cexewi ibubut. O'yaokaka jījā ip. Je'ūje'ūm ip o'suiwat ebidakpe.

31 — Paī cucum o'e ixe e daḡ. Je'ūje'ūmat co buje, o'kap wara'at e bitako daḡ. O'subuywan ḡu — Jesus o'e. 32 — Imēntak paī buywatwat'ukat oajēm ixe e daḡ cucum pima. Je'ūje'ūmat co buje, o'kap wara'at e bitako daḡ—paī buywatwat'ukat. O'subuywan ḡu — io'e.

33 — Gebuje bit Samaria eipi bewiat oajēm cucum pima ixe e daḡ. Samaria eipi watwat Judeuyū kay'ūm cīcā ip. Ixe jo buje, itabotaid-abotbot o'e je'ūje'ūmat kay. O'ju cekay taxijo ojuy.

³⁴ Posũḡti o'timõḡ werowero be—uva'abidi, ixepi dak. Werowero o'jomũnmũn paḡõm.

— Je'ũje'ũmat o'tujowat powatwat ajẽmjẽmap'a kay. Jejumento akpi jeje o'tujowat. Xipan ixe o'jukuk iḡo'a be.

³⁵ — Kuyaje xepxep jedinheiro o'jat isurũḡat, teiboḡat, prata muḡẽḡẽ. O'ḡũm uk'a iwat pe je'ũje'ũmat kukapteim.

— “Xipan cuy ite ejukuk,” io'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. — “Ijop edinheiro'ũm pima, wara'at oḡũm ewebe wedinheiro wepit puje,” Samaria eipi bewiat o'e — io'e Jesus.

Imẽn Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ḡuwẽn.

³⁶ — Ebaḡũḡayũ je'ũje'ũmat o'jojojo—ibukurukayũ emuaokaka — io'e. — Abu xipan o'jukuk jexeat kukap puxim? — Jesus o'e.

³⁷ — O'subuywan'iat — io'e Jesus pe.

— Ixe ekukuap co'i juy ejeku — Jesus o'e. — Warara'acat puywatwat'ukan cuy eḡuy — io'e Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat pe.

O'jẽm Jesus xewi.

³⁸ Waram pima Jesus oõm aḡoka be jeweju etaybitbinayũ eju. O'ju ip ayacat kay—Marta kay.

— Oduk'a be juy epesop — Marta o'e Jesusyũ be. — Ma — io'e ip.

³⁹ Marta duk'a be ip osodop. Marta kubit tak uk'a be osunuy. Ikubit putet Maria i osunuy.

Gebuje Maria Jesus ekawẽn o'ya'ĩjojo jĩjã jewemutaybin oju. Maria ma xik'i osunuy Jesus xe cekawẽn cocom. ⁴⁰ Marta bit kapikpiḡ osunuy i xat tatam, i xat tojotjon tak. Yaḡuybabi'ũm o'e jekapikap kay cekapikap ade buye.

Gebuje Marta o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ak'gu du ěn okay? Okibit oibu'un obuywat am. Waḡepũḡ ma õn wuyxat tatam, wuyxat tojotjon — io'e. — “Ewaḡo juy esubuywan,” i juy ece cebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ — Ap — io'e Jesus Marta be. — Gebum cĩcã ěn wuyxataap kay—ekapikap kay. Aḡuykoreren soat kay ekapikap kay. ⁴² Maria bit wekawēn co pin cĩcã. Soat em ḡu wuyxat dopdom. Soat em pit Maria ḡebum wekawēn kay jeenuy — io'e Jesus.

11

¹ Waram pima Jesus o'jekawēn Deus eju. Perēh. O'jepere.

Gebuje ceweju etaybitbinat o'jekawēn ceweju—12 beayũ'in.

— Kariwa — io'e. — João kuy jeweju etaybitbinayũ o'ḡutaybin kawēn ãm Deus eju. Imēnpuxim oceju dak cuy ocemutaybin ece — io'e Jesus pe.

² — Imēn cuy epe'e, Deus eju kawēnwēn pima — Jesus o'e.

— “Bay, soat cuy ip jeedop ibuyxim ebutet kuḡ,” i juy epe'e Deus pe—kabi beat pe — io'e. — “Gaxĩn ma juy soat kukukan eḡuy,” i dak cuy epe'e cebe — io'e.

³ — “Soat kabia ocexan cuy eḡũmḡũm ocewebe,” i dak.

⁴ — “Oceju ḡebum ḡu apēn wara'acat cuk adi warēmtaḡ ocekiap kay,” i dak. “Imēnpuye ḡebum ḡu juy eḡuy apēn cuk adi ikēreāt oceḡujurũḡrũḡ iap kay,” i dak cuy epe'e cebe.

— “Oca'õmubacacan cuy eḡuy ocewebe ikēreāt kukap puxim,” i dak cuy epe'e — io'e.

— Imĕn ma juy epe'e Deus eju kawĕnwen pima
— Jesus o'e.

⁵ Gebuje Jesus waram adeayũ o'ġutaybin.

— Apĕn kuka epe'e powatwat ajĕm puje pão'a kuġ'ũm pima? — io'e. — Cum aco'i eyju eybure kay iximadakpe. “Obure, pão'a kay òn pũġ'a ma,” i aco'i epe'e cebe. ⁶ “Wara'at obure oajĕm oduk'a be jekuap taġwi,” i aco'i epe'e cebe. ⁷ “Ya'ũmġu pão'a. Ya'a'e bima oyaũm kajuk,” i aco'i epe'e cebe. Ixe eybure je'e eywebe badiwi: “Okaykay ġu juy,” i. “Kuy oduk'a exĩntabi otomodip,” i du je'e? “Webekitkit kuy ixexet,” i du je'e eywebe? “Kuy òn po'i” i du je'e? “Okop pa'ore yaũm ãm ewebe,” i du je'e? Imĕn tu je'e eywebe? — Jesus o'e. ⁸ — Ka'ũma! Imĕn ġu je'e — io'e. — Eybure je'kop yaũm ãm eywebe. Eybure buye ġu yaũm eywebe. Ibun eyju yaojuyjuy buye bit kuka o'yaũm — io'e.

⁹ — Icĕmãn òn e'em eywebe — io'e. — Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xĩntabi be taġtaġtaġ'iap puxim. Xĩntabi be taġtaġtaġ'i bima, tomudip'uk ip eymuõm ãm. ¹⁰ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xĩntabi be taġtaġtaġ'iat pe xĩntabi tomudip'uk ip — io'e.

¹¹ — Puybu ġu juy epesubuũm eyipotpot pe “Axima kay òn” i'e buje. ¹² “Sapokay dopsa kay òn” i'e buje, dat epeġũm ġu cebe. ¹³ Eyju ma xipacat ũmũm eyipotpoyũ be ikĕrĕat kuġ ma'ġu eyju. Eyju xipacat ũmũmap podi ma eyebayat pit xipacat ũmũm eywebe—kabi beat. Ibiõġbuk xipacat je'ġũm soat pe jexewi iojuyjuy'ukat pe — io'e Jesus. Imĕn Jesus ijodiacat o'ġutaybin.

14 Gebuje Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm aḡokatkat pewi. Ixe ibiōḡbuk kērēat aḡokatkat muyde'ūm'ūm'uk osunuy. Cekawēn pa'ore osunuy aḡokatkat.

Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje bit, xipan o'jekawēn. Imēnpuye adeayū icokcok cīcā ip o'e. 15 Warara'acayū bit o'jekawēn ip jewewebe.

— Belzebu a'ōbi Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm cebewi—ibiōḡbuk kērēayū kukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

16 — Ka'ūma buk ocejojoioiap cuy eḡubapuk ēn Deus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm iap mubapuk am ocewebe — io'e ip warara'acat warēmtaḡ cekup ojuj.

17 Imēnpit Jesus itaybit osunuy apēn ixeyū jewaḡuyḡuy iam.

Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Pūḡ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Imēnpuxim pūḡ'a watwat uk'a watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip — io'e. 18 — Imēnpuxim Satanás ebekitkit jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Jawaoka buje, ikoro ḡu ip je'e. Imēnpuye “Belzebu a'ōbi ēn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm ijodiat pewi,” i eyju e'em napa ma owebe — io'e. 19 — Belzebu a'ōbi ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyū imujēmjēm ip? Jewemuḡuykukukum eyju iap mubapukpuḡ cīcā eyebekitkiyū. 20 Belzebu a'ōbi ḡu ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm—Deus a'ōbi acā. Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuḡ ōn eywebe imujēmjēm pima — io'e Jesus.

21 Gebuje Jesus meḡapekawēnku boku iap o'ḡubapuk cebe ip.

— Ibacaat nobano kuḡ jeduk'a wiwim pima, ibukurukat pe iōm pa'ore tuk'a be ibubut pu am.

22 Ibacaat podiat ajēm puje bit ixē kuka ibacaat o'ḡuwun pipim jeōm ām. Ibaca jījāat o'e kuka cebe. Cenobano kuka o'jat. Soat ibubut kuka o'jat. Ibubut kuka o'ḡu'ē'ē jebureyū be — io'e.

23 — Okay'ūmat itakoma okay. Imu'awerom obuywatwat'uk'ūmat imuypōḡpōḡpōḡ — io'e.

24 — Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje, idibi'ūmat taḡ jekukum jebodoyap kudadam. Jebodoyap tobuxik'ūm pima kuka o'e jewebe ma “Jepin ma ōn kuy bima onuyap kay,” i — Jesus o'e.

25 — Jepitpin. Yajēm puje, ixē aḡokatkat tobuxikxiḡ. Ka'ūmḡu ibiōḡbuk kērēat opop ixē aḡokatkat pe ḡasū. Ixē aḡokatkat uk'a buxim—yabi'ōḡ'ōḡat'a buxim—yaxipanat'a buxim — io'e.

26 — Ibocewi ixē ibiōḡbuk kērēat cēm cēm maḡuto. 7 beayū dobuxikxiḡ—ibiōḡbuk kērēayū dobuxikxiḡ—cebodi ma xipāt'ūmayū dobuxikxiḡ. Ixeyū dak ōmōm ixē aḡokatkat pe 7 beayū. Kuy bima ixē aḡokatkat tadaybot osunuy. ḡasū bit ibodi ma tadaybot o'e — Jesus o'e.

27 Iboam i'e buje ayacat o'jewāwā Jesus kay—adeayū parakpe at.

— Icokcok cīcā juy exi—emukapat—emuytitit'ukat! — io'e Jesus pe.

28 — Hm hm — Jesus o'e. — Deus ekawēn coco'ukat pit oxi cokcokap podi ma icokcok—cekawēn taḡ jekuku'ukat tak — io'e.

29 Gebuje Jesus o'jekawēn adeayū be—jakokoreren je'aweroromayū be.

— Xipat'ūm cīcā ḡasūacat! — io'e Jesus. — “Ka'ūma buk ocejojoioiap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju e'em owebe — io'e. — “Ēn Deus a'ōbi jekukum iap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju te'e ma e'em. Ade ḡu oḡubapuk eywebe epejojo ḡu buk iap. 30 Pūḡ ma oḡubapuk eywebe. Jonas kay juy ḡebum epesop. Kuy bima Deus Jonas o'ḡuju Deus soat podi ma ya'ōbaca iap mubapuk am Nínive ka watwat pe. Deus Jonas waram ḡuto o'ḡutait ce'ūap tomukadi soat podi ma wa'ōbaca iap mubapuk am iḡo ka watwat pe. Imēnpuxim Deus omudot eykay ḡasū dak. Ōn soat waḡo — io'e.

31 — Kaxi etajoreḡatka kukat je'bapuk soat etabixe—ayacat — io'e. — “Teyūku ikērēat kuḡ oxe,” i Deus e'emap kabia bima, ixē ka kukat je'bapuk — io'e. — ḡasūacat tak je'bapuk ixē kabia be. “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i je'e ibo ka kukat ixeyū be. Ixē ayacat oajēm wūyatka bewi Salomāo ekawēn co am—itaybit cīcāat ekawēn co am. Ōn eyxe ḡasū. Salomāo etaybicap podi ma ōn wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wekawēn kay ḡu — Jesus o'e.

32 — “Teyūku ikērēat kuḡ oxe,” i Deus e'emap kabia bima, Nínive ka watwat je'bapuk soat etabutpe. Ixeyū je'e ḡasūacat pe: “Eyju ikērēat kuḡ Deus xe,” i. Nínive ka watwat oibu'un ikērēat mujurūḡ am. Ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip Jonas pe Deus ekawēn muwēn puje. Ōn eyxe ḡasū. Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus

ekawēn muwēn ām. Imēnpit eyju wekawēn kay ġu — Jesus o'e.

³³ — Imusop puje, lamparina aġunēm ġu ico diotpe. Ipiġykūy be ġu ajomuy. Um acā ajomuy uk'a be ōmōmayū be soat co am — Jesus o'e. ³⁴ — Imēnpuxim wuyeta lamparina buxim. Wuyetadip pima, soat ijo but wuywebe. Kabia daġ ajeku. Wuyetakērē bima, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok taġ ajeku. Kabiok taġ jekukuap ikērēat mujurūġrūġap puxim. ³⁵ Aġ cuy epesop ikērēat mujurūġap puxim. ³⁶ Ikērēat mujurūġrūġ'ūmap kabia be jekukuap puxim. Ikērēat mujurūġrūġ'ūm pima, kabia buxim wuyju — Jesus o'e.

³⁷ Jesus ekawēn epere buje Fariseu o'jekawēn ceweju.

— Ejot cuy oduk'a be jekōn ām — io'e.

O'ju ceweju. Oabik jekōn ām. ³⁸ Jekōn pima Jesus Judeuyū babi daġ ġu o'jewebuwy. Imēnpuye Fariseu itabēġ o'e ijojom.

³⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Fariseuyū — io'e. — Kacūġkadi acā eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ūma. Yabiokok cīcā. Prato buxim eyju dak eyokok, eyetabikuku jījā buye, ikērēat mujurūġxi buye dak — io'e. ⁴⁰ — Eyaġuyba'arēm! Kacūġkadiat o'ġuġēiat badiat tak o'ġuġē. ⁴¹ Eybubut'in cuy epeġūm tadaybotbocayū be. Iūmūm pima, xipat epesop Deus xe — io'e.

⁴² — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — Jesus o'e Fariseuyū be. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be. Pūġat ūmūm eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmūm Deus pe, arrudadup ūmūm tak,

posũḡ puximatup ũmũm tak, puybit peaptup ũmũm tak. Xipat eywebe iboap ũm ãm Deus pe. Imēnpit cedaḡ ḡu warara'acat kuḡ eyju—warēmtaḡ ma! Deus ikukpin ḡu eyxe. Imēn xipat ḡu! Xipan cuy warara'acat epejukuk. Ikukpin cuy Deus epejukuk — io'e.

⁴³ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyũ — Jesus o'e. — Eyju abik ojuy ya'õbuyxiat tũyap pe Deus eju kawēnwēnap'a be. Eycokcok cĩcã warara'acat pe ibuyxim eykuk am soat etabutpe — io'e.

⁴⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyũ — Jesus o'e. — Eyetaybit Judeu be ce'ũat etaypi jeje cexĩḡxiḡpi iam. Eyju wuyjuyũ'ũm'ũm etaypi buxim iba'arēmat puxim. Wuyju itaypi daḡ kapkam itaypi opop ijoce iam wuyetaybit'ũm puye. Imēnpuxim eyju warara'acat pe ikērēat mujurũḡan — io'e.

⁴⁵ Gebuje Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat o'jekawēn Jesus eju.

— Tapu, ēn oceju dak ocemukorēmrēm imēn e'em Fariseuyũ be bima — io'e.

⁴⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Eyju dak karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Warara'acat ukxabi be ipoxiat mōḡmōḡat puxim eyju. Eyju e'em warara'acat pe: “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku—soat taḡ” i. Imēnpit soat taḡ ḡu eyju dak jekukum ixē ekawēn taḡ — io'e.

⁴⁷ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Eydobuyũ'ũm'ũm ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm o'yaoka. Ixeyũ'ũm'ũm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a yadipata.

⁴⁸ Iḡo'a muymuy bima, “Ocedobuyũ'ũm'ũm cũḡ

ma oekuku,” i eyju e'em napa ma. Ixeyũ'ũm'ũm ekukuap tağ eyju dak warẽmtağ ma jekukum.

⁴⁹ Imẽn puye kuyje Deus o'e:

Wekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ juy oğuju cekay ip wa'õdujowatwat'ukayũ dak, i. Pũğpũğ ip yaoka ixeyũ'in, i. Ipiat supi'ajoat ip warara'acayũ be dak, i — Jesus o'e.

— Imẽn Deus o'e kuyje, itaybit soan puye.

⁵⁰⁻⁵¹ Deus ipiat supi'ajoat ġasũacat pe cekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm o'yaoka buye. Kuy jĩjã ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka ip. Deus ipi mujurũğ puje, ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka ip. Koap Abel'ũm o'yaoka ip. Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima o'yaoka ip, iõhõ mupikupikap xe bima. Deus ipiat supi'ajoat ġasũacat pe ikẽrẽat o'ğujurũğrũğ ip puye — io'e.

⁵² — Karem ma ipiat epesupi'ajo — Jesus o'e Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be. — Eyju warara'acat muğuykukukum kawẽn icẽmãn itayb-icap puxim ip. Eyetabut ġu kawẽn icẽmat kay. Eyju warara'acat mubu'u'un tak kawẽn icẽmat kayap puxim — io'e.

⁵³ Ibocewi Jesus cẽm puje itakoma jĩjã o'e ip Jesus kay Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ, Fariseuyũ dak. Jesus o'jomuymuy ip. Jawa'õmukorẽmrẽm o'e ip. Ixe ekawẽn cocom cĩcã ip o'e. Yawẽğmukẽrẽrẽn ojuy ip. Cekawẽn puyxijo ojuy ip. ⁵⁴ Ixe warẽmtağ e'em pima, kuka o'jomuymuy ip. Warẽmtağ e'em pima, kuka o'yawẽğmukẽrẽrẽn ip.

12

¹ Tak ġu ip o'ju Jesus kay—ade jĩjã. Jewemucaku-

cakan ip o'e, ade buye.

Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū be—12 beayū be.

— Aḡ cuy epesop Fariseuyū be eymuḡuykukuap puxim — io'e. — Ixeyū emumutaybitbinap pāo'a muyuhuhaptōm puxim. Ixeyū emumutaybitbinap taḡ ḡu juy epeku — io'e. — Jewexe ip xipat. ² Yajuyjuyat jewedobuxik ḡuyjom. Iba'arēmat ibapuk je'e soat xe. ³ Kabiok taḡ epeyekawēn iap ya'ljojo ip kabiam. Badiat'a be eybidadadam epeyekawēn iap ḡuwēn ip soat a'ōpiju — io'e. — Imēneju warara'acat muḡuykukukum ḡu juy epe-sop xipat oceju iam. Fariseuyū ekukuap puxim ḡu juy epeku — io'e.

⁴ — Obureyū — io'e. — Eyaoka ojuyayū buxim ḡu juy eypararam epesop. Ixeyū be eyaoka but ma. Guyjom pit eybiōḡbuk mu'ūm pa'ore cebe ip. ⁵ Deus buxim acā juy eypararam epesop. Ixe be bit wuyaoka pi ḡu. Wuye'ū buje dak ipiat'ajojoap pe wuybiōḡbuk xik put cebe. Imēneju juy ixē buxim eypararam epesop — io'e.

⁶ — 5 be pidiwe dei tei'īt ma—pūḡ centavo ma. Deus pit yaḡuyba'ūm ḡu wasūyū kay. Pūḡ kay dak yaḡuyba'ūm ḡu. ⁷ Deus itaybit wuyadap pēbūrūdap iam. Deus xe teiboḡ ḡu wasūdei. Imēnpit aḡ cekay. Imēnpuxim wuykay dak aḡ soat em. Imēneju eyaḡuybabi'ūm'ūm ḡu juy epesop — io'e.

⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat waḡo ōn. Eyju “Jesus ebekitkiyū oceju,” i'e'em pima, ōn tak “Teyūku webekitkit,” i oce Deus ekawēn to-jotjot'ukayū be. ⁹ Eyju e'em warara'acayū be “Jesus bure ḡu oceju,” i hima, ōn tak “Iteyū bure ḡu

õn,” i oce Deus ekawën tojotjot'ukayũ be. ¹⁰ Soat waço õn. Omuymuy bima, eyju ikērēat kuḡ Deus xe. Deus iboap ju'uk eywebewi ikērēat. Ibiōḡbuk xipacat muymuy bima bit, Deus iboap ju'uk ḡu eywebewi ikērēat — io'e.

¹¹ — Warara'acayũ jeydujowat Deus eju kawënwënap'a be ipi kukukayũ dopabe dak, iecuḡap dopabe dak. Eydujowat puje, eyaḡuybabi'ũm ḡu juy epesop eyewedayo am. “Pën paxi oce,” i'ũmḡu juy epe'e — io'e. ¹² — Ixeyũ dopabe eydujowat puje Ibiōḡbuk xipacat jeymukũyjo jekawën ãm — io'e.

¹³ Gebuje aḡokatkat o'jekawën Jesus eju adeayũ parakpeat.

— Tapu — io'e. — “Ebay'ũm pubut cuy eḡu'ē'ē ekitpit pe,” i juy ece owaço be — io'e Jesus pe.

¹⁴ — Ap! — io'e. — Deus cuk omudot eykay eyemãmãap coco am ḡu, ce'uat pubut mu'ē'ē ãm ḡu dak — io'e.

¹⁵ — Eyetabikukum ḡu juy epesop! Soat em Deus xe wuyetait acesop ade wuybubut pupum puye ḡu—cekay wuyetabut puye acã — io'e.

¹⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ḡuwën aweromayũ be.

— Ibutut adeat kat katõ be osodop. O'jewa'ada jĩjã. Ya'ade o'e — io'e. ¹⁷ — Imënpuye ibubut adeat o'jekawën jewebe ma.

— “Okat pewiat mũn'a yaboḡ ḡu,” io'e. “Apëntak oce? Je'e ḡu, ya'ade jĩjã buye,” io'e jewebe ma — io'e Jesus. ¹⁸ — “Imën ma oce. Okat pewiat mũn'a oyamuy'at—yaboḡbuḡat'a. Yaboḡat'a oyamuyat,” io'e jewebe ma. “Yamuyisuat'a be okat pewiat oḡuxipan, soat obubut tak,” io'e jewebe ma. ¹⁹ “

‘Ocockoğ oğuy, ade obubut puye,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “ ‘Soat kuğ oğuy,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “ ‘Kapikipiğ ğu oğuy jebodoydoy acā, jekōnkōn acā dak, tikōnkōn acā dak,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma ibubut adeat — Jesus o'e.

²⁰ — Imēnpit Deus o'jekawēn ixē ibubut adeat pe.

— “Ağuyba'arēm!” io'e. “Ade jījā juk adi eğuxipan ewebeam ma,” io'e Deus. “İjop kabiok ma ece'ũ,” io'e. “Abu je'jat ebubut e'ũ buje?” io'e Deus — io'e Jesus.

²¹ — Pūğpūğayũ soat em ğebum apēn xe'e wara'at'in ojat obubun iap kay. Deus kay ğebum ğu ma'ğū ip. Ixe ağokatkat puxim ip—yadaodaot puxim — Jesus o'e.

²² — Imēnpuye eyağuy'ũm ğu juy epesop eybubut kay — io'e jeweju etaybitbinayũ be. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ũmğū juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceğūōm wuydotim?” i'ũmğū dak cuy epe'e.

²³ Xipat eyxat kuğ pima, eydoti kuğ pima dak. Ibodi ma bit xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

²⁴ — Ğebum cuy epesop wasũ iokat kay — io'e. — Taidadam ğu ip. Jeku beat pupum ğu dak ip. Jeku bewiat mūn'a'e ğu ip. Imēnpit Deus ixat ūmũm cebe ip—wasũyũ be. Deus xe teiboğ ğu wasũ. Imēnpit ağ cekay ip. Wuykay dak ağ soat em ma. ²⁵ Ade koato mabuk wetabēğ oğuy iap kay ğebum cīcā bima, eyetabēğ xe'e? Ka'ũma. Ğaxīn ma aco'i epe'ũ. ²⁶ Iboap iba'ore eywebe bima, te'e ma eyağuy'ũm ijodiap kay—eydoti kay, eyxat kay dak — io'e.

27 — Gebum cuy epesop koḡũnpi daḡatit kay, apẽn dit aypapan iap kay. Kapikpiḡ ḡu tũmũntitit. Jedoti muḡẽḡẽm ḡu dak ip. Icẽmãn õn e'em eywebe. Salomão ibubut adeat osunuy. Idip cĩcãat kuḡ osunuy jesay kuḡ. Salomão dipap podi ma bit titip tip taḡatip. 28 Gasũ ma tũmũntitit titetabẽḡ e'em. Kuyaje bit tite'ũ e'em. Deus a'õbi titip. Ja'õbi dak eyemukaypinput je'ḡũm eywebe eyetabutsũ ma'ḡu cekay — io'e Jesus.

29 — “Ajo paxi acejo'o,” i'ũmḡu juy epe'e, “Ajo paxi aceḡuõm,” i dak — io'e. 30 — Deus kay itabut'ũmayũ yaḡuy'ũm iboap kay. Wuyebayat pit itaybit wuyju ikuḡ'ũm pima iam—kabi beat. 31 Gebum cuy epesop Deus acã wuykukukat iap kay. Iboap kay ḡebum pima, Deus soat je'ḡũm eywebe. Eyxan je'ḡũm, eydotim tak — io'e.

32 — Eypararam ḡu juy epesop — io'e. — Wuyebay Deus eykukukat ovelha kukuk'ukat puxim. Ixe ibikuy eywebe jekukan — Jesus o'e.

33 — Eybubut'in cuy epeteidaat eyedinheiro bu am — io'e. — Ixe dinheiro juy epeḡũm tadaybothocayũ be. Iũmũm pima eybubut ade epe'e kabi be. Eybubut iwekwek ḡu je'e kabi beat. I'ũm ḡu dak. Ka'ũmḡu ibukurukat kabi be eybubut tujupa'um am. Kopi'i eybubut jo'o ḡu kabi be. 34 Eybubut ijodi bima, soat em ḡebum epesop eybubut kay. Kabi be bima bit ḡebum epesop kabi beat kay — io'e.

35-36 — Kariwa ajẽmap wiwimap puxim cuy epesop wajẽmap wiwim — io'e. — Ixe kariwa juk o'ju jewebumũnap epeta kay. Cepicat wiwim ibuywatwat'ukayũ. Lamparina kuḡ ip—isopsepat kuḡ. Jekariwa ajẽmap wiwim ip xĩntabi nomudip'uk

am cebeam yajēm puje, cetaḡtaḡ puje. ³⁷ Aḡ ip tobuxik puje icokcok je'e ip ixeyũ ibuywatwat'ukayũ jekariwa ajēm puje. Icēmān ōn e'em eywebe. Ixe kariwa jeōm jeduk'a be. Ixat je'ḡũm cebe ip. "Ga'a acekōn," i je'e jebuywatwat'ukayũ be. ³⁸ Iximadak pe, iximadak pepu i aco'i jajēm. Yajēmap wiwim ip tobuxik puje, icokcok je'e ip ixeyũ ibuywatwat'ukayũ. ³⁹⁻⁴⁰ Imēnpuxim cuy aḡ epesop wepicap wiwim—soat waḡo epicap wiwim. Ocepit eyju wepicap wiwim'ũm pima, aḡ'ũm pima dak. Ibukurukat ajēmap ehoram itaybit pima, jeduk'a kajuk o'yaiwat ḡu uk'a iwat. O'yaiwat ḡu puyxibut'ũm iōmap puxim. Imēnpuye juy aḡ epesop wepicap kay — io'e Jesus.

⁴¹ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ēn ijop ekawēn muwēnuwēn ocewebe ya'ĩjo am acā du? Soat pe ya'ĩjo am ḡu xe'e? — io'e.

⁴² — Ōn ijop ekawēn muwēnuwēn xipan jekariwa bubut kukayũ be ya'ĩjo am—itaybicayũ be ya'ĩjo am — io'e. — "Obubut kukukan cuy ece," i'e'em kariwa cebe ip. "A'ō kay jeedop ip kūyjobin warara'acayũ obuywatwat'ukayũ," i'e'em kariwa. "Ixeyũ xan cuy eḡũmḡũm," i'e'em cebe, cedaḡ kapikpiḡ puye — io'e. ⁴³ — Jekariwa a'ō kay kūyjobin pima, ixe ibuywatwat'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁴ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — "Obubut kukukan cuy ece," i je'e kariwa ixe jebuywatwat'ukat pe. ⁴⁵ — "O'jekuyan ma wekariwa," i'e buje bit, ḡebuje'isum ma jajēm cekariwa. Kapikpiḡ'ũm pima jajēm. Ixe ibuywatwat'ukat warara'acayũ kaykay bima, jajēm. Jekpiwan ma jekōnkōn cīcā bima jajēm.

Ika'o bima, jajēm. ⁴⁶ Jebuywatwat'ukat yajēmap wiwim'ūm pima jajēm, yajēmam itaybit'ūm pima dak. Imēnpuye cekariwa ipiat supi'ajoat jebuywatwat'ukat pe. Jebuywatwat'ukat ġuju kūyjobit'ūmayū dopap pe jenuy am. ⁴⁷ Apēn jekariwa ibikuy osunuy jekapikam iam itaybicat yoboġ ipiat supi'ajojo jewemuxipan'ūm pima, kūyjobit'ūm pima dak. Yoboġ ipiat supi'ajojo itaybit puye. ⁴⁸ Apēn jekariwa ibikuy osunuy iam itaybit'ūmat pit yopīt ma ipiat supi'ajojo kūyjobit'ūm pima. Yopīt ma ipiat supi'ajojo itaybit'ūm puye. Ade ikuġat cuy ade je'ġūm warara'acat pe. Ade o'jatiat xewi juy ade acejoojuy — io'e.

⁴⁹ — Daxa buxim okop ijodiacat pe wara'at taġtaġtaġ ma jewaġuy ām — Jesus o'e. — Iboap wekapikap. Wekapik epere ojuy ōn. ⁵⁰ “Warara'acat ipiat supi'ajoat ewebe,” i juk o'e Deus owebe. “Aokam ip,” i juk o'e. Deus bikuyap taġ weku pin cīcā soat em. Soat em ġebum ōn iboap kay. ⁵¹ Tūybe teku osodot kaba'ūm wuydop am iān eyju e'em. Imēġām ġu ojot. Ojot ijodiacat pe wara'at taġtaġtaġ ma jeku am. ⁵² Ibadipyū wara'at taġtaġtaġ ma jeku ōn ojot puye. Xepxepayū pūġ taġ ma jeku ip. Ixeyū badipyū bit wara'at taġ ma jeku ip ebapūġayū. ⁵³ Cebay ma okay je'e. Ixe ipot pit okay ġu je'e. Ixi ma okay je'e. Ixe'it pit okay ġu je'e. Yuktayxi ma okay je'e. Ixe ayacat uktayxi bit okay ġu je'e. Imēneju wara'at taġtaġtaġ ma jeku ip — Jesus o'e.

⁵⁴ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn adeayū be.

— Kaxi'acap pewi kabikerereat ebapuk puje “Muba'at omuyku,” i eyju e'em. Icēmān ajēmjēm.
⁵⁵ Kaxietajoregat pido ajēm puje “Kaxiepi jījā gasū,” i eyju e'em. Icēmān kaxiepi je'e. ⁵⁶ Eyetaybit muba'at ajēm iam kabi kay aḡ puye. Eyetaybit kaxiepi je'e iam kabido jojom puye. Imēnpit eyetaybit ḡu ajo ḡuyjom je'bapuk eywebe iam wekawēn cocom ma'ḡu eyju. Wekawēn pa'arēm eyxe — io'e.

⁵⁷ — Eyju jewawēwēm ḡu dak cedaḡ ma eyeku am. ⁵⁸ Eykay itakomaat e'em eywebe “Eyweroap cuy epeteida owebe,” i. “Teida'ūm pima, jeydujowan ōn ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay,” i. Imēn i'e buje, ixē juy epeḡudin e daḡ pima. E daḡ pima itakomaat mudin'ūm pima, ixē jeydujowat ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay. Ibimāmāyū ekawēn coco'ukat tak jeydujowat sorarayū kay. Sorarayū jeymuōm daomūnmūnap'a be. ⁵⁹ Soat ḡu eyweroap teida'ūm pima, jeymujēm ḡu ip daomūnmūnap'a bewi — Jesus o'e.

13

¹ Gebuje pūḡpūḡayū o'jekawēn Jesus eju.

— Iecuḡap Pilatos Galiléia eipi watwat'in o'yaokaat — io'e ip. — O'yaokaat ip Deus eju kawēnwēnap'a be bima, wūnca ūmūm pima paī be imupik an Deus etabixe — io'e ip.

² — “O'yaokaat ixeyū aḡokatkayū warara'acat podi ma xipāt'ūm puye—Galiléia eipi watwat podi ma,” i du eyju e'em? ³ Imēn ḡu juy epe'e'e! Icēmān ōn e'em eywebe. Ikērēat epere'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ipiat'ajojoap kay epeju eyju dak — io'e. ⁴ — Waram pima oap ip Siloé ka watwat 18 beayū. Oap ip uk'a o'je'aedu

buye—umat'a. O'ğucak ip. “Oap ip soat podi ma xipat'üm puye—Jerusalém ka watwat podi ma,” i du eyju e'em? Imēn ğu juy epe'e'e! ⁵ Ikērēat epere'üm pima, Deus kay eyetabut'üm pima dak, ixeyũ buxim epeju ipiat'ajojoap kay eyju dak — io'e Jesus.

⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn adeayũ be—figueira'ip ekawēn.

— Ağokatkat figueira'ip o'yoptaida jekat pe, uvadip pe — io'e Jesus. — Oajēm figueira'ip kay figo'a kudadam. ⁷ O'yadobuxik ğu. Imēnpuye o'jekawēn uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

— “Tapu, ebapũğ koato juk adi oajēm ija'ip kay figueira'ip kay,” io'e cebe — io'e. — “Yaopap ekaxi bima juk adi oajēm figo'a kudadam,” io'e — io'e. — “Ya'ümğü. Oyadobuxik ğu. Te'e ma ijop'ip omuy. Eyopxik cuy,” io'e uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

⁸— Gebuje tipwiwi'ukat o'jekawēn tip iwat pe — io'e Jesus.

— “Kariwa, jewebuyxijo buk,” io'e. “Ijop koato ğu eyopxikat,” io'e. “Oyokobidoğ cuy yokobi koreren. Tũmũntũntũn otũnmõğ yokobi koreren,” io'e. ⁹ “Wara'at koato bima ya'a'e bima, xipat je'e. Ya'a'e'üm pima bit oyopxik,” io'e tip iwat pe — Jesus o'e.

¹⁰⁻¹² Waram pima Jesus Deus eju kawēnwēnap'a beayũ o'ğutaybin. Sábado bima ip o'ğutaybin jebodoydoyap kabia bima. Jesus ayacat o'jojojo iğo'a be. Ixe ayacat ikokpiwakun osunuy ade koato—18 koato bun. İkokpiwakun osunuy ibiõğbuk kērēat a'õbi. Ce'ağobucēğ pa'ore osunuy ibiõğbuk kērēat a'õbi. Jesus ixe o'ğudot jekay.

— Tũ'ũ — io'e. — Õn jemu'ada — io'e.

¹³ O'jewebumõğ ixē jeje. O'ğ'u'ada ģebuje bit. O'sukokpimucũğ. O'sukokpimudim. Ikokpicũğ o'e.

— Bay, xipāt cĩcã ěn owebeam — io'e Deus pe.

¹⁴ Deus eju kawẽnwẽnap'a kukuk'ukat pit itakoma o'e Jesus kay, jebodoydoyap kabia bima ayacat o'ğ'u'ada buye. Tũybe imu'ada pi jebodoydoyap kabia be iãn o'e. Imu'adaap kapikap co'i osunuy cexe.

— Seis kabia bima cũğ ma wuywebe wuyekapik am — yakukuk'ukat o'e iğ'o'a beayũ be. — Jebodoydoyap kabia be bit epesot ģu jemu'adaan—wara'at kabia be acã — io'e cebe ip.

¹⁵ Ģebuje Jesus o'jekawẽn iğ'o'a beayã be.

— Tũybe imu'ada pi wuywebe iãn eyju e'em — io'e. — Jebodoydoyap kabia bima epeğuwepak ģu du ehõyõ—biopak? — io'e. — Jumento dak epeğuwepak ģu du tujujẽm ãm korara bewi idibi kõn ãm? Soat eyju eyõhõ muwekapkam soat kabia bima—jebodoydoyap kabia bima dak. ¹⁶ Imẽnpuye cedağ ma owebe ixē ayacat mu'ada am ģasũ. Abraão naxeğebit puxim itabut ixē. ¹⁸ koato bun Satanás ixē ayacat kokpi muwakunkun'uk osunuy—ibiõğbuk kērēayũ kukukat — io'e Jesus.

¹⁷ Cekay itakomaayũ ma isũsũn o'e ip Jesus edeap co buje. Warara'acayũ bit icokcok o'e ip Jesus kay.

— Ka'ũma buk ocejojoioiap mubapukpuğ Jesus wuyetabutpe — io'e ip. — Idip cĩcãat mubapukpuğ wuyetabutpe — io'e ip.

18 Gebuje Jesus waram wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

— Apēn je'e Deus soat kukukan pima? — io'e. — Apu ekawēn tak oḡuwēn iboam eymukūyjo am? — io'e.

19 — Aḡokatkat mostardada o'taida jekat pe. Mostardada ta'īt ma. O'yaypan cīcā bit. Mostarda'im o'e. Yoboḡ o'e. Wasūyū jedopi o'jomōḡmōḡ takū daḡ. Imēnpuxim koap Deus ade'ūmayū kukukan je'e. Guyjom pit soat kukukan je'e — Jesus o'e.

20 — Apu ekawēn tak oḡuwēn waram eymukūyjo am Deus soat kukukan je'e iam? — io'e. 21 — Trigonōm kuḡ osunuy ayacat—ebapūḡ copo. Ixe ayacat pāo'a muyuhuhaptōm o'tōmpu. O'tōmōḡ trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat taḡ o'jenōmepōḡpōḡ trigonōm taḡ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēḡ coco — io'e.

22 Gebuje Jesus o'ju Jerusalém ka kay. Cucum pima soat ka daḡ oekuku—ika'īcatka daḡ, ikaboḡatka daḡ tak. Soat kaka daḡ imutaybitbin oekuku.

23 Gebuje aḡokatkat o'jekawēn Jesus pe.

— Kariwa, taxijojo'ibiyū xepxep ma du je'e? — io'e. 24 — Tapu, okay eyetabucap xīntabi be wuyōmap puxim. Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Kabi kayat exīntabi itokboḡ gu—itok'īt ma — io'e. — Soan cuy epe'e kabi be eyōm ām! Icēmān ōn e'em eywebe. Adeayū ōm ojuy je'e. Imēnpit iōm pa'ore je'e ip. 25 Uk'a iwat je'kop xīntabi nomudim. Tomudip puje, eyōm pa'ore epesop. Kacūḡkadi epesop. Xīntabi be taḡtaḡtaḡ'i epesop. “Kariwa, ocewebe xīntabi etomudip'uk oceōm ām,” i epe'e.

Imēnpit kariwa je'e eywebe “Wetaybit ġu pomawiacat eyju iam,” i — Jesus o'e. ²⁶ — “Jekōnkōn tak ocesop eweju,” i epe'e cebe. “Ocemutaybitbin cuk ejeku oceka daġ,” i epe'e. ²⁷ Imēnpit kariwa je'e eywebe: “Icēmān òn e'em eywebe. Wetaybit ġu dak pomawiacat eyju iam,” i. “Eyōm pa'ore ijoce eyju ikērēat kuġ oxe buye. Epejēm,” i je'e — io'e Jesus. ²⁸ — Gebuje epetōtōn. Eyġuycūġcūġ cīcā ma epesop. Deus soat kukukan pima, Abraão cexe jeenuy, Isaque dak, Jacó dak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak Deus xe jeedop ip. Wūy wi ixeyū epejojo. “Wūy ma juy epesop owi,” i je'e Deus eywebe. ²⁹ Adeayū jajēm soat eipi daġwi—kaxijēmap kadiwi, kaxi'acap kadiwi dak, kaxijēmapcoreġwi dak, kaxiejoreġwi dak. Soat ip jabik jekōn ām Deus ka be Deus soat kukukan pima — Jesus o'e.

³⁰ — Koapayū kanomūmayūm je'e. Imēnpuxim kanomūmayū koapayūm je'e — Jesus o'e.

³¹ Gebuje isum ma Fariseuyū oajēm Jesus kay.

— Aoka ojuy Herodes—oceipi kukat — io'e ip Jesus pe. — Ecenapōn cuy ijocewi ixē be aokaap puxim — io'e ip.

— Ocenapōn ġu — io'e. — Deus ibikuy bima acā oje'ū. Herodes eymuġuykukuku'ukat kak puxim — Jesus o'e. — Epeju juy cekay. Wa'ō juy epeya'ōmuwēn cebe. ³² “Gasū, kuyaje dak ibiōġbuk kērēat oġujēmjēm ijodiat pewi,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Iwātaxipipiyū oġu'ada'ada,” i juy epe'e. “Kuyajebusu wekapikap oġu'ūm,” i. ³³ “Oje'ū. Imēnpit wekupinap taġ ojeku ġasū, kuyaje dak, kuyajebusu dak,” i juy epe'e cebe —

Jesus o'e. — “Eka be ġu oje'ũ, Jerusalém ka be acã,” i juy epe'e Herodes pe — io'e Jesus.

³⁴ — Jerusalém ka watwat, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ aokakam eyju — io'e Jesus. — Yabuġbuġ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi eġebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ġu. Eybu'u jġã eyetabut am okay, eykukpin cġã a'ġu oxe — Jesus o'e.

³⁵ — Eya'õpicũġcũġ cuy epesop wa'õ kay — io'e. — Jeywat õn aġokatkat jedukã iwacap puxim — Jesus o'e. — Icēmãn õn e'em eywebe. Waram ojo ġu eyju waram wajēm'ũm pima. Wajēm puje, “Deus xipan wuykukukat a'õbi yajēm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

14

¹ Jebodoydoyap kabia bima Jesus o'ju aġokatkat tuk'a kay—Fariseu duk'a kay—ya'õbuyxiat tuk'a kay. Sábado bima o'ju. Jekõn ãm ceweju o'ju.

² Iyehuhuat Jesus xe osunuy. Uk'a beayũ o'jeak Jesus kay. Tũybe imu'ada pi osunuy jebodoydoyap kabia be iãn o'e ip. Imu'ada buje, kuka o'jomuymuy ip.

³ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyũ eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ eju dak.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ tu iwãtaxipiat mu'ada am jebodoydoyap kabia bima? Cedaġ ġu xe'e? — Jesus o'e.

⁴ Ya'õbu'u osodop ip jedem. Mũġ ma ip osodop.

Gebuje Jesus iyehuhuat o'subaixik. O'ġu'ada. Iyehuhu ġu o'e. Xipat o'e. O'ġuyypit tuk'a be.

⁵ Gebuje waram o'jekawēn Fariseuyũ be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ be dak.

— Soat eyju kapikpiḡ jebodoydoyap kabia be — io'e. — Ipikũykũy be eyipot at puje, epeju'uk ḡu du kuka jebodoydoyap kabia bima? Eyeōhō biopak at puje dak, epeju'uk ḡu xe'e kuka? Dao ma kuka epeju'uk! Imēnpuye te'e ma eyetakoma okay — io'e.

⁶ Ya'ōbu ba'ore o'e ip cebe.

⁷ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn jekōn ām takoy'ibiyũ be. Ixeyũ takoy'ibiyũ kariwa boḡat nuyap pe abik ojuy ip o'e. Imēnpuye ijop ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

⁸ — Jewebumūnap epeta be eydakoy buje, kariwa yoboḡat tūyap pe ḡu juy epabik—ka'ūmaap tūyap pe acā — io'e. — Kariwa yoboḡat aco'i o'takoy ip—eybodiat. ⁹ Kariwa yoboḡat tūyap pe eyabik puje, eydakoyat jajēm eykay. “Wede'i ece. Ēn kariwa ḡu,” i je'e eywebe — io'e. — “Iḡo bit kariwa. Iḡo abik pin enūyap pe,” i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eysūsūn epe'e. Jeymuabik ka'ūmaap tūyap pe — io'e. ¹⁰ — Eydakoy buje juy epeju. Ka'ūmaap tūyap pe juy epabik. Eydakoyat pe iboap co buje, jajēm eykay. “Obure, kariwa yoboḡat tūyap pe juy abik, ēn kariwa buye,” i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eyweju jekōnkōnayũ xe eya'ōbuyxiayũm epe'e — io'e. ¹¹ — Eya'ōbuyxian pin pima, Deus xe eya'ōbuyxi ḡu epesop. Eya'ōbuyxian pin'ūm pima bit, cexe eya'ōbuyxiayũm epesop — io'e Jesus.

¹² Gebuje Jesus o'jekawēn jedakoyat pe.

— Peta muḡēḡēm pima, ibubut adeayũ acā ḡu juy etomuwā. Ibubut adeayũ acā ḡu juy etomuwā, ebureyũ acā ḡu dak, ewaḡoyũ acā ḡu

dak, ebadipyũ acã ġu dak, eduk'a xeacat kari-waat acã ġu dak. Ixeyũ waram cuy jenomuwã apẽn cuk ixeyũ enomuwãap puxim. Apẽn cuk eġũm iap puxim ejat. ¹³ Peta muġeġem pima tadaybocayũ dak etomuwã, taokẽrẽayũ dak, tao-jereayũ dak, ita'ũmayũ dak. ¹⁴ Ixeyũ be waram iũm pa'ore ewebe apẽn cuk cebe ip eġũm iap puxim. Deus pit xipacat je'ġũm ewebe. Waram ġuto cũġ ma jekuku'ukayũ'ũm'ũm etait puje, Deus xipacat je'ġũm ewebe — io'e.

¹⁵ Ceweju jekõnkõnat o'jekawẽn Jesus eju ibo ekawẽn co buje.

— Deus soat kukukan pima icokcok cĩcã je'e ceweju cekõn'ibit — io'e.

¹⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Abuyũ jekõn Deus eju iap oġuwẽn eywebe — io'e. — Aġokatkat petaboġ o'ġuġẽ. Jebureyũ o'tomuwã—ibubut adeayũ — io'e.

¹⁷ — Soat ixipan pima jebuywatwat'ukat o'ġuju jemunomuwayũ dakoy am. O'ju.

— “Kuy soat ixipan,” io'e. “Epesop cuy wekariwa epeta be,” ibuywatwat'ukat o'e tomuwã'ibiyũ be — io'e Jesus.

¹⁸ — Imẽnpit tomuwã'ibiyũ “Ocedaobu'u,” io'e ibuywatwat'ukat pe. O'taobu'un ip peta kay.

— “Ipi ojat okat mõġãm,” io'e ibuywatwat'ukat pe — io'e Jesus. — “Cum puk õn ipi jom,” io'e. “Imẽnpuye odaobu'u ekariwa epeta be,” io'e. “Imẽn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus. ¹⁹ — “10 be ojat biopak,” wara'acat o'e. “Cum puk õn ibuyxijom ip,” io'e. “Imẽnpuye odaobu'u ekariwa epeta be. Imẽn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus.

20 — “Kapusu ma juk ocewebumũn ayacat eju,” wara'acat o'e. “Oju ba'ore ekariwa epeta be. Imẽn cuy ece cebe,” io'e — io'e Jesus.

21 — Iměneju ibuywatwat'ukat o'jepit jekariwa kay—peta iwat kay. Taobu'u'uayũ a'õ o'ya'õmuwěn jekariwa be — Jesus o'e. — Iboap co buje cekariwa itakoma jĩjã o'e. — “Tadaybocayũ juy etojot wepeta kay taobu'u'uayũ dieg̃,” io'e jebuywatwat'ukat pe. “Cexĩgxĩg̃ pa'oreayũ juy etojot, taokěreayũ dak, ita'ũmayũ dak,” io'e. “Dao ma eju ikaboğatka kay,” io'e. “Uk'a ukpibubu dağ cuy eju, e dağ tak,” io'e. “Soat ip etojot wepeta kay,” io'e cebe — io'e Jesus.

22 — O'ju ikaboğatka kay. Tadaybocayũ o'tojot jekariwa duk'a be.

— “Kariwa,” io'e. “Otojojot ip a'õbi,” io'e. “Iměnpit eduk'a be wuydop pun mabuk,” io'e — io'e Jesus.

23 — “Waram cuy eju tadaybocayũ kay,” io'e cebe. “E dağ cuy eju, koğũnpi dağ tak. Eguõm ip oduk'a be yamuporan am. ‘Epesot cuy wekariwa epeta be,’ i juy ece cebe ip,” io'e — Jesus o'e. 24 — “Õn soat kukukan pima koap tomuwã'ibiyũ jekõn ġu oweju—pũğ tak ka'ũma,” io'e peta iwat — io'e Jesus.

Imẽn Jesus wuymutaybitbinap ekawěn o'ğuwěn jewēju jekõnkõnat pe.

25 Waram pima Jesus o'jekawěn adeayũ be. Ceweju jekuku'uk osodop ip. O'jekawěn ceweju ip.

26 — Oweju eyeku pin pima, okay jĩjã ma juy epesop — io'e. — Eyebay kayap podi ma okay'ũm pima, webekitkin ġu epe'e, eyxi kayap podi ma dak, eytayxi kayap podi ma dak, eybekitkit kayap

podu ma dak, eywaḡo kayap podu ma dak, eykubit kayap podu ma dak, eykipit kayap podu ma dak. Jewekayap podu ma okay'ũm pima dak, webekitkin ḡu epe'e — io'e. ²⁷ — Owebeam je'ũ ãm eybu'u bima, webekitkin ḡu epe'e, oweju jekum eybu'u bima dak — io'e Jesus.

²⁸ — Yaberenat'a muy pin pima, koam kuka yamuyaptei epeḡuweḡũn — io'e. — “Je'e paxi wedinheiro?” i juy epe'e eyewewebe ma. ²⁹ Imuweḡũn'ũm pima yamuy epere ba'ore kuka o'e eywebe. Imuweḡũn'ũm pima eyedinheiro kuka oi'ũm ipi kayat muy buje. Ipi kayat'a jojoayũ kuka eywaywayway — io'e. ³⁰ — “Ak'i juy epe'e iḡo'a kay,” i kuka o'e ip. “Yaberenat'a muy ojuy. Imēnpit o'yamuy ḡu cedinheiro oi'ũm puye,” i kuka o'e ip eywaywayway — io'e Jesus.

— Uk'a muy pin pima wuyju e'em “Je'e paxi wedinheiro?” i. Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Ipiat'ajojom pima paxi kuka ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma — io'e Jesus.

³¹ — Wara'at ka kukat eju jenopaḡōḡō ojuy bima, aḡoka kukat koam kuka o'jewawē jebureyũ eju—itaybit cĩcāyũ eju. “Wuyesorarayũ adesũ—10,000 beayũ,” i kuka o'e cebe ip. “Wuykay itakomaayũ esorarayũ bit ade jĩjã—20,000 beayũ,” i kuka o'e cebe ip. “O'e paxi wuywebe ixeyũ mu'ũm ãm?” i kuka o'e — io'e. ³² — Itaybit cĩcāyũ be: “Iba'ore wuywebe” i'e buje, ipi kukukat iparara kuka o'e. Oibu'un kuka jenopaḡōḡōm. Jexewi wũy bima, jebekitkit kuka o'ḡuju cekay ip jekay itakomaayũ mudin am —

io'e. — “Ga'a juy acenopağōğōm ġu,” i kuka o'e cebe — io'e Jesus.

— “O'e paxi wesorarayũ be itakomaayũ mu'ũm ãm?” i'e'em ipi kukukayũ. ³³ Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Guyjom paxi ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma. Soat eybubut iwan eybu'u bima, webekitkin ġu epesop — Jesus o'e.

³⁴ — Kawta xipat. Imēnpit takō'ōm puje, te'e ma kuka atakuk. ³⁵ Tamuyun pa'ore wuywebe. Taxik am acã xipat. Imēnpuxim okay eybu'u bima, te'e ma kuka epe'e: “Cristo ebekit òn,” i. Wekawēn a'ĩjo pin pima juy xipan epeya'ĩjo.

15

¹ Gebuje iecuğap peam dinheiro bubu'ukayũ o'ju Jesus kay, warara'acayũ ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ dak. O'ju ip Jesus ekawēn com.

² Gebuje Fariseuyũ Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak.

— Ite ağokatkat ikērēat mujurũğrũğ'ukat purem. Jekōnkōn ceweju ip — io'e ip.

³ Iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip jemuymuyayũ be.

⁴ — Eyju 100 be eyōhō kuğ aco'i—ovelha kuğ — io'e. — Pũğ oitabidao bima, wara'acat eyōhō kuka epesuiwat koğũnpi dağ itabidaoat kuda am. Tobuxik'ũm pima kuka epeju itabidaoat kuda am. Epejokuda kuka tobuxik puje. ⁵ Tobuxik puje, eycokcok kuka epe'e. Eya'ōpi'a jeje kuka epe-jomōğ. Eyduk'a be kuka epetujuxe. ⁶ Eyduk'a be eyōm puje, eybureyũ kuka epetomuwã, eyduk'a xeyũ dak. “Oceōhō ocetobuxik! Eycokcoğ

cuy oceweju,” i kuka epe'e cebe ip — io'e. — “Ovelha ocetobuxik—itabidao oekuiat,” i kuka epe'e. ⁷ Icēmān ōn e'em eywebe. Itabidao oekuiat puxim ikērēat mujurūgrūgāp o'jepere iat—ovelha buxim — io'e. — Imēnpuye Deus icokcok e'em ade cūgayū kay. Imēnpit jekay ikērēat mujurūgrūg'ukat etabun puje, ibodi ma icokcok e'em Deus, ikērēat mujurūgrūgāp epere buje dak — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

⁸ Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ayacat 10 be dinheiro kuḡ—isorūḡat kuḡ—teiboḡat kuḡ—prata muḡēḡē kuḡ. Pūḡ ma o'jepa'ūm. Imēnpuye ixe ayacat lamparina o'ḡusop jedinheiro kuda am.

— Jedinheiro o'jokudada. Jedukā o'yabi'ōḡ jedinheiro kudadam. Tobuxik'ūm pima ikudadam mabuk — io'e.

⁹ — Tobuxik puje, jebureyū o'tomuwā ayacat, jeduk'a xeyū dak. “Wuycokcoḡ cuy ajop wedinheiro otobuxik puye—isorūḡat—cepa'ūm'ibit,” i'e'em ixe ayacat cebe ip.

¹⁰ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus ekawēn tojotjot'ukayū icokcok e'em pūḡ ma itabun Deus kay buje—ikērēat mujurūgrūgāp epere buje dak. Ixe ayacat cokcokap puxim icokcok e'em — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn adeayū be.

¹¹ Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

¹² — Aḡokatkat xepxep ipotpot kuḡ osodop. Ik-
itpit o'jekawēn jebay be. “Bay,” io'e. “Ebubutei'in
cuy eḡūm owebe obubuteim,” io'e. “E'ūap wiwim

ḡu òn obubut pu am,” io'e jebay be — io'e Jesus. — Imēnpuye cebay jebubutei o'ḡu'ē'ē jekpotpoyū be—xepxepayū be. Ade ma o'ḡūm cebe ip — Jesus o'e.

¹³ — Ibun'ūm pima ikitpit jebubut o'jat. O'ḡuxipan. Oibu'un jebay xe. O'jenapōn jebay xewi. Poxerewun. O'jēm jebay duk'a bewi. O'ju wūyatka kay. Jay. Oajēm. Ibo ka be te'e ma jebubut o'ḡu'ūm. ¹⁴ Ūm. O'ḡu'ūm. Warēmtaḡ ma o'ḡu'ūm soat — Jesus o'e. — Muba'at'ūmḡu oeku. Ibun cīcā oeku. Imēnpuye ibo ka watwat irere jījā ip o'e. ¹⁵ Ikitpit tak ire jījā o'e ibubut oi'ūm puye — Jesus o'e. — Ikitpit o'ju ibo ka beat kay. O'jekapik ixe aḡokatkat eju. Ixe aḡokatkat ikitpit o'ḡuju jeōhō muykōn ām—dajebaro muykōn ām — Jesus o'e. ¹⁶ — Ikitpit dajebaro xat'a kay o'e jexat'am, reren cīcā buye. Imēnpit o'ḡūm ḡu cebe — Jesus o'e. ¹⁷ — Gebuje ikitpit o'yaḡuysan. O'jewāḡuy. O'jekawēn jewebe ma.

— “Webay eju kapikpik'ukayū ma soat kuḡ jexat kuḡ,” io'e jewebe ma. “Ōn pit ijoce oje'ū repibun!” io'e jewebe ma — io'e Jesus. ¹⁸ — “Jepin puk òn webay kay,” io'e jewebe ma. “Ocekawēn webay eju,” io'e. “ ‘Bay,’ i juy oce cebe. ‘Ikērēat kuḡ òn Deus xe, exe dak,’ i juy oce cebe,” io'e. ¹⁹ “ ‘Ōn ekpot. Imēnpit ekpon ḡu juy oce ḡasū bit, a'ōmubuyxi'ūm'ūm ojeku buye. Eweju ocekapik acā dinheiro bu am,’ i juy oce webay be,” io'e ikitpit jewebe ma — io'e Jesus.

²⁰ — Gebuje o'jēm wūyat ka bewi. O'jepit jebay kay. Cebay duk'a wi wūy bima, cebay bit ikitpit o'jojojo. Tadaybot cīcā o'e jekpot ibubut kuḡ'ūm

puye. Itabotaidabotbot cĩcã o'e jekpot kay — io'e.

— Gebuje cebay o'jedau jekpot kay. O'topabijuk. O'yakobot. O'yağobukõn jecokcokap kuğ. ²¹ İpot o'jekawẽn jebay eju. “Bay,” io'e. “İkẽrẽat kuğ õn Deus xe, exe dak, a'õmubuyxi'ũm'ũm ojeku buye,” io'e. “Ekpon ğu oce ğasũ bit. Eweju ocekapik acã,” io'e ipot jebay be — io'e Jesus. — “Ka'ũma!” io'e cebay bit. “Okpon ma ĩn soat em,” io'e — io'e Jesus. ²² — Cebay o'jekawẽn jebuywat-wat'ukayũ be ğebuje bit. “Daosuw!” io'e. “Xipacat cuy oğũm okpot pe,” io'e cebay. “İekabek cuy epetojot—xipacat,” io'e. “Epeğũm cuy okpot pe,” io'e cebay. “İbumũn cuy epeğũm ibu be,” io'e. “Suiyuk cuy epeğũm sui be,” io'e cebay. ²³ “Biopak'it'it cuy epejat—kuy ağuxep'iat,” io'e. “Epeyaoka juy,” io'e. “Ga'a peta ağugẽ,” io'e. “Ga'a acewemucokcoğ,” io'e. ²⁴ “Tũybe okpot'ũm oe'ũ iãn cuk oce,” io'e. “Gasũ bit wetaybit oce itabẽğ ma iam,” io'e. “Warẽmtağ ma oeku wũyat ka dağ,” io'e. “Gasũ bit cexe,” io'e cebay. “Ga'a peta ağugẽ,” io'e. İcokcok cĩcã o'e ip — Jesus o'e. — Petatam o'e ip. Jeda'i'in o'e ip — io'e.

²⁵ — Tuk'a be jewemucokcoğ ip pima, wara'at ipot tak jekat pe osunuy kapikpiğ—koapat. Oexe jebay duk'a be. Uk'a wi wuy'ũm pima, cedarukrekat'a a'õ o'ya'õdobuxik, da'i'iyũ a'õ dak. ²⁶ Jebay eju kapikpik'ukat o'tomuwã. “Ajo pẽnpẽn i'eyũ?” io'e iwağo cebe. ²⁷ “Petatam ip ekitpit oexe buye,” io'e kapikpik'ukat. “Ebay biopak'it'it o'yaokaat—kuy ağuxep'iat,” io'e. “O'yaokaat, xipan oexe buye,” io'e — Jesus o'e.

²⁸ — İmẽnpit iwağo itakoma o'e. Taobu'u jĩjã o'e

uk'a be jeõm ãm jekitpit tobede am — Jesus o'e. — Gebuje cebay oajẽm jekpot kay akiju—koapat kay. “Eõm cuy,” io'e cebay jekpot pe—koapat pe — io'e Jesus. ²⁹ — “Ap!” io'e. “Ade koato juk adi ocekapikpik cĩcã eweju,” io'e. “Puju oꝕuy kũyjobit'ũm a'õ kay? Soat em cuk adi a'õ kay oꝕuy,” io'e. “Imẽnpit cuk bode'it'it eyaokaat ǵu owebe peta muǵẽ ãm obureyũ beam,” io'e jebay be iwaǵo — io'e Jesus. ³⁰ — “Ite ekpot peam pit eyaoka,” io'e. “Soat edinheiro o'ǵu'ũm yapoyũ eju jepoaptem,” io'e jebay be — io'e Jesus. — “Cexe buje bit, ẽn peta muǵẽǵẽm!” io'e. “Biopak'it'it aokakam ẽn,” io'e iwaǵo — Jesus o'e.

³¹ — “Tapu,” io'e. “Soat em ẽn oweju. Obubut ebubun je'e soat,” io'e. ³² “Tũybe okpot'ũm oe'ũ ekitpit'ũm iãn cuk oce,” io'e. “Gasũ bit wetaybit oce itabẽǵ ma iam. Warẽmtaǵ ma oeku wũyatka daǵ,” io'e. “Gasũ bit xipan oexe,” io'e. “Imẽneju cedaǵ ma wuywebe peta muǵẽ ãm, wuymucokcok am tak,” cebay o'e — Jesus o'e. — Ikẽrẽat murũǵrũǵap o'jepereiat jebay kay o'jepit'iat puxim — io'e Jesus.

Imẽn Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ǵuwẽn Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak.

16

¹ Gebuje Jesus wara'at ekawẽn o'ǵuwẽn jeweju etaybitbinayũ be.

— Ibubut adeat jedinheiro o'ǵũm aǵokatkat pe imuxipan am jewebeam — io'e.

— “Warẽmtaǵ ebubut mu'ũmu'ũm edinheiro kukat,” io'e ibureyũ ibubut adeat pe — Jesus o'e.

2 — Imēnpuye ibubut adeat jekaxero o'tomuwã. “Warēmtaḡ ebubut mu'ũmu'ũm edinheiro kukat,' i'e'em obureyũ owebe,” io'e ibubut adeat — io'e Jesus. — “Cũḡ ḡu ēn oubut kuḡ,” io'e. “Imēnpuye soat ip cewero oweju iaptup etupmubararak omu-taybit am,” io'e. “Gasũ bit ēn kapiḡ ḡu oweju,” io'e — io'e Jesus. — “Wara'at ma ojomuy edieḡ,” io'e. Cekaxero o'jēm.

3 — Gebuje cekaxero o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēntak oce ḡasũ bit?” io'e jewebe ma. “Wekariwa o'e owebe ‘Gasũ bit ēn kapiḡ ḡu oweju,’ i,” io'e jewebe ma. “Iba'ore owebe kapik am kat pe, obaca'ũm puye,” io'e. “Osūsũn oce warara'acat xewi dinheiro ojuy am,” io'e jewebe ma. “Wetay-bit apēn oce iam,” io'e. ⁴“Wekariwa oḡuḡuykuku,” io'e jewebe ma. “Ixe eju õn kapikpiḡ'ũm pima, warara'acayũ je'e owebe: ‘Eõm cuy oduk'a be eḡuy am,’ i,” io'e jewebe ma cekaxero — io'e Jesus.

5 — Imēneju cekaxero ceweroap kuḡayũ o'tomuwã. Pũḡpũḡpũḡ ma ip o'tomuwã. Pũḡpũḡpũḡ ma ip ceweju o'jekawēn.

— “Pebũrũ eweroap wekariwa eju?” io'e koap oajēmiat pe.

6 — “Ade jĩjã omuyku ixepiti weweroap teida am—100 be bahi'uk,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu,” io'e. “Ade ḡu omuyku bahi'uk ixepitim weweroap teida am—50 ma iam cuy eḡubararak tup pe,” io'e cekaxero koap oajēmiat pe — Jesus o'e.

7 — “Pãm ēn? Pebũrũ eweroap wekariwa eju?” io'e warara'acat pe.

— “Ta'ade omuyku weweroap teida am trigoda—1000 be trigoda,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu. “Ade ġu omuyku weweroap teida am trigoda—800 be iam cuy eġubararak,” cekaxero o'e cebe — Jesus o'e.

⁸ — Imēnpuye kaxero itaybit cīcāat osunuy jekariwa xe, imuġuykuku'uk ma'ġu — io'e Jesus.

— “Etaybit cīcā,” io'e cekariwa jekaxero be — Jesus o'e. — Itaybit cīcā ġu Deus ekawēn kayayū jebubut kuġ. Cekawēn kay'ūmayū bit itaybit cīcā jebubut kuġ — Jesus o'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

⁹ — Ceweroap teibubu'ukat ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e Jesus. — Eybubut'in cuy epeġūm tadaybothocayū be iburem am ip. Cebe ip iūmūm pima, ixeyū eybureyū jeydobebe kabi be eyexe buje. Soat em kabi be epesop — Jesus o'e. ¹⁰ — Eyju cedaġ yopīcat kuġ pima, cedaġ ma yoboġat tak epejukuk. Warēmtaġ yopīcat kuġ pima bit, warēmtaġ ma yoboġat tak epejukuk — io'e. ¹¹ — Eyju warēmtaġ ijodiap kuġ pima—dinheiro kuġ, Deus kabi beat je'ġūm ġu eywebe—idip cīcāat. ¹² Eyju warēmtaġ wara'acat pubut kuġ pima, ka'ūma ma wara'at je'ġūm eywebe eybubun. ¹³ Pūġ'a be uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwayayū wara'at taġtaġtaġ e'em pima, itakoma kuka o'e pūġ kay jekariwa kay, wara'at jekariwa ikukpin cīcā bima. Kūyjobit kuka o'e pūġ a'ō kay wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jījā bima, Deus kay jījā ġu kuka epe'e — io'e Jesus.

¹⁴ Soat Fariseuyū iboap o'ya'ījojo. Ixeyū Jesus o'jowaywayway dinheiro kay jījā ip puye.

¹⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju.

— “Cūḡ ma oceju Deus xe,” i napa ma eyju e'em warara'acat pe — io'e. — Deus pit itaybit ajo kay eyju ḡbum iam. Ijodiat xe xipat cīcāat Deus xe xipat ḡu — io'e.

¹⁶ — Moisés ekawēn taḡ jekuku'uk osodop ip kuyjeayū, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Guyjom pit João Batista o'e'e adeayū be: “Deus soat kukukan je'e,” i. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū imēnpuxim imuwēnuwēn ḡasū dak soat ip. ḡasū adeayū ibikuy Deus pe jekukan.

¹⁷ Kabi i'ūm, i'pi dak. Deus pe wuyawēwēap ekawēn pit i'ūm ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Soat em cedaḡ cīcā wuywebe wuyeku am ixē ekawēn taḡ — io'e Jesus.

¹⁸ — Aḡokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am jetayxim, ikērēat kuḡ Deus xe. Imēnpuxim cepere'ibit eju jewebumūn puje, ikērēat kuḡ Deus xe aḡokatkat — io'e cebe ip.

¹⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Aḡokatkat jexat o'jo'o'o—iku jījāat o'jo'o'o — io'e. — Ibubut adeat osunuy. Ixat ku jījā osunuy. Jesay idip cīcāat kuḡ osunuy.

²⁰ Tadaybocat tak oabik ixē ibubut adeat tuk'a exīntabi be—aḡokatkat. Xīntabi xe abikbik'uk osunuy soat kabia. Lázaro i tadaybocat putet osunuy. Ade werowero kuḡ osunuy ixē Lázaro daḡ soat taḡ. ²¹ Oabik iboce ibinōmnōm kay itabiku buye, cemesa be jedudumat o pin puye. Imēntak akuriceyū oajēm cewerowero kōnkōn ām.

²² — Lázaro'ūm e'ū buje, Deus ekawēn to-jotjot'ukat ixē'ūm o'tujuu Abraão kay—Deus xeat

kay. Iku jĩjãat o'om osunuy Abraão eju. Ixe ibubut adeat'ũm pit oe'ũ. Ağokatkayũ ixe'ũm o'jokot.

23 — Gebuje ibubut ade osunuyiat Abraão o'jojojo wũy wi. Ipiat'ajojoap pewi o'jojojo. Lázaro dak o'jojojo Abraão xe.

24 — “A jot!” io'e ibubut ade tũibit Abraão be. “Etabotaidabotbon cuy eğuy okay,” io'e ya'õberen. “Lázaro juy eğudot okay idibi be ibu'abi muakõm ãm okõ mucuk am idibim,” io'e. “Ipiat'ajojom cĩcã õn daxa be,” io'e.

25 — “Ka'ũma, oğuju ğu,” io'e Abraão bit. “Etabẽğ pima, ade idip cĩcãat kuğ cuk adi eğuy. Lázaro bit ikẽrẽat kuğ cuk adi osunuy itabẽğ pima. Ën ma ecokcok cuk adi eğuy. Ixe bit tadaybot osunuy. Gebum cuy eğuy iboap kay. Gasũ bit ixe ma icokcok. Ën pit ipiat'ajojom,” io'e.

26 — “Imẽntak katek omuy wuypidase. Itediakat pe iju ba'ore iğodi kay eykay. Ibodiakat pe dak tot pa'ore ijodi ocekey. Iba'ore cebe ip katek puye,” Abraão o'e.

27 — “A jot,” io'e Abraão be. “Eya'opicũğ cuy wa'õ kay! Lázaro juy eğuju webay duk'a kay, okitpitpiyũ kay,” io'e. 28 5be opop ip webay duk'a be. Eğuju ixeyu mukũyjo am ipiat'ajojoap pe tocap puxim,” io'e.

29 — “Ka'ũma,” io'e. “Oğuju ğu,” io'e Abraão. “Ekitpitpiyũ Moisés ekawẽntup kuğ, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararakatup kuğ tak,” io'e. “Kũyjobin cuy ekitpitpiyũ jeedop ibo dup a'õ kay,” io'e.

30 — “A jot, ebu'um ğu juy ixe muju am,” io'e. “Ce'ũat tomukadi waram o'jetait'iat co buje bit,

iğuycũğ je'e ip ikêrêat kuğ puye,” io'e. “Ikêrêat mujurũğrũğap jepere ip,” io'e ibubut ade tũibit.

31 — “Ka'ũma. Oğuju ğu,” Abraão o'e. “Ekit-pitpiyũ kũyjobit'ũm Moisés a'õ kay. Kũyjobit'ũm tak ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ a'õ kay. Ce'ũ'ũayũ dopdopap pewiat tobuxik puje dak, waram ğuto o'jetait'iat tobuxik puje, itabut ğu je'e ip. Imẽnpuye oğuju ğu cekay ip,” Abraão o'e — Jesus o'e.

Gebum ğu juy epesop apẽn ixex juk adi ikêrêat o'ğujurũğrũğ iap kay iap ekawẽn

17

¹ Gebuje Jesus o'jekawẽn jeweju etaybitbinayũ eju.

— Adeayũ wuymubu'un wuyetabucap epere am — io'e. — Imẽnpit Deus ixeyũ ğuju ip-iat'ajojoap kay. ² Warara'acat pe okay itabut'isuat mubu'un puje, ikêrêat kuğ ip Deus xe. Imẽnpuye imutabut'ũm awap xipat kuka wuywebe ixeyũ aoka am—yağobu eju wita'a mukirik am yapox-iat'a mukirik am ticoğ pe imuakõm âm. Xipat ğu wuye'ũ âm. Ibodi ma xipat ğu wuyju am ipiat'ajojoap kay. Ikêrêm ğu juy epesop eye-wewebe—idim acã — io'e.

³ — Eybure be ikêrêat mujurũğ puje juy epeğukũyjo. Ikêrêat kay iğuycũğ pima, ğebum ğu juy epesop apẽn cuk adi ikêrêat o'ğujurũğ iap kay. ⁴ Sete em aco'i ikêrêat mubapukpuğ eywebe pũğ kabia. ⁷ em tak “Oğuycũğ ikêrêat oğubapuk ewebe buye” i'e buje, juy ğebum ğu epesop apẽn cuk adi ikêrêat o'ğujurũğrũğ iap kay — io'e Jesus.

5 Gebuje cemumujuyũ o'jekawẽn jekukukat eju—Jesus eju.

— Ocebuywan cuy ece biğ ma ocetabut am Deus kay — io'e ip cebe.

6 — Deus kay eyetabutbût pima, eyemuojuy je'ğũm eywebe — io'e. — “Ixe-ip cuy eyop'uk tâbu dağwi” i'e buje cebe, Deus yop'uk. “Eyoptaida juy ticõğ pe” i'e buje, Deus yoptaida — io'e.

7 — Eya'õpuruğ eybuywatwat'ukat kuğ—eykat kotkot'ukat kuğ—eyõhõ kukuk'ukat kuğ—ovelha kukuk'ukat kuğ — io'e. — Jekapikap pewi yajëm puje, “Xik'i buk. Ecebodoy,” i'ũmğu eyju e'em cebe. 8 “Oxan cuy ejoda,” i'e'em eyju cebe. “Dao ma egudot okay,” i dak. “Wekõn eperere buje acã ecekõn,” i'e'em eyju cebe. 9 Eybuywatwat'ukat eya'õ dağ kapikipiğ pima, “Xipat cĩcã eyju,” i'ũmğu eyju e'em cebe. 10 Deus a'õ dağ jekukum pima, “Xipat cĩcã oceju,” i'ũmğu juy epe'e eyju dak. “Ocekukat a'õ dağ ocekuku,” i acã juy epe'e — Jesus o'e.

Imẽn Jesus o'jekawẽn jeweju etaybitbinayũ eju.

11 Jesus o'ju Jerusalém ka kay. Kapkam o'e Galiléia eipi dağ, Samaria eipi dağ tak.

12 Gebuje 10 be ierepayũ Jesus o'topabijuk ağoka be yajëm pima. Kacũğcũğ'i osodop ip bosusu cewi.

13 — Jesus! Kariwa! — io'e ip y'õberen. — Etabotaidabothon cuy eguy ocekey! — io'e ip Jesus pe.

14 Ixeyũ jo buje, o'jekawẽn ceweju ip.

— Epeju juy paĩ kay, ixere be eyjo am — io'e ierepayũ be.

O'ju ip.

Jeju buje ip o'je'ada ierep topibiyũ. Xipat o'e ip.

¹⁵ Gebuje pũğ ma o'jepit Jesus kay ixeyũ'in je'adaap tobuxik puje.

— Deus, ěn xipat cĩcã — io'e.

¹⁶ O'jĕğ'aecõğcõğ Jesus topabe ya'õbuyxi jexe buye.

— Xipat cĩcã ěn, Kariwa — io'e. — ěn omu'ada — io'e ya'õberen.

Samaria eipi beat osunuy ixē o'jepitiat.

¹⁷ Gebuje Jesus o'jekawĕn ceweju.

— Dez be ġu du oġu'ada? — io'e. — Pu warara'acayũ—9 beayũ? — io'e Jesus. ¹⁸ — 9 beayũ ġu o'jepit “Xipat cĩcã ěn omu'ada” i'e am Deus pe. Ite Samaria eipi beat acã o'jepit — io'e jexeayũ be. ¹⁹ — E'ãŷ — Jesus o'e cĕğ'aecõğcõğ'ibit pe. — Őn emu'ada, etabut okay buye — io'e.

²⁰ Waram pima Fariseuyũ o'jekawĕn Jesus pe.

— Puğũn Deus soat kukukan je'e? — io'e ip.

— Ixe soat kukukan pima, ibapuk ġu je'e wuyxe — io'e. ²¹ — “Bomaku Deus soat kukukan,” i'ũmġu ace'e, “Jodiku Deus soat kukukan,” i'ũmġu dak — io'e. — Ibapuk ġu warara'acat xe. Deus wuykukukan pima, wuywebe nuynuy — io'e Jesus.

²² Gebuje Jesus o'jekawĕn jeweju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju.

— Guyjom ojo pin cĩcã epesop—soat waġo jo pin. “Ocebikuy jĩjã ġaxĩn ma soat waġo jajĕm ocekey,” i epe'e — io'e. — “Ocebikuy pũğ kabia ocexe am,” i epe'e — io'e Jesus. — Imĕnpit eyxe ġu oġuy — Jesus o'e.

²³ — Warara'acayũ napa ma je'e eywebe “Ak'i juy epe'e,” i, “Soat waġo o'jepit,” i, “Bomaku omuy,” i. “Soat waġo o'jepit,” i je'e ip eywebe.

“Joceku omuy,” i napa ma je'e ip. Epeju ġu juy okudadam ya'ōbi ip. Eyetabun ġu juy epesop ixeyũ a'ō kay — Jesus o'e.

²⁴ — Wepit puje, eyetaybit epesop—soat waġo epit puje — io'e. — Xiririkiat soat taġ kabiam. Jodi-wiku kabiam, bodiwidaku. Soat ijodiat xiririkiat cocom. Imēnpuxim soat ijodiat wepicap jojo. ²⁵ Imēnpit koam cuy ipiat osupi'ajo — io'e. — Ade ġasũacat okay ġu je'e — io'e.

²⁶ — Wepit puje, ijodiat jeku apēn Noé kabia be juk adi oekuku ip iap puxim. ²⁷ Jekōnkōn'uk osodop ip Noé itabēġ pima, tikōnkōn'uk tak, jewebumūnmūn'uk tak. Aġ'ūm pima, dao ma muba'atxiri oajēm — io'e.

— Kobexixi be Noé ōm puje, muba'atxiri oajēm soat kay ipi juacat kay. Soat ipi juacat o'ġu'ūm. Oe'ũ'ũ ip — io'e. ²⁸ — Imēnpuxim ip oekuku Ló itabēġ pima — io'e. — Jekōnkōn'uk osodop ip, tikōnkōn'uk tak, jebubut pupu'uk tak, teidada'uk tak, taidada'uk tak, uk'a muymuy'uk tak. Sodoma ka watwat aġ'ūm pima dao ma Deus daxa o'ġudot i'ġo ka kay. ²⁹ Sodoma ka bewi Ló jēm puje, Deus daxa isopat o'ġudot kabi kadiwi daxa daxik tak. Soat ibo ka watwat'ūm'ūm o'ġu'ūm — io'e. ³⁰ — Soat waġo ōn. Wepit puje ka'ūma ma wepicatp wiwim je'e. Apēn kuyje oekuku ip iap puxim jeku ip ijodiat — io'e.

³¹ — Wepit puje, jeduk'a be ġu juy jeōm akijuat yabeat pu am — io'e. — Jepit ġu juy jeduk'a kay jekat peat. ³² Gebum cuy epesop Ló tayxi epit ojuyap kay — io'e. ³³ — Oburemap tomuju eybu'u je'ūm pima, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ũ

buje. Je'ũm eybu'u'ũm pima bit, soat em Deus xe epesop eye'ũ buje — io'e.

³⁴ — Wepicap exima be xepxepayũ ixet ip jeedop pũğ pe ma kama be. Deus pũğ ma tujowat jeweju. Wara'at pit suiwat. ³⁵ Imẽnpuxim xepxep aoyũ tadedem ip jeedop. Deus pũğ ma tujowat jeweju. Wara'at pit suiwat. ³⁶ Xepxep ağokatkat jekat pe kapikpiğ ip je'e. Deus pũğ ma tujowat jeweju. Wara'at pit suiwat — io'e.

³⁷ — Poma ip tujowat, Kariwa? — io'e ip Jesus pe.

— Urupuyũ je'awerorom iğẽmat kay i'o am. Imẽnpuxim Deus ja'jẽm ipiatpi'ajoan ikẽrẽat murũğrũğ'ukayũ be — io'e Jesus.

18

¹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ğuwẽn jeweju etaybitbinayũ be soat em cuy epeyekawẽnwẽn Deus eju iam ixeyũ mutaybit am, eybu'un ğu juy epesop Deus eju jekawẽn ãm iam tak.

² — Ibimãmãmãat ekawẽn coco'ukat osunuy ikaboğatka be — io'e Jesus. — Tũybe Deus ya'õbuyxi ğu iãn o'e. Warara'acat kuğ tak ibuyxim ğu osunuy — Jesus o'e.

³ — Itop'ũm e'ũibit ade em ma ajẽmjẽm ixebimãmãmãat ekawẽn coco'ukat kay — io'e. — O'taobu'un ğu cekay. — “Obuywan cuy ece okay itakomaat pe okaykayap puxim,” io'e'e itop'ũm e'ũibit — Jesus o'e.

⁴ — Ade kabia ibimãmãmãat ekawẽn coco'ukat ibu'u osunuy itop'ũm e'ũibit puywan. Guyjom pit o'jekawẽn jewebe ma. “Deus ya'õbuyxi ğu

oxe,” io'e jewebe ma — io'e. — “Warara'acat tak ibuyxim ġu ojukung,” io'e jewebe ma — io'e. ⁵ — “Imēnpit ixe itop'ūm e'ūibit cuy osubuywan ixe be omu'ukpiceġēġap puxim,” io'e jewebe ma — io'e. — “Ibuywan'ūm pima, soat em kuka oajēmjēm okay, omu'adaodao kuka,” io'e jewebe ma — Jesus o'e.

⁶ — Ixe ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat itop'ūm e'ūibit o'subuywan jemu'ukceġēap puxim cūġ ġu maġu jekukum — io'e. ⁷ — Pām Deus? Eyxe Deus ibu'u du jemunaēhēyū buywan—soat kabia, soat ixima be dak jekay jewāwāwā'ukayū buywan— “Obuywatwan cuy ece” i'e'e'ukayū buywan? ⁸ Ibu'u ġu ixeyū buywan — io'e. — Soat em aġ cekay ip. Gaxīn ma ixeyū buywan — io'e. — Soat waġo ōn. Ocepit cuy ijodi. Wepit puje Deus kay itabucayū xe'e otobuxik? Tobuxik pin cīcā oxe. Imēnpuye juy eybu'un ġu epesop Deus eju jekawēn ām — Jesus o'e.

⁹ Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ġuwēn jewexe xipacayū be—warara'acat mubuyxi'ūm'ūmayū be— “Oceju acā xipat Deus xe” i'e'e'ukayū be.

¹⁰ — Xepxep aġokatkat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboġat'a kay — io'e. — Oajēm ip Deus eju jekawēn ām. Pūġ Fariseu osunuy. Wara'at iecuġap peam dinheiro bubu'ukat osunuy — io'e.

¹¹ — Gebuje Fariseu o'jekawēn Deus eju. Jaġepūġ ma cūġ'i osunuy. Jewexe ya'ōbuyxi jījā osunuy. Imēn o'jekawēn:

— “Deus,” io'e. “Ocokcok oce warara'acat puxim ġu ōn etabixe buye,” io'e. “Ixeyū ma itabikuku warara'acat pubut kay. Ōn pit ka'ūma,”

io'e. "Ixeyũ ma warẽmtağ ma jekukum. Õn pit ka'ũma," io'e. "Ixeyũ ma jepopom warara'acat tayxi eju. Õn pit ka'ũma," io'e. "Igo buxim ġu dak õn—iecuğap peam dinheiro bubu'ukat puxim ġu," io'e. ¹² "Pũğ semana be xepxep kabia okpiwat ma õn jewemureren kawẽn ãm eweju," io'e Deus pe. "Wedinheiro'in õn iũmũm ewebe," io'e. "10 be ikuğ pima, pũğ ma õn iũmũm ewebe," io'e — Jesus o'e.

¹³ — Iecuğap peam dinheiro bubu'ukat pit cũğ'i osunuy wũy ma Fariseu wi. Isũsũn osunuy kabi kay jeak am ya'õbuyxi'ũm cexe buye. Yatoro ma o'jekawẽn Deus eju. O'jewekũmpiokaka jeguycũğap pibun, ikẽrẽat kuğ puye — io'e. — "Deus," io'e — io'e. — "Ikẽrẽat kuğ õn," io'e — io'e. — "Imẽnpuye etabotaidabotbon cuy eğuy okay," io'e — io'e Jesus.

¹⁴ — Icẽmãn õn e'em eywebe — Jesus o'e. — Jeduk'a be ixeyũ epit puje, Fariseu ġu cũğ ma o'e Deus xe—iecuğap peam dinheiro bubu'ukat acã — io'e. — Eya'õbuyxian pin cĩcã bima, eya'õbuyxian ġu epesop Deus xe. Eya'õbuyxian pin'ũm pima bit, eya'õbuyxian epesop cexe — Jesus o'e.

¹⁵ Gebuje Jesus eju etaybitbinayũ warara'acat o'ğukorẽm. O'ğukorẽm ip Jesus kay mucayan bek-itkit tojotjon puye. ¹⁶ Imẽnpit:

— Ebekitkit cuy epetojot okay — io'e Jesus cebayũ be ip.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju.

— Bekitkit mubu'un ġu juy okay imudot am — io'e. — "Epeju ġu juy Jesus kay," i'ũmğũ juy epe'e cebe ip. Deus ixeyũ buximayũ kukukan je'e

soat kukukan pima. ¹⁷ Icēmān òn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ġu Deus pe jekukan. Imēnpuxim Deus pe eykukan eybu'u'ũm pima, cexe epesop ixe soat kukukan pima — io'e.

¹⁸ Gebuje aġoka kukat oajēm Jesus kay. O'jekawēn Jesus eju.

— Tapu — io'e. — Ēn xipat, cedaġ ocemutaybitbin puye — io'e. — Apēntak oce soat em Deus xe onũy ām? — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Apēnpuye dak ēn e'em owebe “Ēn xipat,” i? — Jesus o'e. — Ka'ũmġu xipacat—Deus acā — io'e. ²⁰ — Etaybit Deus pe wuyawēwēap ekawēn — io'e. — “Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop,” io'e Deus. “Warara'acat epeyaoka ġu juy,” i dak. “Eyetabikum ġu juy warara'acat pubut kay,” i dak. “Napa ġu juy epe'e,” i dak. “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak,” i dak o'e Deus wuywebe — Jesus o'e.

²¹ — Soat taġ ibiat ekawēn taġ cuk adi ojekuku bekin piman ma — io'e.

²² Iboap co buje, Jesus waram o'jekawēn cebe.

— Pũġ ma buk omuy ewebe i'e am — io'e. — Soat ebubut cuy eteida dinheiro bu am. Dinheiro juy eġũm ikuġ'ũmayũ be — io'e. — Iũm puje, ebubut ade ece'e kabi be — io'e. — Gebuje juy ejot. Oweju juy ejeku — io'e Jesus.

²³ Iġuycũġ cĩcā o'e iboap co buje, ade jĩjā ibubut puye. Tacup osunuy. Ibu'u o'e jebubut ũm tadaybotbocayũ be. Xerewun. O'jēm Jesus xewi.

²⁴ Aġoka kukat cemap co buje, Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju—iġuycũġat cēmap co buje.

— Iba'ore jĵĩã ibubut adeat Deus pe jekukan — io'e Jesus. ²⁵ — Iba'ore camelo be ikap am awi daobi'atog. Imēnpuxim iba'ore jĵĩã ma ibubut adeat Deus pe jekukan, ibu'u ip puye — io'e.

²⁶ — Abu be dak kuka o'e taxijo but? — io'e o'ya'ĵjojo'iaiyũ.

²⁷ — Ijodiat pe jewedaxijo ba'ore — io'e. — Deus pe bit iba'ore ġu soat ma — Jesus o'e.

²⁸ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Oceju bit soat ocesuiwat eweju am — Pedro o'e Jesus pe.

²⁹ — Icēmãñ òn e'em eywebe — Jesus o'e. — Deus bikuyap tağ eybadip iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eyduk'a beayũ aco'i epesuiwat, eytayxi dak, eywağo dak, eyebay dak eyxi dak, eyebekitkit tak. ³⁰ Deus bikuyap tağ iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eytait pima Deus xipacat je'ğũm eywebe. Eye'ũ buje dak waram ġuto epeytait — io'e. — Soat em Deus xe epesop — Jesus o'e.

³¹ Adeayũ parakpewi Jesus 12 beayũ o'tujowat. O'jekawēn ceweju ip.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay aju — io'e. — Soat wağo òn. Kuyjeayũ emudupmubararaktup ekawēn tağ adeayũ warēmtağ ma ip okuk — io'e.

³² — Ixeyũ oũm Judeu'ũmayũ be okay itakomaayũ be. Owaywayway ip je'e. Warēmtağ ma ip okuk. Omuxixuxi ip. Omupokupok ip. ³³ Oaoka ip. Imēnpit xepxep xet kap puje, waram ġuto ocetaıt — io'e Jesus cebe ip—12 beayũ be.

³⁴ Imēnpit 12 beayũ xe cekawēn pa'arēm osunuy Jesus ekawēn.

— Apēnape ite e'em? — io'e ip jewewebe. —
Cekawēn pa'arēm ocewebe — io'e ip.

³⁵Jericó ka be Jesus ajēm pima, ita'ūmat dinheiro
o'joojuy kapkapayū xewi. ³⁶E bitako dağ xik'i
bima kapkapayū daobiwēğ cocom ixē ita'ūmat.

— Apēnpuye eyju kapkam ijoma? — io'e kapka-
payū be.

³⁷— Jesus ijoma kapkam puye—Nazaré ka be-
wiat — io'e ip cebe.

³⁸Gebuje ita'ūmat o'jewāwā Jesus kay.

— Jesus! — io'e. — Davi naxeğebit ēn! — io'e. —
Etabotaidabotbon cuy eğuy okay — io'e ya'ōberen.

³⁹Imēnpuye kapkapayū ita'ūmat o'ğukorēm.

— Ecemūğ cuy! — io'e ip.

Imēnpit biğ ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! — io'e ma'ğuto. — Davi naxeğebit ēn!
Etabotaidabotbon cuy eğuy okay — io'e.

⁴⁰Jesus oajēm ita'ūmat kay. O'jecū e bidase.

— Ixe ita'ūmat epetojot okay — io'e jexeacat pe.
O'tojot. O'jekawēn cebe, yajēm puje.

⁴¹— Ajo-kay ēn oxewi? — io'e—Jesus o'e.

— Wetadam ece — io'e.

⁴²— Jetada ōn — io'e Jesus. — Etate ece'e Deus
kay etabut puye — io'e.

⁴³Jesus iboap e isum ma o'jewetada. Jecoatcoan
o'e. Ixe dak o'ju Jesus eju.

— Ka'ūmğu ejo'iat xipacat — io'e Deus pe.

Imēneju soat o'jojjo'iyū:

— Ka'ūmğu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe.

19

¹Jesus oajēm ikaboğatka kay—Jericó ka kay.
Kapkam oeku ibo ka dağ. ²Ibo ka be ağokatkat

osunuy. Ibutet Zaqueu i osunuy. Iecuğap peam dinheiro bubu'ukat osunuy. Ibutut adeat osunuy.

³ Ixe dak Jesus co ojuy o'e. Imēnpit Jesus co ba'ore osunuy taoapīn puye. Ijo ba'ore osunuy adeayū Jesus akokoreren oekuku buye.

⁴ Imēnpuye Zaqueu o'jedau Jesus topabe. Jesus co am o'jeu figueira'ip eju. O'jeu ijop'ip tēğ ma je'kap iam itaybit puye.

⁵ Ibo'ip tiotpe yajēm puje, Jesus o'jeapūn Zaqueu kay.

— Zaqueu — io'e. — Ekop cuy! — io'e. — Daosuw! — io'e. — Eduk'a be òn cum — Jesus o'e.

⁶ Zaqueu dao ma o'kop ip ejuwi. Icocok o'e Jesus tuk'a be cu ojuy buye.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e Jesus pe.

⁷ Iboap o'jojojo'iaiyū Jesus o'jomuymuy ip jeweweju.

— Jesus o'ju Zaqueu duk'a be — io'e ip jewewebe. — Ixe Zaqueu ikērēat mujurūğrūğxi! — io'e ip jewewebe.

⁸ Gebuje Zaqueu o'jekawēn Jesus eju jeduk'a be.

— Kariwa — io'e. — A'ōpicūğ cuy eğuy. Ikērēat cuk adi oğujurūğrūğiap cuy ocepere. Obubut'in oğūm ikuğ'ūmayū be. Ipidase oğūm cebe ip — io'e. — Adeayū muğuykukukum cuk adi oğuy dinheiom — io'e. — Ebadipdip dinheiro juy oğūm pūğ dinheiro ojat'iat pe soat pe — io'e Zaqueu.

⁹ — Zaqueu, Deus edaxijo ġasū bit — io'e Jesus. — Xipat ixe be edaxijo am ēn Abraão naxeğebit puye. ¹⁰ Soat wağo òn. Ijodi ojot ikērēat mujurūğrūğ'ukat kudada am. Ixeyū daxijo am ojot — io'e Jesus.

¹¹ Adeayũ be iboap co buje, Jesus wuymutay-bitbinap ekawẽn o'ġuwẽn cebe ip. Jerusalém ka be Jesus oajēm pin. Tũybe ġaxĩn ma Deus soat kukukan je'e iãn o'e ip adeayũ. Imẽnpuye iboap ekawẽn o'ġuwẽn Jesus.

¹² — Kariwa yoboġat cu ojuy wũyatka kay — io'e Jesus. — Wũyatka watwat ixē kariwa yoboġat muy ojuy jekukan. ¹³ Iju'ũm pima 10 beayũ o'ġudot jewekay jebuywatwat'ukayũ. Pũġpũġpũġ ma o'ġũm soat pe dinheiro isurũġat. Soat ip pũġpũġpũġ o'e ikuġ. “Ōn ijoce'ũm pima, epeyekapik ijop kuġ dinheiro kuġ wara'at pu am—dinheiro bu am,” io'e ixē kariwa cebe ip. ¹⁴ Imẽnpit cebekitki-tyũ'in itakoma osodop ip jekariwa yoboġat kay. Imẽnpuye itakomaayũ jebureyũ o'ġuju jekariwa nomuju jekawẽn ãm ceweju. E daġ ip o'e cebe: “Ekay ġu oceju,” i. “Ocekukat pin ġu ewebe,” io'e ip cebe e daġ — Jesus o'e.

¹⁵ — Gebuje o'ju wũyat ka kay — io'e. — Wũyatka be bima ibo ka watwat ixē kariwa yoboġat o'jomuy jekukan. Ade ka kukan ip o'jomuy. O'jēm wũyatka bewi. Jay. Oajēm ġuto jeka be — io'e. — Jebuywatwat'ukayũ o'tomuwã jewekay. 10 be dinheiro o'ġũmġũm cebe'iaiyũ o'tomuwã. Itaybit pin o'e pebũrũ paxi ip dinheiro o'jat wara'at iam — io'e Jesus.

¹⁶ — Gebuje ibuywatwat'ukat oajēm jekariwa kay — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Pũġ dinheiro eġũm owebe isurũġat. 10 be ojat wara'at,” io'e — Jesus o'e.

¹⁷ — “Xipat ěn,” io'e. “Xipan cĩcã juk adi ecekapik,” io'e. “Xipan cuk adi ecekapik pũġat kuġ ewebe oġũm'iat kuġ—dinheiro kuġ—yopĩcat kuġ,”

io'e. “Iměnpuye 10 be aḡoka kukan ecesũy,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

18 — Ibocewi wara'at oajēm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Ixaat kuḡ pima, 5 be ojat wara'at,” io'e wara'acat — Jesus o'e.

19 — “5 be ikaboḡatka kukan ecesũy—wũyat eipi ka kukan,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

20 — Ibocewi wara'at oajēm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Juku, kariwa,” io'e. “Edinheirom. Pũḡ ma,” io'e. “Ocekapik ḡu wara'at pu am. Oḡuekabek pit paḡōm,” io'e. 21 “Oparara ebuxim, ěn warara'acat mudadaybotbon puye,” io'e. “Ěn ibubum warara'acat xewi iũmũm ḡu ma'ḡu,” io'e. “Ěn ibubum cexewi ip taidadam ḡu ma'ḡu,” io'e ibuywatwat'ukat — Jesus o'e.

22 — “Xipat'ũm cĩcã ěn,” io'e kariwa. “Ajo pēḡap ḡu ěn?” kariwa o'e ya'ōberen jebuywatwat'ukat pe. “ ‘Ocekapik ḡu wara'at pu am,’ i ěn e'em owebe. ‘Oḡuekabek paḡōm,’ i ěn e'em owebe,” io'e. ‘Ěn warara'acat mudadaybotbon,’ i ěn e'em owebe,” io'e. ‘Ěn ibubum warara'acat xewi iũmũm ḡu ma'ḡu,’ i ěn e'em owebe,” io'e. “ ‘Ěn ibubum cexewi ip taidadam ḡu ma'ḡu,’ i ěn e'em owebe,” io'e. 23 “Apěnpuye dak dinheiro eḡũm ḡu dinheiro muxipanpan'ukat pe ixe be wara'at pu am? Ixe be iũm puje, wara'at kuḡ kajuk ece'e dinheiro kuḡ,” io'e kariwa — Jesus o'e.

24 — “Pũḡ ma ikuḡat pui bewi juy cedinheiro epejat,” io'e kariwa jexeayũ be. 10 be ikuḡat pe juy epeḡũm,” io'e — Jesus o'e.

25 — “Kariwa, iměn ḡu bit,” io'e ip. “Teku kuy 10 be ikuḡ!” io'e ip kariwa be.

26 — “Imēn ma òn e'em,” io'e kariwa bit. “Adeat kukat pe wara'at je'gũm ip. Ade'ũmat kukat xewi bit je'jat ip,” io'e kariwa — Jesus o'e.

27 — “Okay itakomaayũ juy epetojot ijoce,” io'e. “‘Ocekukat pin ġu ewebe,’ i juk o'e ip owebe,” io'e. “Ixeyũ juy epetojot ijoce,” io'e. “Ixeyũ ma epeyaoka wetabixe,” io'e kariwa — Jesus o'e. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

28 Jesus iboap e buje, o'ju Jerusalém ka kay. Jeweju etaybitbinayũ wap o'ju Jesus. 29 Oajēm ip Betfagé ka xe, Betânia ka xe dak, co'a xe. Co'a butet Oliveira dip'a i osunuy. Ajēm pima xepxepayũ o'ġuju wara'atka be jeweju etaybitbinayũ.

30 — Epeju juy aġoka kay—wuywapatka kay — io'e xepxepayũ be. — Iboce jumento'it'it epetobuxik—ikirikat—yakpi jeje'ibit'ũmat. Ixe jumento'it'it epeġuwekap — io'e cebe ip. 31 — Ixe juy etojot ijoce — io'e. — “Apēnpuye dak eyju jumento'it'it muwekapkam?” i'e buje ip, “Ocekariwa cekay, ikuġ'ũm puye,” i juy epe'e cebe — io'e cebe ip.

32 O'ju ip xepxepayũ.

Oajēm ip jumento'it'it kay. O'tobuxik ip apēn cuk Jesus o'e iap taġ. 33 Imuwekapkam pima òhō iwat o'jekawēn cebe ip.

— Apēnpuye eyju jumento'it'it muwekapkam? — io'e òhō iwat.

34 — Ocekariwa cekay, ikuġ'ũm puye — io'e xepxepayũ.

— Ha'a — io'e.

35 O'tujowat ip Jesus kay. Oajēm. Jumento'it'it akpi jeje jeekabek o'jomōġ ip. Ceweju

etaybitbinayũ Jesus o'ġuju jumento'it'it akpi jeje—iekabek ceje. ³⁶ Jerusalém ka xe Jesus ajēm pima, adeayũ jeekabek o'ġupayapaya ip Jesus wap e daġ ya'õbuyxi cexe ip puye. ³⁷ Jesus o'tobede jĩã ip ġebuġe. Icocok cĩcã ip o'e Oliveira dip'a pēnpēn taġ kopkom pima—soat cebekitkit. O'jewãwã ip Jesus kay.

— Deus xipat cĩcã — io'e ip ya'õberen. — Teku ka'ũma buk ajojojoiap mubapukpuġ jekukum — io'e ip. ³⁸ — Wuykukukat omuyku Deus a'õbi — io'e ip jewewebe. — Ka'ũma ma ixē jo'iat idipat! — io'e ip. — Kaba'ũm jeedop ip kabi watwat — io'e ip. — Deus cuy xipacat je'ġũm cebe — io'e ip Jesus cocom pima.

³⁹ Imēneju Fariseuyũ o'jewãwã Jesus pe adeayũ parakpewi.

— Tapu — io'e ip. — “Epeyemũġ cuy,” i juy ece eweju etaybitbinayũ be, warēmtaġ ma ip e'em puye — io'e ip.

⁴⁰ — Iteyũ mũġ'i bima, wita'a ma kuka o'jeaewãwã odobede am — io'e.

⁴¹ Jajēm puġe, Jerusalém ka kay o'jeak Jesus. O'tõn ika jojom pima ade ika watwat kũyjobit'ũm puye. O'jekawēn ika jojom pima.

⁴² — Jerusalém ka watwat, Deus omudot eydax-ijoap ojuy kaba'ũm eydop am — io'e Jesus. — Obikuy jĩã ġasũ ma eymutaybit am iboam. Eyju bit eybu'u ixē be eydaxijo am. Imēnpuye wekawēn ba'arēm eyxe — io'e. ⁴³ — Imēnpuye ġuyjom eykay itakomaayũ korara jo'iat jomuy ip eyka koreren jeõm ãm eyaokaka am — io'e. — Ka'wi muġēġē ip jomuy. Jeymukoreren ip eyenapõnap puxixim.

Jeyakodip ip — io'e. ⁴⁴ — Jeymu'ũm ip. Soat eyka watwat ġu'ũm ip. Ka'ũma ma jepoyat. Ikaboġatka sukamu'ũm cĩcã ip. Wita'a yamudu ip—soat'a uk'a muġēġēap'a. Pũġ'a iwat ġu ip wara'at'a jeje. Deus omudot eydaxijo am. Eyju bit okay ġu. Gasũ ocedaxijo pin Deus iam eyetaybit ġu. Imēnpuye soat ip jeymu'ũm. Pũġ tak epeyepoyat ġu. Soat ip jeymu'ũm — io'e Jesus.

⁴⁵ Jesus oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboġat'a kay. Ya be oōm. Aġokatkayũ o'ġujēm uk'a ekorara bewi—ōhō deidada'ukayũ.

⁴⁶ — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Oduk'a bit cuy yanuy Deus eju kawēnwēnap'am” i — io'e cebe ip. — Eyju bit epeyamuwexat ibukurukayũ munēmap'am — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus adeayũ mutaybitbin osunuy soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be.

Gebuje paĩyũ kukukayũ Jesus aoka ojuy oeku ip—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, warara'acayũ dak—Judeuyũ kukukayũ. Jesus aoka ojuy osodop ixeyũ ma.

⁴⁸ Adeayũ bit Jesus ekawēn kay jĩjã osodop. Imēnpuye Jesus aoka ba'ore o'e cekay'ũmayũ be.

20

¹ Jesus imutaybitbin pima paĩyũ kukukayũ oajēm cekay. Oajēm ip Jesus kawēn idipat muwēnuwēn pima Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Oajēm ip Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ eju, Judeuyũ kukukayũ eju dak. ² Soat ip o'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'õbi juk ija'a beayũ eġujẽm? — io'e ip.
 — Abu-a'õbi ẽn jekukum? — io'e ip. — Iboam cuy
 ocemukũyjom ece — io'e ip.

³ — Eyju ma omukũyjom cuy epe'e — Jesus
 o'e. ⁴ — Abu-a'õbi ġu juk João ijodiat mubatisasan
 oeku? Deus a'õbi du? Ijodiat a'õbi ġu xe'e? Iboam
 cuy epe'e omukũyjom — io'e cebe ip.

⁵ Gebuje o'jew'a'õxikxik ip jeweweju.

— Apẽn xe'e acejede? — io'e ip. — “Deus a'õbi”
 i'e buje cebe, “Apẽnpuje juk eyetabut ġu João kay?”
 i je'e Jesus wuywebe — io'e ip. ⁶ — “Ijodiat a'õbi,”
 i'e buje bit cebe, adeayũ wuyabuġbuġ je'e wita'am,
 ixeyũ xe João Deus a'õbi juk adi oeku buye — io'e
 ip jewewebe.

⁷ Imẽnpuje:

— Ocetaybit ġu abu-a'õbi juk João ijodiat mu-
 batisasan oeku iam — io'e ip cebe.

⁸ — Õn tak jeymukũyjo ġu abu-a'õbi õn jekukum
 iam — io'e Jesus.

⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn
 o'ġuwẽn adeayũ mukũyjo am Deus a'õbi õn
 jekukum iam.

— Aġokatkat ibune'ĩcatpune o'taida uvabune —
 io'e Jesus. — Ixe uvadip iwat aġokatkayũ o'jomuy
 tip wiwi an. “Wekadaidip cuy epetipwiwi,” io'e
 cebe ip. O'ju wara'at ka be ixeyũ aġokatkayũ tip
 wiwim pima. Ibun cĩcã osunuy wara'at ka be —
 io'e. ¹⁰ — Yaopap ekaxi bima tip iwat uva'a kay o'e.
 Jebuywatwat'ukat o'tomuwã.

— “Eju juy wekadaidip kay,” io'e. “Uva'a juy
 eyadojot oxat'am,” io'e. Imẽn jebuywatwat'ukat
 o'ġuju uva'a bum. O'jẽm. Jay. Oajẽm uvadip

pe. Imēnpit tip wiwi'ukayū ibuywatwat'ukat o'yamupāupā tip iwat buywatwat'ukat. O'gūjēm ip tip pewi. Ibui puḡ ma o'gūjēm ip. Pūḡ'a dak ip o'yaūm ḡu cebe. Jebui puḡ ma o'jepit tip iwat pe — Jesus o'e.

¹¹ — Ibocewi tip iwat wara'at o'ḡuju uva'a kay jebuywatwat'ukat.

— “Eju juy uvadip kay wekadaidip kay,” io'e wara'at pe. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e.

— Xerewun. O'jēm ibuywatwat'ukat. Jay. Oajēm uvadip pe. Imēnpit ixe wara'acat tak o'gūjēm ip. Ixe dak ip o'yaokaka jījā. Warēmtaḡ ma o'jukuk ip. Ibui puḡ ma o'gūjēm ip. Pūḡ'a dak ip o'yaūm ḡu cebe. Jebui puḡ ma o'jepit kadai iwat pe — io'e.

¹² — Ibocewi wara'at o'ḡuju uva'a kay jebuywatwat'ukat. Ixe wara'acat oajēm tip pe. Ixe dak ip o'yamupāupā. Ixe dak o'gūjēm ip tip pewi. Jebui puḡ ma o'jepit tip iwat pe — io'e.

— Imēn kadaidip wiwi'ukayū ebapūḡayū o'gūjēm tip pewi. Tip iwat buywatwat'ukayū o'gūjēm ip. Ebapūḡ em ip ibui puḡ ma o'ḡuypit kadaidip iwat kay.

¹³ — Imēneju tip iwat o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēn paxi oce?” io'e jewebe ma. Okpot cuy oḡuju tip kay yabum,” io'e. “Oxe ikukpin cīcāat cuy oḡuju. Ibuyxim ma ip okpot jukuk,” io'e jewebe ma.

¹⁴ — Kadaidip tip iwat jekpot o'ḡuju tip kay. Xerewun. O'jēm. Jay. Oajēm tip pe. Imēnpit ipot co buje, tip wiwi'ukayū o'jekawēn jewewebe.

— “Ga'a tip iwat ipot ayaoka,” io'e ip jewewebe. “Cebay e'ū buje, teku soat je'jat jebay'ūm pubut,”

io'e ip. “Tip kukan je'e,” io'e ip. “Ga'a ayaoka. Wuyju ma ĩbubut ajat. Wuyju ma tip kukan ace-sop,” io'e ip jewewebe.

¹⁵ — Tip iwat ipot o'tujujēm ip tip pewi. Kacũğ kay o'tujowat ip. Ipot'ũm o'yaoka ip — io'e Jesus imutaybitbin.

— Apēn je'e tip iwat jekpot'ũm o'yaoka'iyũ be? — io'e Jesus ja'ĩjojomayũ be. ¹⁶ — Oğuwēn eywebe. Kadaidip iwat je'ju tip wiwi'ukayũ kay. Yaoka ip. Warara'acayũ jomuy ixeyũ'ũm'ũm tieğ jekadaidip wiwi an — io'e.

— Cēm tu? — io'e Jesus ekawēn cocoayũ. — Imēn xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

¹⁷ — Icēmān — io'e Jesus. — Omuwēğaptup imēn e'em:

“Ite'a wita'a xipat ġu,” io'e uk'a muymuy'ukayũ jewewebe, i. Ite'a o'yaxik ip, i. Imēnpit o'yaxikiat'a xipat cĩcāat'am o'e, i. Wara'at'a muycemap'am o'e ce'aeduap puxim, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—omuwēğaptup — io'e Jesus. ¹⁸ — Iğo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iğo'a at puje, tōm ã kuka o'e ip — io'e.

Iboap ekawēn o'ğuwēn Deus a'ōbi òn jekukum iam ixeyũ mukũyjoap ojuy.

¹⁹ O'ya'ĩjojo'iyũ oitakomān Jesus kay ibo ekawēn cocom puye—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ, paĩyũ kukukayũ dak.

— Jesus ijop ekawēn o'ğuwēn wuymukorēm ãm — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye Jesus pu ojuy o'e ip. Imēnpit iparara o'e ip adeayũ buxim. ²⁰ Ixeyũ dak dinheiro o'ğũm ağokatkayũ be Jesus ekawēn puyxijo am.

— Jewexe juy Jesus ekawēn kay epeku — io'e ip. — Ixe dobatban cuy epeku — io'e ip cebe. — Ixe ekawēn puyxijojom cuy epeku — io'e ip. — Warēmtaḡ ma aco'i jekawēn — io'e ip. — Warēmtaḡ ma cekawēn puje, iecuḡap kay juy atujowat — io'e ip. — Iecuḡap a'ōbi acā yaoka but wuywebe — io'e ip.

O'ju ip Jesus kay. Jay. Oajēm ip.

²¹ — Tapu — io'e ip. — Ocetaybit cedaḡ ma ēn kawēnwēn iam. Cedaḡ ma ēn ocemutaybitbin tak — io'e ip cebe. — Kocūḡ kadi kay ḡu ēn aḡ—badiat kay acā — io'e ip.

Imēn o'e ip ya'ījojoayū muḡuykuku ojuy Jesus kay oceju iam.

²² — Cedaḡ tu exe wuywebe dinheiro ūm ām soat xe ya'ōbuyxiat pe—wuyeipi kukat pe—César be? Aceḡūm ḡu xe'e? — io'e ip Jesus pe.

²³ Jesus pit o'e jewebe ma: — Iteyū wekawēn puyxijo ojuy — i.

²⁴ — Dinheiro isurūḡat cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip—jedobatbanayū be—jekawēn puyxijojo ojuyacat pe.

— Juku — io'e ip.

O'ḡubapuk cebe.

— Abu-biōḡbuk ija cebe? — io'e. — Abu-butet tak? — io'e.

— César biōḡbuk—soat xe ya'ōbuyxiat biōḡbuk — io'e ip. — Ixe butet tak opop cebe — io'e ip.

²⁵ — César emukaypin cuy epeḡūm cebe — io'e. — Deus emukaypin pit cuy epeḡūm cebe — io'e Jesus.

²⁶ Jesus ekawēn puyxijo ba'ore o'e cebe ip soat etabun. Cede ba'ore o'e ip. Mūḡ ma osodop ip.

— Itaybit cĩcã teku jede am — io'e ip. —
Ya'õmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

²⁷ Saduceuyũ oajẽm Jesus kay. Saduceuyũ
Judeuyũ dak osodop ip. Tũybe wuye'ũ buje aceje-
tait'ũma waram iãn o'e ip. O'jekawẽn ip Jesus eju.

²⁸ — Tapu — io'e ip. — Moisés Deus pe
wuyawẽwẽaptup cuk adĩ o'tupmubararak ocewe-
beaptum — io'e ip. — Imẽn e'em ibodup:

Ağokatkat wağo'ũm e'ũ buje, ikitpit puk cuy
jewebumũn jewago'ũm tayxibuk eju itayxibuk
i'it'et'ũm pima, i. Jewebumũn cuy imu'ukreğ
am, bekicat muaypan am jewağo'ũm tieğ, i.

²⁹ Imẽn Moisés o'tupmubararak — io'e ip.

Gebuje 7 beayũ o'ğuwẽn ip Jesus
pe—ikitpitpiyũ.

— Koapat o'jewebumũn. Ixe koapat'ũm
oe'ũ jekpotpet'ũm pima ma — io'e ip. ³⁰ —
Gebuje jewağo'ũm tomujuat o'jewebumũn
jewağo'ũm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ũm oe'ũ
jekpotpet'ũm pima ma'ğuto — io'e ip. ³¹ — Ibocewi
warara'acayũ o'jewebumũnmũn jewağo'ũm
tayxibuk eju 5 beayũ—koapat tayxibuk eju—pũğ
eju ma. Soat ip o'jewebumũnmũn ceweju.
Jekpotpet'ũm pima ma oe'ũ'ũ ip soat ma — io'e
ip. ³² — Soat ip ce'ũ buje, ayacat'ũm tak oe'ũ.

³³ Soat o'jewebumũnmũn ceweju 7 beayũ. Imẽnaju
waram wuyetait puje, abu-tayxim xe'e je'e? —
io'e ip Jesus pe.

³⁴⁻³⁵ Gebuje Jesus o'jekawẽn Saduceuyũ be.

— Ijodiat ma jewebumũnmũn — io'e. — Waram
o'jetait'iaiyũ bit jewebumũnmũn ğu. Deus ixeyũ
o'ğutait ce'ũap tomukadi. Jewebumũnmũn ğu

ip. ³⁶ Waram o'jetait'iaiyũ waram ġu je'ũ, Deus ekawẽn tojotjot'ukat puxim ip puye. Deus ipot-poyũ ip, Deus ixeyũ o'ġutait ce'ũap tomukadi buye — io'e Jesus. ³⁷ — Napa ma eyju e'em “Waram acejetait ġu,” i. Waram epeyetai — io'e. — Waram acejetait wuye'ũ buje iam cuk adi o'ġutaybitbin Moisés — io'e. — Ixe Moisés tipsopat ekawěntup o'tupmubararak. “Deus Abraão kukukat, Isaque kukukat tak, Jacó kukukat tak,” i juk o'e Moisés, ce'ũ'ũ ip puje. ³⁸ Deus ce'ũat kukukat ġu—itaicat kukukat acã. Iměnpuye wuyetaybit ixeyũ'ũm'ũm waram o'jetait ce'ũap tomukadi iam. Soat itait Deus xe—itaicayũ, waram o'jetait'iaiyũ dak — Jesus o'e.

³⁹ — Etaybit cĩcã ma jede am — io'e Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat.

⁴⁰ Ya'õbabi'ũm ip o'e Jesus a'õbu am.

⁴¹ Jesus pit o'e cebe ip:

— Addeayũ e'em “Deus emunaẽ Davi naxeġebit,” i — io'e Jesus cebe ip. ⁴² — Iměn e'em Davi Salmodup pe:

Deus o'e okukukat pe: “Xik'i abik oba'at kadi,” i.

⁴³ “Ekay itakomaat a'õbacaap oġu'ũm,” i. Kũyjobit jeedop ip a'õ kay, i — io'e.

⁴⁴ — Iměn Davi e'em Salmodup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Davi o'e Deus emunaẽ be “Okukukat” i. Iměnpuye Deus emunaẽ Davi naxeġebit acã ġu osunuy. Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus cebe ip.

⁴⁵ Ġejuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju. 12 beayũ eju o'jekawẽn adeayũ a'õpiju.

⁴⁶ — Eyday'em'um cuy epesop Moisés ekawẽn eymutaybitbin'ukayũ be eymuġuykukuap puxim

— io'e. — Tũybe soat podi ma oca'õbuyxi iãn e'em ip — io'e. — Jesay ukpi wẽnẽgwẽnẽgãn ip jekukum soat pe jejojoan. Icockok cĩcã ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabutpe — io'e. — Kariwa yoboğat tũyap pe abik ojuy ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Peta kabia be dak cucum ip kariwa yoboğat tũyap kay yabikap ojuy. ⁴⁷ Ağokatkat'ũm e'ũ buje, itayxibuk pubut pupum ip. Cekawẽn wa'ũm cĩcã ip Deus eju warara'acat pe “Eyetarybit cĩcã Deus eju kawẽn ãm” i'e am cebe ip. Jewexe Deus eju ip kawẽnwẽn. Deus xe ğu ip ya'õbuyxi—jewexe acã. Imẽnpuye soat podi ma ipiat supi'ajo ip — io'e Jesus.

21

¹ Gebuje Jesus o'jeak dinheiro mũn'a kay—isurũğat mũn'a kay. Dinheiro mũn'a Deus eju kawẽnwẽnap'a be o'yanuy. Ibutut adeayũ dinheiro mõğmõğ ip o'e iğo'a be. Xeresu ğu o'jomõğmõğ ip ya be.

² Gebuje Jesus ayacat o'jojojo—itop'ũm e'uubit—tadaybocat. Ixe ayacat dinheiro isurũğat o'jomõğ iğo'a be—xepxep ã o'jomõğ. Xepxepatei teiboğ ğu osodop—tei'ıt ma.

³⁻⁴ — Icēmãn õn e'em eywebe — Jesus o'e jex-eayũ be. — Ibutut adeayũ ma ade o'jomõğmõğ ip. Yopıt ma bit jexewiat'in o'jomõğmõğ ip ya be jedinheiro'in. Ixe ayacat pit soat jexewiat o'jomõğ jedinheiro. Ka'ũma ma o'jepoyat cexe. Tei'ıcat o'jomõğ. Inaka soat o'jomõğ jedinheiro. Jexat pu ojuyap tak o'jomõğ. Imẽnpuye Deus xe ayacat teiboğ o'jomõğ tei'ıt ma'ğu wuyxe. Deus xe warara'acat podi ma o'jomõğ — io'e Jesus.

5 Gebuje ceweju etaybitbinayũ o'jekawën Jesus eju.

— Tapu, ak'i juy ece — io'e ip. — Deus eju kawënwënap'a yadip cîcã! — io'e ip. — Wita'a muğëğë'a yadip cîcã! — io'e ip. — Adeayũ juk adi jedinheiro o'ğũmğũm yamudipapteim — io'e ip.

6 — Icēmãn — io'e Jesus cebe ip. — Yadip cîcã ġasũ. Gaxĩn ma bit soat'a je'aedu. Xepxep'a jewa'awebotbon ġu je'e wita'a — io'e Jesus.

7 — Tapu, puğũn xe'e je'aedu? — io'e ip. — Ajo je'bapuk ġasũ je'aedu iam ocemutaybit am? — io'e ip.

8 — Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuğuykukuap puxim! — io'e. — Napapa'ukayũ jajëm. “Cristo õn,” i napa ma je'e ip warara'acat pe. “Ijodiat taxijojo'ukan Deus emunaẽ õn,” i napa ma je'e ip. “Gaxĩn ma Deus soat kukukan je'e,” i napa ma je'e ip. Eyetabun ġu juy epesop ixeyũ ekawën kay — io'e. 9 — Soat kaka dağ nopagõğõm je'e ip—ijoxĩn ma, wũy dak. Nopagõğõmap awëğ to-buxik puje, eyağuykorereren ġu juy epesop. Imën cuy je'e koam. Imënpit soat i'ũmap kabia oajëm ġu buk.

10 — Pũğ eipi watwat nopagõğõm je'e wara'at eipi watwat eju. Pũğ ka watwat nopagõğõm je'e wara'at ka watwat eju. 11 Soat kaka dağ ipi jexixi. Soat ka dağ je'e reap. Soat ka dağ je'e iwãtaxipipi ade. Xipat'ũm cîcãat je'bapuk. Wuymu-parararanap tak je'bapuk kabi be — io'e.

12 — Iboap ebapuk awap itakomaayũ jeydaomũn. Ipiat supi'ajoat ip eywebe. Jeydujowat ip Deus eju kawënwënap'a be Judeuyũ be eymuymuy am. Daomũnmũnap'a be ip

jeymuõm. Jeydujowat ip iecuḡap dopabe ika kukukayũ dopabe dak, okay eyetabut puye. ¹³ Ixeyũ dopabe bima juy kawẽn idipat epeḡuwẽn cebe ip — io'e. ¹⁴ — “Apẽn paxi oce'e cebe ip?” i'ũmḡu juy epe'e. “Apẽn paxi ocewedayo?” i'ũmḡu dak cuy epe'e. Eyaḡuybabi'ũm'ũm ḡu juy epesop apẽn paxi ocewedayo iap kay. ¹⁵ Õn ma jeymutaybin jedem ixeyũ dopabe bima. Eya'õmuypit pa'ore je'e cebe ip eykay itakomaayũ be — io'e. ¹⁶ — Eyebay ma jeyũm eykay itakomaayũ be eyaoka am, eywaḡoyũ dak, eybadipyũ dak, eybureyũ dak. Ixeyũ ma ey'in yaoka pũḡpũḡ. ¹⁷ Soat eykay ḡu jĩjã je'e okay eyetabut puye — io'e. ¹⁸ — Õn pit soat em aḡ oḡuy eykay. Soat em õn xipan jeykuk. ¹⁹ Eyetabun cuy epesop okay ipiat'ajojom ma'ḡu eyju. Soat em Deus xe epesop eye'ũ buje — io'e Jesus.

²⁰ — Sorarayũ be Jerusalém ka mukoreren puje, eyetaybit epesop ḡaxĩn ma ip ikamu'ũm iam. ²¹ Jerusalém ka koreren pima, jewat cuy ip co'a kay jaokaap puxim Judéia eipi watwat. Jeka bewi juy ip je'jẽm ḡu ikaboḡatka watwat. Ikaboḡatka kay ḡu juy ip jenapõn koḡũnpi watwat. ²² Jenapõn ḡu juy ip ixẽ kabia be Deus jekay itakomaayũ be jeweig puye. Ixe soat pe jeweik jemudupmubararaktup ekawẽn taḡ—kuyjeatup ekawẽn taḡ — io'e.

²³ — Yukreḡayũ ipiat supi'ajojo jĩjã ixẽ kabia be, jekũm pe je'it kukayũ dak. Judéia eipi watwat ipiat supi'ajojo jĩjã. Deus ipiat supi'ajoat Judeuyũ be itakoma jĩjã buye. ²⁴ Cekay itakomaayũ Judeuyũ yaokaka pajam. Warara'acat ip taomũn. Taomũnmũn ip tujowat wara'at ka

dağ. Jerusalém ka sukamu'üm Judeu'ümayũ. Imẽn je'bapuk Judeu'ümayũ soat kukukan pima — Jesus o'e.

²⁵ — Iwaruat je'bapukpuk kaxiepiat pe, kaxiaat pe dak, kasopta be dak. Soat ka watwat yağuybabi'üm'üm cĩcã je'e. Yağuybabi'üm'üm je'e ip soati jediexixi jĩjã buye, tipodoy jĩjã buye dak.

²⁶ Soat kabi beacat muycemcemap jearere. Soat ya'õca'üm je'e jeparara pibun. Ya'õca'üm je'e ip ipararuat ebapuk puje — io'e.

²⁷ — Gebuje ip ojo — io'e Jesus. — Kabikerereat eju oajēm puje ip ojo — io'e Jesus. — Soat wağo õn. Ixeyũ ojo. “Ka'ũma ma ejo'iat ya'õbacaat,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Soat podi ma edip,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. ²⁸ — Iboap ebapuk puje, ġaxĩn ma taxijojom epe'e. Imẽnpuye eycokcoğ cuy epesop. Eya'õcam cuy epesop — io'e. Imẽn Jesus o'jekawẽn cebe ip.

²⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ğuwẽn jexeyũ be.

— Figueira'ip cuy epeyopcoco, wara'at'ip tak.

³⁰ Tupkireatup cēm puje, eyetaybit ġaxĩn ma koato je'e iam. ³¹ Imẽnpuxim ipararuat ebapuk puje, eyetaybit epe'e ġaxĩn ma Deus soat kukukan je'e iam — io'e.

³² — Icēmãn õn e'em eywebe. Soat ġasũacayũ e'ũ awap soat je'bapuk wekawẽn tağ. ³³ Kabi i'üm, i'pi dak. Wekawẽn pit i'üm ġu. Soat em wekawẽn kay itabut jeedop ip adeayũ — io'e.

³⁴ — Ağ cuy epesop wajēmap kay — io'e. — Puy-bitxim ġu juy epesop kawedixim ġu dak, tarekrek pupuxim ġu dak — io'e. — Ağ cuy epesop wepit pujeap kay. ³⁵ Ağ'üm pima epeyekuy wepit puje

puca ekuyap puxim ibu buje. ³⁶ Imēnpuye soat em ma aḡ cuy epesop wepicap kay. Soat em cuy epeyekawēn Deus eju — io'e. — “Bay, ocemutaxin cuy eḡuy ipiat'ajoap puxim,” i juy epe'e Deus pe. “Bay, ocebuywatwan cuy eḡuy soat waḡo kay ocajēm puje ocesūsūnap puxim,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³⁷⁻³⁸ Soat kabia Jesus adeayū mutaybitbin'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Kabia'isum adeayū je'aweroro'uk ip osodop iḡo'a be Jesus ekawēn com. Kabiogkabiog'i bima o'jepitpit Jesus Oliveira dip'a bicūḡpe xexen.

22

¹ Peta ajēm pima paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Peta butet Páscoa i osunuy.

² Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a. Soat kabia Jesus aoka ojuy oekuku ip paīyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Apēn ḡu xe'e aceyaoka? — io'e ip jewewebe. Adeayū eta'ūm pima ip yaoka ojuy oekuku, adeayū buxim iparara ip puye.

³⁻⁴ Gebuje Judas o'ju paīyu kukukayū kay oibu'un Jesus kay buye. Kūyjobit o'e Satanás a'ō kay. Ixe Judas xepxep putet osunuy. Iscariote i wara'at ibutet osunuy. ¹² beayū'in osunuy ixe. Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukayū kay dak o'ju. Jekawēn ām ceweju ip o'ju. Oajēm cekay ip. Jay.

— Ōn ma Jesus oḡūm eywebe yaoka am — io'e. — Apēn xe'e oḡūm eywebe? — io'e Judas.

⁵ Icockok cĩcã ip o'e paĩyũ kukukayũ, Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ kukukayũ dak.

— Ocewebe Jesus ãm puje, dinheiro oce'gũm ewebe iũmapteim — io'e ip Judas pe.

⁶ — Ha'a, dinheiro juy eãũm owebe — io'e cebe ip.

Imẽneju soat kabia paĩyũ be Jesus ãm ojuy oeku Judas. Adeayũ eta'ũm pi iũm ojuy oeku.

⁷⁻⁸ Peta ajẽm puje, Jesus Pedro o'gũju ikaboãatka be, João dak. Ixe epeta bima Judeuyũ pão'a o'o'uk osodop ip yamuyuhuhaptõmtẽm'ũmat'a. Ovelha aokaka'uk ip osodop Pãscœa epeta bima. Imẽnpuye Jesus Pedroyũ o'gũju soat muxipan am.

— Ikaboãatka be juy epeju — io'e. — Ovelha juy epejat. Epeyaoka juy. Epejoyoy juy wuywebe i'o am Pãscœa kabia be — io'e cebe ip—Pedro be, João be dak.

⁹ — Pu'a be xe'e oceyoyoy wuyxat? — io'e ip.

¹⁰ — Eya'õpicũgãcũgã cuy epesop! — io'e. — Ikaboãatka be eyõm puje, aãokatkat eydopabijuk—idibi mũn'a kukat. Ixe nomuju juy epeju — io'e. — Ixe be uk'a be iõm puje, eyju dak epeõm ião'a be — io'e. ¹¹ — Uk'a iwat pe juy epeyekawẽn. “Ocemutaybitbin'ukat o'jewa'õmudot ewebe,” i juy epe'e cebe. “ ‘Pu'abi be ebikuy omujum jekõn ãm oweju etaybitbinayũ eju Pãscœa kabia bima,’ i juk o'e ocemutaybitbin'ukat,” i juy epe'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹² — Uk'a iwat yabimubapuk eywebe umat'abi, yaboãat'abi, soat opop iat'abi — io'e. — Ibo'abi be juy ovelha epejoyoy wuyxan — io'e cebe ip.

¹³ O'ju ip ikaboġatka be. Apēn cuk adi Jesus o'e cebe ip iap taġ o'tobuxik ip soat taġ. Ovelha o'joyoy ip iġo'abi be.

¹⁴ Jekōn pima Jesus o'jekawēn jemumujuyū eju—12 beayū eju. Kaxikxik'i osodop ip mesa be.

¹⁵ — Páscoa xat o pin cīcā òn eyweju ijop epeta bima — io'e. — Gaxīn ma juy òn ipiat'ajom — io'e.

¹⁶ — Deus soat kukukan'ūm pima Páscoa xat ojo'o ġu. Imēnpit Deus soat kukukan pima, ojo'o waram — io'e.

¹⁷ Gebuje Jesus uva'abidi o'timuōm tikōnkōġap pe.

— Bay, ēn xipāt cīcā — io'e Deus pe.

Tikōnkōġap o'ġūm jewēju etaybitbinayū be.

— Juku — io'e. — Epetikōn. Epetimu'ē'ē eye-wewebe — io'e. ¹⁸ — Ijodi ġu waram uva'abidi otikōn. Deus soat kukukan pima bit, waram otikōn — io'e Jesus.

¹⁹ Gebuje pāo'a o'yabu.

— Bay, ēn xipāt — io'e Deus pe.

O'yadakat. O'yaūm cebe ip.

— Iju'a ojebit — io'e. — Eywebeam oje'ū. Ya'o buje we'ūap kay juy ġebum epesop — io'e cebe ip.

²⁰ Jekōn epere buje, uva'abidi o'tiūm cebe ip.

— Ijudi kōn puje, odoymukererenap kay juy ġebum epesop — io'e. — Gasū Deus ikēreāt ju'uk eywebewi odoymukereren puye, oje'ū buye. Ikēreāt ju'uk eywebewi apēn kuyje ixe o'e iap taġ — io'e Jesus. ²¹ — Mesa be xik'i owejuat ma oūm okay itakomaayū be — io'e. ²² — Soat waġo òn. Oje'ū apēn cuk adi webay ibikuy osunuy iap taġ. Imēnpit Deus ipiat supi'ajoat oūmat pe — io'e.

23 — Abu xe'e wuy'in kuka Jesus o'gũm cekay itakomaayũ be? — io'e ip jewewebe Jesus eju jekõnkõnayũ.

24 Gebuje Jesus eju etaybitbinayũ o'jewa'õbubu jeweweju.

— Abu wuy'in soat podi ma ya'õbuyxian je'e? — io'e ip jewewebe.

O'jewa'õxixkik ip. 25 Jesus o'jekawẽn cebe ip.

— “Kũyjobin cuy epesop wa'õ kay,” i'e'em ijodiat kukukayũ jebekitkit pe. “Kariwa yoboğat õn,” i'e'em ip — io'e. — Ijodiat bure ip adeayũ xe. 26 Eyju bit imẽn ğu juy epesop. Kariwa yoboğat pin pima, ya'õbuyxi'ũmat puxim cuy epeku — io'e Jesus cebe ip. — Warara'acat kukukat pin pima juy ibuywatwan ip epesop — io'e cebe ip. 27 — Abu kariwa yoboğat? — io'e. — Jekõn ãm mesa be xik'iat tu? Ixat tojtjot'ukat ğu xe'e? Jekõn ãm mesa be xik'iat ma kariwa yoboğat. Imẽnpit eyxe bima wuyxat tojtjot'ukat puxim cuk adi ojekuku. Warara'acat puywatwan cuk adi ojekuku — io'e Jesus. 28 Eybu'un ğu juk adi epesop okay, warara'acat a'ğu ipiat o'supi'ajoat owebe — io'e. 29 — Kuy bima webay o'e owebe “Soat kukukan ecesũy,” i. Imẽnpuxim “Eyju dak soat kukukayũm epesop oweju,” i õn e'em eywebe. 30 Õn soat kukukan pima, wemesa be epeyekõn oweju — io'e. — “Eyju ikērēat kuğ Deus xe,” i epe'e kũyjobit'ũmayũ be. “Eyju ikērēat kuğ ğu Deus xe,” i dak cuy epe'e kũyjobicayũ be. Imẽn epe'e Israel naxeğebitbit pe—12 be tiwatwat pe — io'e Jesus jeweweju etaybitbinayũ be.

31 — Simão — io'e Jesus Simão Pedro be. — Eya'õpicũg cuy — io'e. — Satanás kuy o'e owebe “Simão buyxijo pin õn, itabut paxi je'e wa'õ kay iam,” i — io'e Jesus Simão be. — Satanás itabucayũ xewi emujẽm pim apẽn wuyju tarekrektata mujẽmjẽm taixee bewi iap puxim — io'e. — “Ha'a. Esubuyxijo,” i juk oce Satanás pe — io'e Jesus. — “Soat cuy esubuyxijo oweju etaybitbinayũ,” i juk oce cebe — io'e Jesus. 32 — Imẽnpit kuy ocekawẽn Deus eju ewebeam. “Simão juy esubuywan itabucap epereap puxim,” i oce Deus pe — Jesus o'e. — Waram okay etabun pima, eykitpitpiyũ juy esubuywan itabut cĩcã am ip okay — io'e Jesus.

33 — Kariwa, jiewat gu õn — io'e Simão Jesus pe. — Obu'un gu ekay — io'e. — Daomũnmũnap'a be dak cuy oju eburem. We'ũap kay ma juy oju eburem — io'e Pedro.

34 — Pedro — io'e. — Sapokay ede'ũm awap, ebapũg em “Ixe bure gu õn,” i ece'e — io'e Jesus pit.

35 Gebuje o'jekawẽn wara'acayũ eju—jeweju etaybitbinayũ eju.

— Patorõn kuğ'ũm cuk adi õn eymuju, sako kuğ'ũm tak, bolsa kuğ'ũm tak, eyiuk kuğ'ũm tak — io'e. — Irerem tu juk adi epekuku? — io'e.

— Ka'ũma. Xipan cuk adi ocekuu — io'e ip.

36 — Gasũ bit — io'e cebe ip — patorõn kuğ pima juy epetujowat eyekuap tağ — io'e. — Sako kuğ pima juy epetujowat. Payao kuğ'ũm pima juy eyeekabek epeteida ibu am — io'e. 37 — Imẽn e'em Deus ekawẽntup—omuwẽğaptup:

“Ikẽrẽat muğẽğẽ'ukat ãn,” i napa ma ijodiat e'em

Deus emunaẽ be, i.

Ibodup ekawẽn tağ je'e ip owebe gasũ — io'e Jesus.

38 — Kariwa, ak'i ece — io'e ip. — Xepxep oceju payao kuḡ — io'e ip.

— O'e ma burut — io'e.

39 Ibocewi o'jēm ip jekōnkōnap'a bewi umat'abi bewi.

Jesus o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay—cucu'uk osunuyiap'a kay. Ceweju etaybitbinayū dak o'ju tomuju. ⁴⁰ O'jekawēn ceweju ip yajēm puje.

— Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

41 Jesus o'jewerūḡ jewēju etaybitbinayū xewi. Bosusu o'ju. Jaḡēpūḡ ma o'e.

Gebuje Jesus o'jekawēn Deus eju. Jēḡ'aecōḡcōḡ o'jekawēn.

42 — Bay, ebu'u bima bit ipiat esupi'ajoat ḡu owebe — io'e Deus pe. — Imēnpit obikuyap taḡ ḡu juy ece—ebikuyap taḡ acā — io'e.

43 Ibocewi Deus ekawēn tojotjot'ukat o'kop kabi kadiwi Jesus a'ōmucan am.

44 Biḡ ma ja'ōbuyxim o'jekawēn Deus eju. Jeḡuycūḡat pibun ma oe'ū pin. Topa'adiayey o'e toy buxim, iḡuycūḡ cīcā buye. O'jedopadoyebot ipi ju.

45 Deus eju jekawēn epere buje o'āy. Kirik'āy. Jewēju etaybitbinayū kay oajēm. Jay. Ixexet ma ip o'tobuxik. Ixexet ip jeḡuycūḡap kuḡ ip yoboḡ cīcā buye.

46 — Apēnpuye eyxexet? — io'e. — Epeyewurūḡ cuy! — io'e cebe ip. — Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

47 Warara'acayū dak oajēm Judas eju. Ixe Judas warara'acayū wap oajēm jaku Jesus iam imutaybin am ip. Ixe 12 beayū'in osunuy.

Oajēm Jesus kay Judas. Oajēm Jesus aḡobu kōn ãm tobede am.

48 — Judas — io'e Jesus. — Soat waḡo òn — io'e. — Waḡobu kōn tu ên oũm ãm okay itakomaayũ be? — io'e.

49 Gebuje Jesus eju etaybitbinayũ itaybit o'e Jesus pum ip iam.

— Kariwa, oceyaoka du ip pajam? — io'e ip Jesus pe.

50 Pũḡ ixeyũ'in tak paĩyũ kukukat puywat-wat'ukat o'suḡuybu'uk pajam. Tep. Iba'at kadiat ḡuybu o'suḡuybu'uk.

51 — Imên ḡu bit epesop! — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be.

Cay. O'suḡuybumucay. O'suḡuybumuwedap. Guybudip o'e.

52 Gebuje Jesus o'jekawên Judas ejuayũ eju—paĩyũ kukukayũ eju, Deus eju kawênwênap'a wiwi'ukayũ kukukayũ eju dak, Judeuyũ kukukayũ eju dak.

— Epajēm odaomũn ãm ibukurukat taomũnap puxim — io'e. — Eyba'ip kukuḡ epajēm — io'e Jesus. 53 — Soat kabia Deus eju kawênwênap'a be juk adi oḡuy. Epesot ḡu juk adi odaomũn ãm iḡo'a be bima — io'e. — Gasũ bit okuk put eywebe eybikuyap taḡ. Eybikuyap taḡ eyeku but ḡasũ. Kabiokboḡ taḡ jekuku'ukayũ kukat ijodiat kukat ḡasũ. Satanás ijodiat kukat ḡasũ. Eyju dak kũyjobit ixe a'õ kay — io'e Jesus.

54 Judas ejuayũ Jesus o'jat. O'tujowat ip paĩyũ kukukat duk'a kay. Pedro dak o'ju Jesus nomuju. Wũy ma oeku Jesus nomuju. Oajēm ip.

⁵⁵ Gebuje daxa o'ğusop ip paĩyũ kukat tuk'a xe, uk'a ekorara be. Oabikbik ip daxa etako be. Pedro xik'i o'e ixeyũ parakpe.

⁵⁶ Gebuje ayacat Pedro o'jojajo—yaypan'isuat—paĩyũ kukukat puywatwat'ukat. O'jojajo Pedro daxa ekabia dağ puye. O'jeak cekay.

— Ixe dak Jesus eju oeku — io'e ixe ayacat.

⁵⁷ — Ka'ũma — Pedro bit o'e napa ma. — Tũ'ũ, ixe bure ğu ãn — io'e napa ma jebuap puxim.

⁵⁸ Wara'acat Pedro o'jojajo ibun'ũm pima ağokatkat.

— Ĕn tak ejeku Jesus eju — io'e cebe.

— Ka'ũma — Pedro o'e. — Jekukum ğu ãn ceweju. Ojeku ğu ãn pit ceweju — io'e napa ma.

⁵⁹ Pũğ hora kap puje, wara'acat o'jekawẽn.

— Icēmãn ĩn ma Jesus eju ejeku — io'e. — Galilía eipi bewiat ĩn — io'e Pedro be.

⁶⁰ — Tapu — Pedro bit o'e. — Wetaybit ğu apẽn ĩn e'em iam — io'e napa ma. — Ixe bure ğu ãn pit — io'e napa ma.

Sapokay o'jede iboam i'e buje. Kariwa Jesus o'jekorepẽn.

⁶¹ Gebuje o'jeak Pedro kay. Pedro dak o'jegebu Jesus a'õ kay—kuy bimaap a'õ kay.

— Ebaپũğ em napa ma ece'e “Jesus bure ğu ãn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

⁶² Kacũğ kay Pedro o'ju. Jesus bure ğu ãn iap kay o'jegebu. Imẽnpuye o'tõn cĩcã.

⁶³ Iwiwi'ukayũ Jesus o'jowayway—o'jat'iaiyũ. Jesus o'ğupokupok ip. ⁶⁴ Jesus eta o'sutamuekabek ip pağõm.

— Abu emupok exe? — io'e ip cebe iwaywayway am.

⁶⁵ Jesus o'jomuymuy jījā ip. Warēmtaḡ ma ip Jesus o'jukuk.

⁶⁶ Gebuje Judeuyū kukukayū o'je'awero ip, paīyū kukukayū dak, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Judeuyū awēwē'ukayū yoboḡayū ip osodop. Kabia'isum ip o'je'awero. Jesus o'tujowat ip ixeyū kay. Waram ḡuto Jesus o'jowaywayway ip.

⁶⁷ — Ĕn tu Deus emunaē? — io'e ip. “Cemunaē bima bit cuy ece ocewebe,” io'e ip Jesus pe.

— Ōn eymukūyjo bima, okay eyetabut ḡu kuka epe'e — io'e Jesus pit. ⁶⁸ — Omukūyjom cuy epe'e i ōn e'em eywebe bima, kuka omukūyjom ḡu epe'e.

⁶⁹ Imēnpit soat waḡo ōn. Gaxīn ma oabik Deus ba'at kadi—soat podi ma ya'ōbacaat ba'at kadi. Ixe jo'i wa'ōbaca oḡuy — io'e Jesus. — Jewejojo'i ma ocesop oca'ōbacaap kuḡ — io'e.

⁷⁰ — Deus ipot tu ĕn? — io'e ip Jesus pe.

— Eyju ma iḡoam e'em — io'e.

⁷¹ — Apēḡām kuka warara'acat atakoy Jesus muy am? Kuy o'e! Kuy ixekawēn oceya'ījojo — io'e Judeuyū kukukayū. Deus muymuy xeku — io'e ip napa ma.

Oibu'un ip awerom.

23

¹ Gebuje Jesus o'tujowat ip Pilatos kay—iecuḡap kay. Jesus o'jomuymuy ip Pilatos pe.

² — Ite aḡokatkat warēmtaḡ ma ocemutaybitbin — io'e ip Pilatos pe napa ma. — “Kūyjobin ḡu juy epesop wuyeipi kukat a'ō kay,” i'e'em Jesus

ocewebe — io'e ip napa ma. — “Eyedinheiro juy epeḡũm ḡu César be—wuyeipi kukat pe,” i'e'em ocewebe — Judeuyũ napa ma o'e Pilatos pe. — “Adeayũ kukukat õn,” i'e'em teku — io'e ip napa ma Judeuyũ. — “Deus emunaẽ õn,” i'e'em teku — io'e ip.

³ — Judeuyũ kukukat tu ãn? — Pilatos o'e Jesus pe.

— ãn ma iboam e'em — io'e Jesus.

⁴ — Ite aḡokatkat ikẽrãat kuḡ ḡu oxe bit — io'e Pilatos soat pe paĩyũ kukukat pe, je'awero'ibiyũ be dak.

⁵ — Warẽmtaḡ ma teku ebekitkit mutaybitbin — io'e ip napa ma Pilatos pe. — Koap warẽmtaḡ ma Galilía eipi watwat mutaybitbin oekuku. Soat taḡ imutaybitbin oekuku—Judía eipi daḡ. Gasũ ijoce oajẽm. Teku ebekitkit mubu'u'un César a'õ kayap puxim — io'e ip napa ma.

⁶ — Teku Galilía eipi bewiat tu? — io'e Pilatos cebe ip.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Imẽnpuye Pilatos Jesus o'ḡuju Herodes kay, Herodes Galilía eipi kukukat puye, Jesus tak Galilía eipi bewiat puye dak. Ixe Herodes Jerusalém ka be osunuy ixeyũ kabia be.

⁸ Oajẽm ip Herodes kay. Herodes Jesus o'jojojo. Icockok cĩcã o'e ijojom pima. Kuy bima Herodes ijo pin osunuy Jesus awẽḡ o'yawẽḡtobuxik puye.

— Wuywebe i'e ba'oreat paxi ḡubapuk wetabutpe? — io'e jewebe ma.

⁹ O'jekawẽn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi ěn jekukum? — io'e cebe. — Ojojojo ğu buk iat mubapuĝ tu ebu'u wetabutpe? — io'e cebe.

Mũĝ ma osunuy Jesus pit. ¹⁰ Paĩyũ kukukayũ dak Jesus o'jomuymuy jĩã, Moisés ekawěn imutay-bitbin'ukayũ dak.

¹¹ Herodes tak Jesus o'jowayway jĩã. Warěmtaĝ ma Jesus o'jukuk, cesorarayũ dak. Cesay idipat o'ĝuõm ip Jesus pe iwaywayway am.

Gebujep waram Jesus o'ĝuju Pilatos kay. ¹² Ixe kabia dak Herodes Pilatos burem o'e. Kuy bima itakoma jĩã osodop ip jewewekay.

¹³ Gebuje Pilatos paĩyũ kukukayũ o'tomuwã, Judeuyũ kukukayũ dak, warara'acat tak Judeuyũ.

¹⁴ O'jekawěn cebe ip.

— Ite aĝokatkat epetojot okay — io'e. — “Ite aĝokatkat warěmtaĝ ma ocemutaybitbin,” i juk epe'e owebe — io'e. — Kuy ocekawěn ceweju eyetabun — io'e. — Oxe bit ikěrěat o'ĝujurũĝ ğu—pũĝ em tak ka'ũma — io'e. — Te'e ma eyju e'em “Ikěrěat kuĝ teku,” i — io'e. ¹⁵ — Herodes tak o'jekawěn ceweju — io'e. — Herodes xe dak ikěrěat kuĝ ğu — io'e. — Iměnpuye waram Jesus o'tujupicat ip ocekey. Cedaĝ ğu ocewebe bit yaoka am. ¹⁶ Iměnpuye imupok puje oĝuwekap jekpiwan ma iju am — io'e Pilatos.

¹⁷⁻¹⁸ — Ap! — io'e adeayũ ya'õberen Pilatos pe — Ite aĝokatkat eĝujěm ğu — io'e ip. — Eyaoka ma! — io'e ip. — Barrabás pit eĝujěm daomũnmũnap'a bewi. Ite aĝokatkat pit eĝujěm ğu — io'e ip ya'õberen.

Iĝo epeta bima Pilatos pũĝ ma daomũnmũnap'a beat mujěmjěm'uk osunuy. Ixe Barrabás

daomūnmūnap'a be osunuy. ¹⁹ Kuy bima ixe Barrabás iecuḡap ebekitkit eju o'jenopaḡōḡōm. Jenopaḡōḡōm pima wara'acat o'yaoka. Imēnpuye daomūnmūnap'a be osunuy.

²⁰ Gebuje Pilatos ma Jesus muwekap ojuy o'e.

— Jesus ma oḡuwekap — io'e adeayū be.

²¹ Adeayū bit Jesus pamupayaat ojuy korosa be ce'ū ām.

— Jesus cuy epeyaokaat! — io'e ip Pilatos pe. — Jesus juy esubamupayaat korosa be ce'ū ām — io'e ip ya'ōberen.

²² — Apēnpuye dak osubamupayaat? — io'e Pilatos. — “Ikērēat o'ḡujurūḡ ḡu,” i ōn e'em — io'e. — Cedaḡ ḡu wuywebe yaoka am — io'e. — Oḡupokupokat acā. Imupokupok puje, juy oḡuwekap — io'e.

²³ — Ap! — io'e ip. — Jesus esubamupayaat korosa be — ixeyū bit o'e.

Imēn o'e ip ade em ma. Ya'ōberen o'jewāwā ip. Imēnpuye:

²⁴ — Iteyū bikuyap taḡ oce, biḡ ma cewāwāwāap puxim ip — io'e Pilatos jewebe ma. — Ixeyū etabun imuwekap pa'ore owebe — io'e jewebe ma.

— Ha'a — io'e adeayū be—aweromayū be. — Eybikuyap taḡ cuy oce — io'e Pilatos cebe ip.

²⁵ Imēnpuye Pilatos Barrabás o'ḡujēmat daomūnmūnap'a bewi—iecuḡap ebekitkit eju o'jenopaḡōḡōm'iat o'ḡujēmat—wara'acat o'yaoka'iat o'ḡujēmat—adeayū o'joojuy imujēm ām'iat o'ḡujēmat. Jesus pit o'ḡūm adeayū be.

— Eybikuyap taḡ cuy epe'e cebe — io'e Pilatos. Jesus o'jat ip.

²⁶ Gebuje sorarayũ Simão o'jat. Cirene ka bewiat o'jat ip—koğũnpi bewi ajẽm'ibit. O'jat ip Jesus korosa dujowan co'a kay bima. Korosa o'jomuy ip Simão a'õpi'a jeje. O'tujowacat Jesus nomuju. ²⁷ Adeayũ dak o'ju Jesus nomuju.

Aoyũ dak o'tõn cĩcã Jesus kay. Iğuycũğ cĩcã ip o'e Jesus kay.

²⁸ Imẽnpit Jesus o'jekorepẽn cekay ip.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e cebe ip—Jerusalém ka wat-wat pe—aoyũ be. — Eyewewekay acã juy epetõtõn—okay bit ka'ũma — io'e. — Ey'iyũ kay dak cuy epetõtõn — io'e. ²⁹ — Ipiat epe-supi'ajojo. Ipiat'ajojom pima soat je'e “Icokcok e'em i'it kapkap'ũmayũ, i'it'it'ibit'ũmayũ dak, i'it muytin'ũm'ibiyũ dak,” i — io'e Jesus. ³⁰ — Adeayũ ce'ũ pin je'e ixẽ kabia be ipiat'ajojom puye. “Oce-jeje juy a'a'at ocemuy'ũ ãm,” i je'e ip co'a be. “Oce-munẽm cuy,” i je'e ip co'a'ũn'a be — io'e. ³¹ — “Imẽn yopkicat'ip kukuğ pima, apẽn xe'e kuka yopkarawat'ip o'jukuk ip?” i'e'em eyju — io'e Jesus waayũ be.

Imẽn Jesus o'e cebe ip warẽmtağ ip jekuğ puye.

³² Xepxepayũ dak o'tujowat ip Jesus eju yaoka am—iecuğap a'õ kay'ũmayũ.

³³ Co'a be yajẽm puje Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje. Ce'uat'a ririt'a i omuy co'a butet. Iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmayũ dak o'subamupaya ip wara'at pe korosa be—xepxepayũ. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũykũy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũğat kadi. Jesus tak o'jekawẽn Deus eju.

34 — Bay — io'e. — Gebum ġu juy apĕn ip warĕmtaġ okuk iap kay, itaybit ġu ip ajo pĕnpĕn oceju iam puye — io'e Jesus.

Gebuje dado o'joxikxik ip Jesus pa o'subamupaya'iajũ. Jesus esay mu'ĕ'ĕ ģm jewewebe o'joxikxik ip ipi ju. Dado karatũġ'a buxim o'yanuy. Ibararuk o'yanuy. 35 Adeayũ dak osodop Jesus cocom. Judeuyũ kukukayũ bit warĕmtaġ o'e ip Jesus pe iwaywayway am.

— Teku warara'acat o'taxijo — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Teku Deus emunaĕ bima, juy jew-edaxijo — io'e ip iwaywayway am. — Deus pe wuydaxijo am o'taĕ'ibit pima juy jewedaxijo — io'e ip.

36 Sorarayũ dak Jesus o'jowaywayway. Uva'abidi ũm ojuy ip o'e cebe tikŃn ģm—tideiboġ'ũmati.

37 — Ĕn Judeuyũ kukukat pima juy ecedaxijo — io'e sorarayũ.

38 Taperadup toro'i oeku korosa eju Jesus abi ase—tupararukatup—Judeuyũ kukukat teku iap mubapukatup.

39 Gebuje wara'at korosa ejuat Jesus o'jomuymuy—iecuġap a'Ń kay kũyjobit'ũmat.

— Ĕn Deus emunaĕ bima, ocedaxijom cuy ece — io'e ya'Ńberen Jesus pe. — Ecedaxijo dak cuy — io'e.

40 Wara'at ejuat pit jebure o'ġukorĕm korosa ejuat.

— Eparara ġu du Deus puxim? — io'e jebure be. — Wuyeweweju ma wuyju je'ũm korosa eju. 41 Cedaġ wuywebe je'ũ ģm ikĕrĕat cuk adi

ağujurũğrũğiap teim — io'e. — Ite bit o'ğujurũğrũğ
ğũ ikērēat — io'e.

⁴² — Jesus — io'e ixe wara'at. — Gebum cuy okay
eğuy ěn soat kukukan pima — io'e Jesus pe.

⁴³ — Icēmān ōn e'em ewebe, ġasũ ma ěn oweju
ecesũy onuyapka be—idip cĩcāatka be — io'e Jesus
ixe wara'at pe.

⁴⁴⁻⁴⁵ Pağo oicuk jekpiwan ma—Deus eju
kawēnwēnap'a beat epağo—xĩntabi nomudip
epağo. Oicuk ipidase ixe pağo bit.

Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat tağ i'pi dağ.
Kaxiepiat o'jepirēm. O'jekabia ġũ. Ibun ma kabiok
oeku—ebapũğ ehora.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'jekawēn Deus pe.

— Bay — io'e. — Ağ cuy eğuy okay. Je'ũm cuy ōn
ebikuyap tağ — io'e ya'õberen.

Oe'ũ. ⁴⁷ 100 be sorarayũ kukat o'jeak cekay.
Apēn oe'ũ iap o'jojjo.

— A'õbuyxi soat podi ma — io'e Deus pe. —
Icēmān ite ağokatkat ikērēat kuğ ġũ osunuy — io'e.

⁴⁸ Korosa be ce'ũap com o'je'awero'iaiyũ dak
o'jepit ip jeduk'a be. O'jepit ip jewekũmpi okakam
jeğuycũğap pibun. ⁴⁹ Jesus bureyũ dak wũywũy
ma korosa wi ip osodop, aoyũ dak—Galilėia eipi
bewi Jesus eju yajēm'ibiyũ. Kacũğcũğ'i osodop ip
Jesus e'ũap cocom.

⁵⁰ Gebuje José o'ju Pilatos kay—Arimatėia
ka bewiat—Judėia eipi bewiat. Ixe Judeuyũ
awēwē'ukat yoboğat osunuy. Xipat cĩcā osunuy.
Cũğ cĩcā osunuy. Soat xe ya'õbuyxi osunuy.

⁵¹ Warara'acayũ juk adi Jesus aoka ojuy osodop ip
Judeuyũ awēwē'ukayũ yoboğayũ. José bit ka'ũma.

Deus soat kukukan iap wiwim osunuy José bit.
⁵² Oajēm Pilatos kay ixé José.

Gebuje korosa ejuwi Jesus'üm jebit mukop ojuy o'e.

— Jesus'üm jebit cuy oju'ukat — io'e Pilatos pe.

— Eju'uk cuy — io'e Pilatos.

⁵³ O'ju i'uğ. Oajēm. Jesus'üm jebit o'ju'uk korosa ejuwi José. Jesus'üm jebit o'jomñmñn pagõm—idip cĩcãan, irucan. Imñmñn epere buje, o'tujowat witabikũy kay. Jesus'üm jebit o'jomõğ witabikũy be ikũykot'isuatkũy be.

⁵⁴ Sexta-feira osunuy. Katpuje jĩã o'e. Gaxĩn ma jebodoydoyap kabia Judeuyũ be.

⁵⁵ Aoyũ o'ju José eju—Galilėia eipi bewiayũ. Witabikũy o'sukũyjojo ip. Apẽn Jesus'üm jebit o'jomõğ'iap o'jojojo ip.

⁵⁶ Ibocewi o'jepit ip jeduk'a be. Tõmte'oatõm o'tõmuwekoy ip Jesus'üm jebit mude'onap ojuy. Kuyaje acã ijebit mude'on ojuy ip osodop, kuy jebodoydoyap kabia buye. Kapikpi kuka o'e kuyaje.

24

¹ Judeuyũ ebodoydoyap kabia bima aoyũ o'jebodoy jawẽwẽap ekawẽn tağ. Kabia'isum pit waram o'ju ip witabikũy kay. Domingo bima ip o'ju. Tõmte'oatõm tujowan o'ju ip Jesus'üm mude'on ojuy. Jay. Oajēm ip.

² Yajēm puje wita'a o'yadobuxik ip yawede—ikũynomudip'a. ³ Oõm ip witabikũy be. Jesus'üm jebit o'tobuxik gu ip. ⁴ Yağuybabi'üm cĩcã ip o'e tobuxik'üm puye.

— Apẽn xe'e ixé o'e? — io'e ip jewewebe.

Xepxep aḡokatkayũ dak o'jebapuk aoyũ wap—kabi bewiyũ. Cesay kuḡ osodop ip isopsupat kuḡ. ⁵ Jeparara pibun ma ip o'jẽḡ'aecõḡcõḡ cewap ip. Aḡokatkayũ dak o'jekawẽn aoyũ be.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e ip. — Apẽnpuye eyju itaicat kudadam ce'uat topapkũy be? — io'e ip. ⁶ — Ixe ijoce ḡu. Deus ixē o'ḡutait waram. O'ḡuyu kabi kay — io'e ip. — Gebum cuy epesop ixē a'õ kay—Galiléia eipi be bima iap a'õ kay. ⁷ “Soat waḡo õn,” i mo o'e eywebe. “Ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ be oũm ip,” i mo o'e eywebe — io'e ip. — “Obamupaya ip korosa be. Oje'ũ. Imẽnpit xepxep xet kap puje waram ocejetait,” i mo o'e eywebe — io'e aoyũ be ixeyũ aḡokatkayũ.

⁸ Gebuje Jesus a'õ kay o'jeḡebu ip. O'jẽm ip witabikũy bewi. ⁹ Aripit. O'jepit onze beayũ mukũyjo am apẽn cuk ip o'jojojo iam. Jay. Oajẽm ip. Soat o'ḡuwẽn ip onze beayũ be—Jesus eju oekuku'iyũ be, warara'acayũ be dak. ¹⁰ Maria Madalena soat o'ḡuwẽn Jesus emumujuyũ be, Joana dak, Tiago xi dak, warara'acayũ dak. Tiago xi butet Maria i osunuy. Soat o'ḡuwen ip Jesus emumujuyũ be. ¹¹ Warẽmtaḡ ma tũybe aoyũ kawẽnwẽn iãn o'e ip. Itabut ḡu ip o'e cekawẽn kay.

¹² Pedro bit dao ma o'ju witabikũy kay. Oajẽm. O'jeerot. Itaburuh. O'jetaburut witabikũy kay. Paḡo acã o'jojojo—idip cĩcãat—irucat. Wara'at pit o'jojojo ḡu.

— Ka'ũmḡu Jesus! — io'e.

Ibocewi o'jepit jeduk'a be. Yaḡuybabi'ũm cĩcã o'e.

— Apen xe'e o'e ip Jesus'üm jebit pe? — io'e jewebe ma. — Poma xe'e ijebit o'tujowat ip? — io'e.

¹³Ixe kabia be xepxep Jesus eju oekuku'iyũ o'ju Emaús ka kay. Emaús ka 10 kilometros osunuy Jerusalém ka wi. ¹⁴E dağ ip kawēnwēn oeku. Apēn Jesus'üm o'tobuxik ġu ip witabikũy be iam kawēnwēn ip oeku. ¹⁵Kawēnwēn pima Jesus oajēm ixeyũ kay—xepxepayũ kay. Ceweju ip o'ju e dağ. ¹⁶Jesus o'jojojo ip. O'jetabiebarēm ip Jesus teku iam. Tũybe Jesus ce'ũ mabuk opop iãn o'e ip.

¹⁷— Apēn eyju kawēnwēn e dağ? — io'e Jesus cebe ip.

Topağuyçũğçũğ o'jecũcũ ip. ¹⁸Ixeyũ'in o'jede Jesus pe. Cleopas i ibutet osunuy.

— Soat Jerusalém ka watwat itaybit apēn o'jebapuk ibo ka be ġasũ iam. Ĕn acã etaybit ġu! — io'e.

¹⁹— Apēn xe'e o'jebapuk? — io'e Jesus cebe ip.

— Apēn Jesus pe o'e ip iap awēğ eyawēğtobuxik ġu du—Nazaré ka bewiat pe iap awēğ? — io'e. — Ixe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Soat xe ya'õbuyxi osunuy. Ocejjojojo ġu iap mubapukpuğ oekuku Deus a'õbi. Ixe juk cedağ ocemutaybitbitbin — io'e. ²⁰— Paĩyũ kukukayũ wuyka kukukayũ dak Jesus o'ğũm Judeu'ũmayũ be yaoka am. Jesus pa o'subamupaya ip korosa be — io'e. ²¹— Ocejju bit tũybe ixē Judeuyũ taxijo iãn cuk adi oce'e — io'e. — Inaka ebapũğ kabia kuy o'kap ce'ũap kabia. ²²Imēnpit oce'in ip ocağuy mubabi'ũm aoyũ — io'e. — Witabikũy be o'ju ip kabia'isum. Ikudadam ip oeku — io'e.

23 — Jesus'ũm jebit o'tobuxik ġu ip ikũy be — io'e. — Ocekay o'jepit ip — io'e. — “Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. — “Kabi bewiat ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e. — “Jesus waram o'jetait,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. ²⁴ — Wara'at ocebureyũ o'ju witabikũy kay — io'e. — Apẽn aoyũ o'e iap taġ o'tobuxik ip — io'e. — Jesus pit o'jojojo ġu ip — io'e Jesus pe.

²⁵ — Eyetaybin wa'ũm cĩcã Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm ekawẽn — io'e Jesus cebe ip. — Eyetabun wa'ũm cĩcã! ²⁶ Cedaġ osunuy Deus xe Cristo imẽn ipiat'ajo am, je'ũ am tak—wuydaxijo am Deus emunaẽ. Cedaġ osunuy waram kabi kay jeu am soat kukukan—Deus co'i ya'õbacaan—Deus co'i idipan — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jemuwẽnuwẽġaptup ekawẽn o'ġukũyjojo ip soatup ekawẽn—Deus ekawẽntup ekawẽn—Moisés emudupmubararaktup ekawẽn, soat Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup ekawẽn tak. Iboaptup ekawẽn o'ġukũyjojo ip.

²⁸ Imẽn oajẽm ip jejuapka kay—Emaús ka kay. — Bosusu ma buk oju — Jesus o'e cebe ip.

²⁹ — Ocexe juy eġuy — ixeyũ bit o'e. — Katpuje jĩjã o'e kuy. Kabioġ wuyju — io'e xepxepayũ Jesus pe.

Imẽnpuye Jesus o'ju ceweju ip cexe ip jenũy ã. Oõm ip tuk'a be.

³⁰ Gebuje Jesus pão'a o'yabu jekõn pima ceweju ip.

— Bay, ãn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakatkat. O'yaũm cebe ip. ³¹ Jetaan ip o'jeak. Teku Jesus iam itaybit ip o'e. Iměnpit Jesus o'jepa'ũm.

³² — Oca'õxabida karabakbakān oce'e e daḡ oceweju kawěnwěn pima, Deus ekawěn muwěnuwěn pima — io'e ip jewewebe.

³³ Gebuje o'jěm ip mesa bewi. Aripit. O'jepit ip Jerusalém ka kay. Jay. Oajěm ip.

Gebuje onze beayũ o'tobuxik ip—jebureyũ. Awerom ip o'tobuxik.

³⁴— Wuykukukat waram o'jetait — io'e ip xepxepayũ be. — Simão itaicat o'jojojo — io'e ip.

³⁵ Gebuje xepxepayũ apěn Jesus o'e cebe ip iap o'ḡuwěn jebureyũ be.

— Jesus o'jebapuk oce kay e daḡ — io'e ip. — Pão'a dakat puje, ocetaybit oce'e teku Jesus iam — io'e xepxepayũ cebe ip.

³⁶ Dao ma Jesus o'jebapuk aweromayũ kay iměn kawěnwěn pima ip.

— Kaba'ũm cuy epesop — io'e.

³⁷ O'jekuy ip. Iparara jĩjã ip o'e. Tũybe axik iãn o'e ip.

³⁸ — Apěnpuye eykuykuykuy? — io'e Jesus. — Apěnpuye eyju e'em “Cěm tu Jesus waram o'jetait?” i? Apěnpuye eyetabut ḡu okay? — Jesus o'e. ³⁹— Ak epe'e obu kay, wui kay dak. Goku tapoa kuybut — io'e. — Obu kukuḡ cuy epe'e — io'e. — Wui kukuḡ tak cuy epe'e. Asubit'ũm! Axik tu õn eyxe? Axik taohe ḡu. Õn pit odaohe — io'e Jesus.

⁴⁰ Iměn e'em pima, o'jewebumubapuk cebe ip. O'jeweimubapuk.

⁴¹ Imēnpit itabut ġu ma buk o'e ip Jesus kay jecokcok pibun, yaġuybabi'ūm'ūm ip puye.

— Ajo opop eyxe i'o am? — Jesus tak o'e cebe ip.

⁴² Axima yoyoy o'ġūm ip cebe i'o am. ⁴³ O'jat. Etabutpe ip o'jo'o.

⁴⁴ Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Moisés apēn warēmtaġ itakomaayū okuk iaptup o'tupmubararak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak — io'e. — Davi dak apēn warēmtaġ ip okuk iaptup o'tupmubararak Salmidup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Ixeyū'ūm'ūm emudupmubararakatup pe iap taġ ma ip okuk ikērēm — io'e. — Eyweju ōn pima iboap oġuwēn eywebe — io'e Jesus.

⁴⁵ Ixeyū mutaybitbin o'e apēnape Deus ekawēn iam.

⁴⁶ — Imēn e'em iġodup:

Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ū juy, i. Xepxep xet kap puje, waram jetait ġuto, i. ⁴⁷ Ixe a'ōbi itabucayū juy kawēn idipat ġuwēn soat ka watwat pe, i. Koap Jerusalém ka watwat pe juy ġuwēn ip, i. Guyjom wara'atka watwat pe juy ġuwēn ip, i. “Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere,” i juy je'e ip, i. “Ikērēat mujurūġrūġap epere buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i juy je'e ip, i.

Imēn e'em iġodup, — io'e Jesus. ⁴⁸ — Wekawēn epeya'ījojo. We'ūap tak epejojojo ma. Soat ka watwat pe juy iboap epeġuwēn — io'e Jesus cebe ip. ⁴⁹ — “Jeya'ōmucan ōn,” io'e webay eywebe — io'e. — Webay a'ōbi ōn jeya'ōmucan — io'e Jesus. — Deus pe eya'ōmucanap wiwim cuy epesop

ikaboġatka be—Jerusalém ka be — io'e. — Gaxñ ma juy jeya'õmucan — io'e cebe ip.

⁵⁰ Jesus ixeyũ o'tujowat Betânia ka be.

Gebuje o'jekawẽn Deus eju cebeam ip.

— Bay, xipan cuy teyũku ejukuk — io'e Deus pe.

⁵¹ Bosusu o'ju cexewi ip Deus eju kawẽnwẽn pima.

Gebuje Deus o'tujowat jewekay, kabi kay.

⁵² — Bay, ěn xipat cĩcã — io'e ip Deus pe tujowacap cocoyũ. — Ka'ũma ma ejo'iat ya'õbacaat — io'e ip cebe.

Gebuje o'jepit ip Jerusalém ka kay. Ickok cĩcã ip osodop. ⁵³ Deus eju kawẽnwẽnap'a be osodop ip soat em—yaboġat'a be. — Bay, ka'ũma ma ejo'iat ya'õbuyxiat — i'e'em ip osodop.

**Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

82289dff-6b79-5335-974c-563b93a888ae